

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών (4. Aṅguttara Nikāya)

03. Το βιβλίο των τριών (03. Tikaṇipāṭapāḷi)

2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα (2. Dutiyapaṇṇāsakaṃ)

[AN 3.51-102, PTS 1.155-1.258]

PaliVerse

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών

03. Το βιβλίο των τριών

2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα

1. Το κεφάλαιο για τους Βραχμάνους

1. Πρώτη ομιλία για τους δύο Βραχμάνους

52. Τότε δύο βραχμάνοι, γερασμένοι, ηλικιωμένοι, προχωρημένοι στα χρόνια, έχοντας διανύσει μεγάλη περίοδο, έχοντας φτάσει στο τέλος της ηλικίας, εκατόν είκοσι ετών από τη γέννησή τους, πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, χαιρέτησαν τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι βραχμάνοι είπαν στον Ευλογημένο: «Εμείς, αγαπητέ Γκόταμα, είμαστε βραχμάνοι, γερασμένοι, ηλικιωμένοι, προχωρημένοι στα χρόνια, έχοντας διανύσει μεγάλη περίοδο, έχοντας φτάσει στο τέλος της ηλικίας, εκατόν είκοσι ετών από τη γέννησή μας· και δεν έχουμε κάνει καλό, δεν έχουμε κάνει αξιέπαινο, δεν έχουμε κάνει προστασία από τον φόβο. Ας μας προτρέψει ο αξιότιμος Γκόταμα, ας μας καθοδηγήσει ο αξιότιμος Γκόταμα, αυτό που θα ήταν για την ευημερία και την ευτυχία μας για πολύ καιρό».

«Πράγματι εσείς, βραχμάνοι, είστε γερασμένοι, ηλικιωμένοι, προχωρημένοι στα χρόνια, έχοντας διανύσει μεγάλη περίοδο, έχοντας φτάσει στο τέλος της ηλικίας, εκατόν είκοσι ετών από τη γέννησή σας· και δεν έχετε κάνει καλό, δεν έχετε κάνει αξιέπαινο, δεν έχετε κάνει προστασία από τον φόβο. Αυτός ο κόσμος, βραχμάνοι, οδηγείται προς το γήρας, την αρρώστια και τον θάνατο. Ενώ αυτός ο κόσμος, βραχμάνοι, οδηγείται προς το γήρας, την αρρώστια και τον θάνατο, όποιος εδώ έχει αυτοέλεγχο με το σώμα, αυτοέλεγχο με την ομιλία, αυτοέλεγχο με τον νου, αυτό γίνεται για εκείνον που έχει φύγει προστασία και καταφύγιο και νησί και άσυλο και τελικός σκοπός».

«Η ζωή οδηγείται προς το τέλος, η διάρκειά της είναι σύντομη, για αυτόν που οδηγήθηκε στο γήρας δεν υπάρχει προστασία· βλέποντας αυτόν τον κίνδυνο στον θάνατο, ας κάνει κανείς αξιέπαινες πράξεις που φέρνουν ευτυχία.

«Αυτός που εδώ έχει αυτοέλεγχο με το σώμα, με την ομιλία ή με τον νου· αυτό γίνεται για την ευτυχία εκείνου που έχει φύγει, όποια αξιέπαινη πράξη κάνει ενώ ζει». Πρώτο.

2. Δεύτερη ομιλία για τους δύο Βραχμάνους

53. Τότε δύο βραχμάνοι, γερασμένοι, ηλικιωμένοι, προχωρημένοι στα χρόνια, έχοντας διανύσει μεγάλη περίοδο, έχοντας φτάσει στο τέλος της ηλικίας, εκατόν είκοσι ετών από τη γέννησή τους, πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι

στο πλάι, εκείνοι οι βραχμάνοι είπαν στον Ευλογημένο: «Εμείς, αγαπητέ Γκόταμα, είμαστε βραχμάνοι, γερασμένοι, ηλικιωμένοι, προχωρημένοι στα χρόνια, έχοντας διανύσει μεγάλη περίοδο, έχοντας φτάσει στο τέλος της ηλικίας, εκατόν είκοσι ετών από τη γέννησή μας· και δεν έχουμε κάνει καλό, δεν έχουμε κάνει αξιέπαινο, δεν έχουμε κάνει προστασία από τον φόβο. Ας μας προτρέψει ο αξιότιμος Γκόταμα, ας μας καθοδηγήσει ο αξιότιμος Γκόταμα, αυτό που θα ήταν για την ευημερία και την ευτυχία μας για πολύ καιρό».

«Πράγματι εσείς, βραχμάνοι, είστε γερασμένοι, ηλικιωμένοι, προχωρημένοι στα χρόνια, έχοντας διανύσει μεγάλη περίοδο, έχοντας φτάσει στο τέλος της ηλικίας, εκατόν είκοσι ετών από τη γέννησή σας· και δεν έχετε κάνει καλό, δεν έχετε κάνει αξιέπαινο, δεν έχετε κάνει προστασία από τον φόβο. Αυτός ο κόσμος, βραχμάνοι, φλέγεται από το γήρας, την αρρώστια και τον θάνατο. Ενώ αυτός ο κόσμος, βραχμάνοι, φλέγεται από το γήρας, την αρρώστια και τον θάνατο, όποιος εδώ έχει αυτοέλεγχο με το σώμα, αυτοέλεγχο με την ομιλία, αυτοέλεγχο με τον νου, αυτό γίνεται για εκείνον που έχει φύγει προστασία και καταφύγιο και νησί και άσυλο και τελικός σκοπός».

«Σε σπίτι που καίγεται, όποιο δοχείο βγάζει κανείς έξω·
αυτό γίνεται για το όφελός του, όχι αυτό που καίγεται εκεί.

Έτσι ο κόσμος φλέγεται, από το γήρας και τον θάνατο·
ας βγάζει έξω με δωρεά· το δοσμένο είναι καλά βγαλμένο.

«Αυτός που εδώ έχει αυτοέλεγχο με το σώμα, με την ομιλία ή με τον νου·
αυτό γίνεται για την ευτυχία εκείνου που έχει φύγει,
όποια αξιέπαινη πράξη κάνει ενώ ζει». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για κάποιον Βραχμάνο

54. Τότε κάποιος βραχμάνος πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο βραχμάνος είπε στον Ευλογημένο: «'Η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα', αγαπητέ Γκόταμα, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες;»

«Αυτός που είναι κυριευμένος από λαγνεία, βραχμάνε, κατακυριευμένος από το πάθος, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Όταν το πάθος έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Ακόμη κι έτσι, βραχμάνε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα... κ.λπ...

«Αυτός που είναι κυριευμένος από μίσος, βραχμάνε, κατακυριευμένος από το μίσος, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Όταν το μίσος έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του

εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσaréσκεια. Ακόμη κι έτσι, βραχμάνε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα... κ.λπ...

«Αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, βραχμάνε, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσaréσκεια. Όταν η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσaréσκεια. Έτσι, βραχμάνε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυρισθεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι - 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Γκόταμα με πολλούς τρόπους. Εγώ καταφεύγω στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Τρίτη.

4. Η ομιλία με έναν περιπλανώμενο ασκητή

55. Τότε κάποιος βραχμάνος περιπλανώμενος ασκητής πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο βραχμάνος περιπλανώμενος ασκητής είπε στον Ευλογημένο: «'Η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα', αγαπητέ Γκόταμα, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες;»

«Αυτός που είναι κυριευμένος από λαγνεία, βραχμάνε, κατακυριευμένος από το πάθος, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσaréσκεια. Όταν το πάθος έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσaréσκεια.

«Αυτός που είναι κυριευμένος από λαγνεία, βραχμάνε, κατακυριευμένος από το πάθος, με κατακυριευμένη συνείδηση, συμπεριφέρεται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά. Όταν το πάθος έχει εγκαταλειφθεί, δεν συμπεριφέρεται ούτε με κακή σωματική συμπεριφορά, ούτε συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, ούτε συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά.

«Αυτός που είναι κυριευμένος από λαγνεία, βραχμάνε, κατακυριευμένος από το πάθος, με κατακυριευμένη συνείδηση, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δικό του καλό, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό των άλλων, δεν κατανοεί

όπως πραγματικά είναι το καλό και των δύο. Όταν το πάθος έχει εγκαταλειφθεί, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δικό του καλό, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό των άλλων, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό και των δύο. Ακόμη κι έτσι, βραχμάνε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα... κ.λπ...

«Αυτός που είναι κυριευμένος από μίσος, βραχμάνε, κατακυριευμένος από το μίσος... κ.λπ... αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, βραχμάνε, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Όταν η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια.

«Αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, βραχμάνε, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, συμπεριφέρεται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά. Όταν η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, δεν συμπεριφέρεται ούτε με κακή σωματική συμπεριφορά, ούτε συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, ούτε συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά.

«Αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, βραχμάνε, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δικό του καλό, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό των άλλων, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό και των δύο. Όταν η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δικό του καλό, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό των άλλων, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό και των δύο. Έτσι, βραχμάνε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον κατασβεσμένο

56. Τότε ο βραχμάνος Τζανουσσόνι πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Τζανουσσόνι είπε στον Ευλογημένο: «'Το Νιμπάνα ορατό εδώ και τώρα, το Νιμπάνα ορατό εδώ και τώρα', αγαπητέ Γκόταμα, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, το Νιμπάνα είναι ορατό εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματικό, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητό ατομικά από τους νοήμονες;»

«Αυτός που είναι κυριευμένος από λαγνεία, βραχμάνε, κατακυριευμένος από το πάθος, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Όταν το πάθος έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Ακόμη κι έτσι, βραχμάνε, το Νιμπάνα είναι ορατό εδώ και τώρα.

«Αυτός που είναι κυριευμένος από μίσος, βραχμάνε... κ.λπ...αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, βραχμάνε, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Όταν η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Ακόμη κι έτσι, βραχμάνε, το Νιμπάνα είναι ορατό εδώ και τώρα.

«Όταν λοιπόν αυτός, βραχμάνε, βιώνει την πλήρη εξάλειψη του πάθους, βιώνει την πλήρη εξάλειψη του μίσους, βιώνει την πλήρη εξάλειψη της αυταπάτης· έτσι, βραχμάνε, το Νιμπάνα είναι ορατό εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματικό, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητό ατομικά από τους νοήμονες». «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για την αποσύνθεση

57. Τότε κάποιος πλούσιος βραχμάνος πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο πλούσιος βραχμάνος είπε στον Ευλογημένο: «Έχω ακούσει αυτό, αγαπητέ Γκόταμα, από τους παλαιότερους βραχμάνους, τους μεγαλύτερους και ηλικιωμένους, τους δασκάλους και τους δασκάλους των δασκάλων, να λένε: 'Παλαιότερα αυτός ο κόσμος ήταν γεμάτος με ανθρώπους, θα έλεγε κανείς σαν την κόλαση Αβίτσι, με χωριά, κωμοπόλεις και βασιλικές πρωτεύουσες τόσο κοντά που ένας κόκορας θα μπορούσε να πετάξει από τη μία στην άλλη'. Ποια άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία τώρα υπάρχει φθορά των ανθρώπων, είναι εμφανής η μείωση, τα χωριά γίνονται μη χωριά, οι κωμοπόλεις γίνονται μη κωμοπόλεις, οι πόλεις γίνονται μη πόλεις, οι επαρχίες γίνονται μη επαρχίες;»

«Τώρα, βραχμάνε, οι άνθρωποι είναι βαμμένοι με ανήθικο πάθος, κυριευμένοι από άδικη απληστία, κατεχόμενοι από λανθασμένη συμπεριφορά. Αυτοί, βαμμένοι με ανήθικο πάθος, κυριευμένοι από άδικη απληστία, κατεχόμενοι από λανθασμένη συμπεριφορά, παίρνοντας κοφτερά μαχαίρια αφαιρούν τη ζωή ο ένας του άλλου· εξαιτίας αυτού πολλοί άνθρωποι πεθαίνουν. Αυτή επίσης, βραχμάνε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία τώρα υπάρχει φθορά των ανθρώπων, είναι εμφανής η μείωση, τα χωριά γίνονται μη χωριά, οι κωμοπόλεις γίνονται μη κωμοπόλεις, οι πόλεις γίνονται μη πόλεις, οι επαρχίες γίνονται μη επαρχίες.

«Επιπλέον, βραχμάνε, τώρα οι άνθρωποι είναι βαμμένοι με ανήθικο πάθος, κυριευμένοι από άδικη απληστία, κατεχόμενοι από λανθασμένη συμπεριφορά. Σε αυτούς που είναι βαμμένοι με ανήθικο πάθος, κυριευμένοι από άδικη απληστία, κατεχόμενοι από λανθασμένη συμπεριφορά, ο ουρανός δεν στέλνει σωστή βροχή. Εξαιτίας αυτού υπάρχει λιμός, κακή σοδειά, λευκά οστά, διανομή με κλήρο. Εξαιτίας αυτού πολλοί άνθρωποι πεθαίνουν. Αυτή επίσης, βραχμάνε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία τώρα υπάρχει φθορά των ανθρώπων, είναι εμφανής η μείωση, τα χωριά γίνονται μη χωριά, οι κωμοπόλεις γίνονται μη κωμοπόλεις, οι πόλεις γίνονται μη πόλεις, οι επαρχίες γίνονται μη επαρχίες.

«Επιπλέον, βραχμάνε, τώρα οι άνθρωποι είναι βαμμένοι με ανήθικο πάθος,

κυριευμένοι από άδικη απληστία, κατεχόμενοι από λανθασμένη συμπεριφορά. Σε αυτούς που είναι βαμμένοι με ανήθικο πάθος, κυριευμένοι από άδικη απληστία, κατεχόμενοι από λανθασμένη συμπεριφορά, οι δαίμονες απελευθερώνουν άγρια μη ανθρώπινα πνεύματα· εξαιτίας αυτού πολλοί άνθρωποι πεθαίνουν. Αυτή επίσης, βραχμάνε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία τώρα υπάρχει φθορά των ανθρώπων, είναι εμφανής η μείωση, τα χωριά γίνονται μη χωριά, οι κωμοπόλεις γίνονται μη κωμοπόλεις, οι πόλεις γίνονται μη πόλεις, οι επαρχίες γίνονται μη επαρχίες».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Έκτο.

7. Η ομιλία στον Βατσαγκόττα

58. Τότε ο περιπλανώμενος ασκητής Βατσαγκόττα πήγε προς τον Ευλογημένο·αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο περιπλανώμενος ασκητής Βατσαγκόττα είπε στον Ευλογημένο: «Έχω ακούσει αυτό, αγαπητέ Γκόταμα, ο ασκητής Γκόταμα λέει έτσι: 'Μόνο σε μένα πρέπει να δίνεται δωρεά, δεν πρέπει να δίνεται δωρεά σε άλλους· μόνο στους δικούς μου μαθητές πρέπει να δίνεται δωρεά, δεν πρέπει να δίνεται δωρεά στους μαθητές άλλων· μόνο αυτό που δίνεται σε μένα έχει μεγάλο καρπό, αυτό που δίνεται σε άλλους δεν έχει μεγάλο καρπό· μόνο αυτό που δίνεται στους δικούς μου μαθητές έχει μεγάλο καρπό, αυτό που δίνεται στους μαθητές άλλων δεν έχει μεγάλο καρπό'. Εκείνοι, αγαπητέ Γκόταμα, που είπαν έτσι: 'Ο ασκητής Γκόταμα λέει έτσι: Μόνο σε μένα πρέπει να δίνεται δωρεά, δεν πρέπει να δίνεται δωρεά σε άλλους. Μόνο στους δικούς μου μαθητές πρέπει να δίνεται δωρεά, δεν πρέπει να δίνεται δωρεά στους μαθητές άλλων. Μόνο αυτό που δίνεται σε μένα έχει μεγάλο καρπό, αυτό που δίνεται σε άλλους δεν έχει μεγάλο καρπό. Μόνο αυτό που δίνεται στους δικούς μου μαθητές έχει μεγάλο καρπό, αυτό που δίνεται στους μαθητές άλλων δεν έχει μεγάλο καρπό'. Μήπως αυτοί λένε αυτό που έχει πει ο αξιότιμος Γκόταμα, και δεν συκοφαντούν τον αξιότιμο Γκόταμα με ψέματα, και εξηγούν σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση; Διότι εμείς δεν επιθυμούμε να συκοφαντήσουμε τον αξιότιμο Γκόταμα».

«Εκείνοι, Βάτσα, που είπαν έτσι - 'Ο ασκητής Γκόταμα λέει έτσι: Μόνο σε μένα πρέπει να δίνεται δωρεά... κ.λπ... αυτό που δίνεται στους μαθητές άλλων δεν έχει μεγάλο καρπό' - αυτοί δεν λένε αυτό που έχω πει. Αλλά με συκοφαντούν με ψέματα και ανυπόστατα πράγματα. Βάτσα, όποιος εμποδίζει κάποιον άλλο που δίνει δωρεά, αυτός γίνεται εμπόδιο σε τρία, εχθρός σε τρία. Ποια τρία; Γίνεται εμπόδιο στην αξιέπαινη πράξη του δωρητή, γίνεται εμπόδιο στο κέρδος των αποδεκτών, και από πριν ο εαυτός του είναι τραυματισμένος και βλαμμένος. Βάτσα, όποιος εμποδίζει κάποιον άλλο που δίνει δωρεά, αυτός γίνεται εμπόδιο σε αυτά τα τρία, εχθρός σε τρία.

«Εγώ όμως, Βάτσα, λέω έτσι: όσα έμβια όντα υπάρχουν σε δεξαμενή λουτρού ή σε βαλτότοπο, ακόμη κι αν κάποιος πετάει εκεί τα υπολείμματα από το πλύσιμο κατσαρόλας ή τα υπολείμματα από το πλύσιμο πιάτου - 'ας συντηρηθούν με αυτό τα έμβια όντα που υπάρχουν εκεί', από αυτή την αιτία, Βάτσα, λέω ότι υπάρχει

προέλευση αξιέπαινης πράξης. Τι να πει κανείς για ανθρώπινα όντα! Επιπλέον, Βάτσα, λέω ότι το δοσμένο σε έναν ηθικό έχει μεγάλο καρπό, όχι έτσι σε έναν ανήθικο· και αυτός έχει εγκαταλείψει πέντε παράγοντες και είναι προικισμένος με πέντε παράγοντες.

«Ποιοι πέντε παράγοντες έχουν εγκαταλειφθεί; Η ηδονική επιθυμία έχει εγκαταλειφθεί, ο θυμός έχει εγκαταλειφθεί, η νωθρότητα και η υπνηλία έχουν εγκαταλειφθεί, η ανησυχία και η τύψη έχουν εγκαταλειφθεί, η σκεπτικιστική αμφιβολία έχει εγκαταλειφθεί. Αυτοί οι πέντε παράγοντες έχουν εγκαταλειφθεί.

«Με ποιους πέντε παράγοντες είναι προικισμένος; Είναι προικισμένος με το σύνολο ηθικής αυτού που είναι πέραν της άσκησης, είναι προικισμένος με το σύνολο αυτοσυγκέντρωσης αυτού που είναι πέραν της άσκησης, είναι προικισμένος με το σύνολο σοφίας αυτού που είναι πέραν της άσκησης, είναι προικισμένος με το σύνολο απελευθέρωσης αυτού που είναι πέραν της άσκησης, είναι προικισμένος με το σύνολο γνώσης και ενόρασης της απελευθέρωσης αυτού που είναι πέραν της άσκησης· με αυτούς τους πέντε παράγοντες είναι προικισμένος. Έτσι σε αυτόν που έχει εγκαταλείψει πέντε παράγοντες και είναι προικισμένος με πέντε παράγοντες, το δοσμένο έχει μεγάλο καρπό, λέω».

«Έτσι στις μαύρες, στις άσπρες, στις κόκκινες, στις κίτρινες ή· στις παρδαλές, στις ομοιόμορφες, στις αγελάδες, στις περιστερόχρωμες ή.

«Σε οποιαδήποτε από αυτές, γεννιέται δαμασμένος ταύρος· υποζύγιο, προικισμένο με δύναμη, με καλή και γρήγορη πορεία· αυτόν ακριβώς ζεύουν στο φορτίο, δεν εξετάζουν το χρώμα του.

«Ακριβώς έτσι μεταξύ των ανθρώπων, σε οποιαδήποτε γέννηση· στους της πολεμικής κάστας, στους βραχμάνους, στους της εμπορικής κάστας, στους της εργατικής κάστας, στους παρίες και τους καθαριστές.

«Σε οποιαδήποτε από αυτές, γεννιέται δαμασμένος, καλής διαγωγής· εδραιωμένος στη Διδασκαλία, τέλειος στην ηθική, λέγοντας την αλήθεια, με ντροπή στον νου.

«Έχοντας εγκαταλείψει τη γέννηση και τον θάνατο, ολοκληρωμένος στην άγια ζωή· που έχει κατεβάσει το φορτίο, αποδεσμευμένος, που έχει ολοκληρώσει τη λειτουργία του, χωρίς νοητικές διαφθορές.

«Έχοντας διαβεί στην άλλη όχθη όλων των φαινομένων, μέσω της μη προσκόλλησης κατασβεσμένος· σε εκείνο ακριβώς το χωράφι χωρίς σκόνη, η προσφορά είναι άφθονη.

«Οι αδαείς όμως που δεν γνωρίζουν, άφρονες, χωρίς μάθηση· εξωτερικά δίνουν δωρεές, διότι δεν πλησιάζουν τους αγαθούς.

«Όσοι όμως πλησιάζουν τους αγαθούς, τους σοφούς, τιμημένους από τους συνετούς· και η πίστη τους στον Καλότυχο, ριζωμένη, είναι εδραιωμένη.

«Και αυτοί πηγαίνουν στον κόσμο των θεών, ή εδώ σε καλή οικογένεια γεννιούνται· σταδιακά το Νιμπάνα, φτάνουν οι σοφοί». Έβδομη.

8. Η ομιλία με τον Τικάννα

59. Τότε ο βραχμάνος Τικάννα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Τικάννα επαινούσε μπροστά στον Ευλογημένο τους βραχμάνους κατόχους της τριπλής αληθινής γνώσης - «Έτσι είναι οι βραχμάνοι κάτοχοι της τριπλής αληθινής γνώσης, έτσι είναι οι βραχμάνοι κάτοχοι της τριπλής αληθινής γνώσης».

«Πώς όμως, βραχμάνε, οι βραχμάνοι ορίζουν έναν βραχμάνο ως κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης;» «Εδώ, αγαπητέ Γκόταμα, ένας βραχμάνος είναι καλής καταγωγής και από τις δύο πλευρές, από τη μητέρα και από τον πατέρα, με αγνή γενεαλογία μέχρι την έβδομη γενιά προγόνων, ακατηγόρητος και αδιάβλητος όσον αφορά την καταγωγή, απαγγελέας, γνώστης των μάντρα, που έχει διαβεί στην άλλη όχθη των τριών Βεδών μαζί με τα λεξικά και τα τελετουργικά, με την ανάλυση των συλλαβών, με την ιστορία ως πέμπτη, ειδικός στη γραμματική και τη σύνταξη, πλήρως καταρτισμένος στην κοσμική γνώση και στα χαρακτηριστικά του μεγάλου ανθρώπου. Έτσι, αγαπητέ Γκόταμα, οι βραχμάνοι ορίζουν τον κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης».

«Διαφορετικά, βραχμάνε, οι βραχμάνοι ορίζουν έναν βραχμάνο ως κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης, και διαφορετικά στη διαγωγή των ευγενών υπάρχει ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης». «Πώς όμως, αγαπητέ Γκόταμα, στη διαγωγή των ευγενών υπάρχει ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης; Καλώς, ας μου διδάξει ο αξιότιμος Γκόταμα τη Διδασκαλία έτσι ώστε να κατανοήσω πώς στη διαγωγή των ευγενών υπάρχει ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης». «Τότε λοιπόν, βραχμάνε, άκουσε, πρόσεχε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, αγαπητέ», απάντησε ο βραχμάνος Τικάννα στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Εδώ, βραχμάνε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει. Με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βιώνει σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει. Με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει.

Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση της ανάμνησης προηγούμενων ζωών. Θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή: μία γέννηση, δύο γεννήσεις, τρεις γεννήσεις, τέσσερις γεννήσεις, πέντε γεννήσεις, δέκα γεννήσεις, είκοσι γεννήσεις, τριάντα γεννήσεις, σαράντα γεννήσεις, πενήντα γεννήσεις, εκατό γεννήσεις, χίλιες γεννήσεις, εκατό χιλιάδες γεννήσεις, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους διαστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος - 'εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Αυτή είναι η πρώτη αληθινή γνώση που έχει επιτύχει· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση του θανάτου και της επαναγέννησης των όντων. Με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - «Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά... κ.λπ... διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση· ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο'. Έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους. Αυτή είναι η δεύτερη αληθινή γνώση που έχει επιτύχει· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση της εξάλειψης των νοητικών διαφθορών. Αυτός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού

πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτές είναι οι νοητικές διαφθορές», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση των νοητικών διαφθορών», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση των νοητικών διαφθορών», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των νοητικών διαφθορών». Καθώς αυτός γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή είναι η τρίτη αληθινή γνώση που επέτυχε· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος».

«Αυτού που έχει σταθερή ηθική, του συνετού και διαλογιστή· αυτού του οποίου ο νους έχει γίνει κυρίαρχος, πλήρως εστιασμένος, καλά συγκεντρωμένος.

«Αυτόν πράγματι που διώχνει το σκοτάδι, τον σοφό, τον κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης, αυτόν που εγκατέλειψε τον θάνατο· για την ευημερία θεών και ανθρώπων, τον αποκαλούν αυτόν που εγκατέλειψε τα πάντα.

«Αυτόν που είναι εφοδιασμένος με τις τρεις αληθινές γνώσεις, που διαμένει χωρίς σύγχυση· τον Βούδα με το τελευταίο σώμα, αυτόν τον Γκόταμα προσκυνούν.

«Αυτός που γνώρισε τις προηγούμενες ζωές, και βλέπει τον παράδεισο και τους κόσμους της αθλιότητας· και επίσης έφτασε στην εξάλειψη της γέννησης, ο σοφός που ολοκληρώθηκε μέσω της άμεσης γνώσης.

«Με αυτές τις τρεις αληθινές γνώσεις, γίνεται κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης, βραχμάνος· αυτόν εγώ αποκαλώ κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης, όχι άλλον που απλώς επαναλαμβάνει λόγια».

«Έτσι, βραχμάνε, στη διαγωγή των ευγενών υπάρχει ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης». «Διαφορετικά, αγαπητέ Γκόταμα, είναι ο κάτοχος της τριπλής γνώσης των βραχμάνων, και διαφορετικά στη διαγωγή των ευγενών είναι ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης. Και σε σύγκριση με αυτόν τον κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης στη διαγωγή των ευγενών, αγαπητέ Γκόταμα, ο κάτοχος της τριπλής γνώσης των βραχμάνων δεν αξίζει ούτε ένα δέκατο έκτο κλάσμα».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Όγδοη.

9. Η ομιλία στον Τζανουσσόνι

60. Τότε ο βραχμάνος Τζανουσσόνι πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Τζανουσσόνι είπε στον Ευλογημένο: «Όποιος έχει θυσία ή γεύμα για τους νεκρούς ή μαγειρεμένο γεύμα ή δωρεά, θα έπρεπε να δίνει δωρεά στους βραχμάνους κατόχους της τριπλής αληθινής γνώσης». «Πώς όμως, βραχμάνε, οι βραχμάνοι ορίζουν τον κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης;» «Εδώ, αγαπητέ Γκόταμα, ένας βραχμάνος είναι καλής καταγωγής και από τις δύο πλευρές, από τη μητέρα και από τον πατέρα, με αγνή γενεαλογία μέχρι την έβδομη γενιά προγόνων, ακατηγόρητος και αδιάβλητος όσον αφορά την καταγωγή, απαγγελέας, γνώστης των μάντρα, που έχει διαβεί στην άλλη όχθη των τριών Βεδών μαζί με τα λεξικά και τα τελετουργικά, με την ανάλυση των συλλαβών, με την ιστορία ως πέμπτη, ειδικός στη γραμματική και τη σύνταξη, πλήρως καταρτισμένος στην κοσμική γνώση και στα χαρακτηριστικά του μεγάλου ανθρώπου. Έτσι, αγαπητέ Γκόταμα, οι βραχμάνοι ορίζουν τον κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης».

«Διαφορετικά, βραχμάνε, οι βραχμάνοι ορίζουν έναν βραχμάνο ως κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης, και διαφορετικά στη διαγωγή των ευγενών υπάρχει ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης». «Πώς όμως, αγαπητέ Γκόταμα, στη διαγωγή των ευγενών υπάρχει ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης; Καλώς, ας μου διδάξει ο αξιότιμος Γκόταμα τη Διδασκαλία έτσι ώστε να κατανοήσω πώς στη διαγωγή των ευγενών υπάρχει ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης». «Τότε λοιπόν, βραχμάνε, άκουσε, πρόσεχε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, αγαπητέ», απάντησε ο βραχμάνος Τζανουσσόνι στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Εδώ λοιπόν, βραχμάνε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση.

Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση της ανάμνησης προηγούμενων ζωών. Θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή: μία γέννηση, δύο γεννήσεις... κ.λπ... έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Αυτή είναι η πρώτη αληθινή γνώση που έχει επιτύχει· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση του θανάτου και της επαναγέννησης των όντων. Με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο... κ.λπ... κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους. Αυτή είναι η δεύτερη αληθινή γνώση που έχει επιτύχει· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση της εξάλειψης των νοητικών

διαφθορών. Αυτός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου»· κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτές είναι οι νοητικές διαφθορές»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των νοητικών διαφθορών». Καθώς αυτός γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή είναι η τρίτη αληθινή γνώση που επέτυχε· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε, όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος».

«Αυτός που είναι τέλειος σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, αποφασισμένος, αυτοσυγκεντρωμένος· αυτού του οποίου ο νους έχει γίνει κυρίαρχος, πλήρως εστιασμένος, καλά συγκεντρωμένος.

«Αυτός που γνώρισε τις προηγούμενες ζωές, και βλέπει τον παράδεισο και τους κόσμους της αθλιότητας· και επίσης έφτασε στην εξάλειψη της γέννησης, ο σοφός που ολοκληρώθηκε μέσω της άμεσης γνώσης.

«Με αυτές τις τρεις αληθινές γνώσεις, γίνεται κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης, βραχμάνος· αυτόν εγώ αποκαλώ κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης, όχι άλλον που απλώς επαναλαμβάνει λόγια».

«Έτσι, βραχμάνε, στη διαγωγή των ευγενών υπάρχει ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης». «Διαφορετικά, αγαπητέ Γκόταμα, είναι ο κάτοχος της τριπλής γνώσης των βραχμάνων, και διαφορετικά στη διαγωγή των ευγενών είναι ο κάτοχος της τριπλής αληθινής γνώσης. Και σε σύγκριση με αυτόν τον κάτοχο της τριπλής αληθινής γνώσης στη διαγωγή των ευγενών, αγαπητέ Γκόταμα, ο κάτοχος της τριπλής γνώσης των βραχμάνων δεν αξίζει ούτε ένα δέκατο έκτο κλάσμα».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Ένατη.

10. Η ομιλία στον Σανγκάραβα

61. Τότε ο βραχμάνος Σανγκάραβα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Σανγκάραβα είπε στον Ευλογημένο: «Εμείς, αγαπητέ Γκόταμα, είμαστε βραχμάνοι. Τελούμε θυσίες και κάνουμε άλλους να τελούν θυσίες. Εκεί, αγαπητέ Γκόταμα, και αυτός που τελεί θυσία και αυτός που κάνει άλλους να τελούν θυσία, όλοι αυτοί ασκούν την πρακτική αξιέπαινων πράξεων πολλών σωμάτων, δηλαδή λόγω της θυσίας. Όποιος όμως,

αγαπητέ Γκόταμα, από οποιαδήποτε οικογένεια έχει αναχωρήσει από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή, δαμάζει μόνο τον εαυτό του, γαληνεύει μόνο τον εαυτό του, οδηγεί μόνο τον εαυτό του στο τελικό Νιμπάνα, έτσι αυτός ασκεί την πρακτική αξιέπαινων πράξεων ενός σώματος, δηλαδή λόγω της αναχώρησης».

«Τότε λοιπόν, βραχμάνε, θα σε ρωτήσω κάτι σχετικά με αυτό. Όπως σου αρέσει, έτσι να απαντήσεις. Τι νομίζεις, βραχμάνε, εδώ ο Τατχάγκατα εγείρεται στον κόσμο, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος. Αυτός λέει τα εξής: 'Ελάτε, αυτή είναι η οδός, αυτή η πρακτική, ασκώντας την οποία εγώ, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την ανυπέρβλητη ευτυχία βασισμένη στην άγια ζωή, τη διακηρύττω· ελάτε, και εσείς ακολουθήστε έτσι, ώστε ασκώντας και εσείς, έχοντας οι ίδιοι κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την ανυπέρβλητη ευτυχία βασισμένη στην άγια ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμείνετε'. Έτσι αυτός ακριβώς ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία, και άλλοι ακολουθούν για εκείνο τον σκοπό, και αυτοί είναι πολλές εκατοντάδες, πολλές χιλιάδες, πολλές εκατοντάδες χιλιάδες.

Τι νομίζεις, βραχμάνε, αφού έτσι έχουν τα πράγματα, αυτή είναι πρακτική αξιέπαινων πράξεων ενός σώματος ή πολλών σωμάτων, δηλαδή λόγω της αναχώρησης;» «Αφού έτσι έχουν τα πράγματα, αγαπητέ Γκόταμα, αυτή είναι πρακτική αξιέπαινων πράξεων πολλών σωμάτων, δηλαδή λόγω της αναχώρησης».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον βραχμάνο Σανγκάραβα: «Από αυτές τις δύο πρακτικές, βραχμάνε, ποια πρακτική σου αρέσει ως λιγότερο επίπονη και λιγότερο κοπιαστική και πιο καρποφόρα και πιο ωφέλιμη;» Όταν αυτό ειπώθηκε, ο βραχμάνος Σανγκάραβα είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Όπως ακριβώς ο αξιότιμος Γκόταμα και ο αξιότιμος Άναντα. Αυτοί είναι αξιοσέβαστοι για μένα, αυτοί είναι αξιέπαινοι για μένα».

Για δεύτερη φορά ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον βραχμάνο Σανγκάραβα: «Δεν σε ρωτώ έτσι, βραχμάνε - 'ποιοι είναι αξιοσέβαστοι για σένα ή ποιοι είναι αξιέπαινοι για σένα'; Έτσι σε ρωτώ, βραχμάνε - 'από αυτές τις δύο πρακτικές, βραχμάνε, ποια πρακτική σου αρέσει ως λιγότερο επίπονη και λιγότερο κοπιαστική και πιο καρποφόρα και πιο ωφέλιμη;» Για δεύτερη φορά ο βραχμάνος Σανγκάραβα είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Όπως ακριβώς ο αξιότιμος Γκόταμα και ο αξιότιμος Άναντα. Αυτοί είναι αξιοσέβαστοι για μένα, αυτοί είναι αξιέπαινοι για μένα».

Για τρίτη φορά ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον βραχμάνο Σανγκάραβα: «Δεν σε ρωτώ έτσι, βραχμάνε - 'ποιοι είναι αξιοσέβαστοι για σένα ή ποιοι είναι αξιέπαινοι για σένα'; Έτσι σε ρωτώ, βραχμάνε - 'από αυτές τις δύο πρακτικές, βραχμάνε, ποια πρακτική σου αρέσει ως λιγότερο επίπονη και λιγότερο κοπιαστική και πιο καρποφόρα και πιο ωφέλιμη;» Για τρίτη φορά ο βραχμάνος Σανγκάραβα είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Όπως ακριβώς ο αξιότιμος Γκόταμα και ο αξιότιμος Άναντα. Αυτοί είναι αξιοσέβαστοι για μένα, αυτοί είναι αξιέπαινοι για μένα».

Τότε στον Ευλογημένο ήρθε αυτή η σκέψη: «Μέχρι και τρεις φορές ο βραχμάνος Σανγκάραβα, ερωτηθείς από τον Άναντα μια εύλογη ερώτηση, αποφεύγει και δεν απαντά. Γιατί να μην τον απαλλάξω;» Τότε ο Ευλογημένος είπε στον βραχμάνο Σανγκάραβα: «Ποια συζήτηση, βραχμάνε, εγέρθηκε σήμερα μεταξύ των βασιλικών

υπηρετών που είχαν συγκεντρωθεί στο εσωτερικό παλάτι του βασιλιά;» «Αυτή η συζήτηση, αγαπητέ Γκόταμα, εγέρθηκε σήμερα μεταξύ των βασιλικών υπηρετών που είχαν συγκεντρωθεί στο εσωτερικό παλάτι του βασιλιά - 'Παλαιότερα οι μοναχοί ήταν λιγότεροι και περισσότεροι επιδείκνυαν το θαύμα της υπερφυσικής δύναμης, ένα υπερανθρώπινο επίτευγμα· τώρα όμως οι μοναχοί είναι περισσότεροι και λιγότεροι επιδεικνύουν το θαύμα της υπερφυσικής δύναμης, ένα υπερανθρώπινο επίτευγμα'. Αυτή η συζήτηση, αγαπητέ Γκόταμα, εγέρθηκε σήμερα μεταξύ των βασιλικών υπηρετών που είχαν συγκεντρωθεί στο εσωτερικό παλάτι του βασιλιά».

«Υπάρχουν αυτά τα τρία θαύματα, βραχμάνε. Ποια τρία; Το θαύμα της υπερφυσικής δύναμης, το θαύμα της τηλεπάθειας, το θαύμα της παραίνεσης. Και τι, βραχμάνε, είναι το θαύμα της υπερφυσικής δύναμης; Εδώ, βραχμάνε, κάποιος βιώνει πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης - 'ενώ είναι ένας γίνεται πολλοί, ενώ είναι πολλοί γίνεται ένας· εμφανίζεται και εξαφανίζεται· περνά χωρίς εμπόδιο μέσα από τοίχους, μέσα από περιφράξεις, μέσα από βουνά, όπως μέσα από τον αέρα· βυθίζεται και αναδύεται μέσα στη γη όπως στο νερό· περπατά πάνω στο νερό χωρίς να βυθίζεται όπως στη γη· ταξιδεύει στον αέρα με διασταυρωμένα πόδια όπως ένα φτερωτό πουλί· ακόμη και τη σελήνη και τον ήλιο, τόσο ισχυρούς και τόσο δυνατούς, τους αγγίζει και τους χαϊδεύει με το χέρι του, ασκεί κυριαρχία με το σώμα του μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα'. Αυτό ονομάζεται, βραχμάνε, το θαύμα της υπερφυσικής δύναμης.

«Και τι, βραχμάνε, είναι το θαύμα της τηλεπάθειας; Εδώ, βραχμάνε, κάποιος διαβάζει μέσω σημαδιών - 'έτσι είναι ο νους σου, έτσι είναι ο νους σου, αυτή είναι η συνείδησή σου'. Ακόμη κι αν διαβάσει πολλά, έτσι ακριβώς είναι αυτό, όχι διαφορετικά.

«Εδώ λοιπόν, βραχμάνε, κάποιος δεν διαβάσει βέβαια μέσω σημαδιών, αλλά αφού ακούσει τον ήχο ανθρώπων ή πνευμάτων ή θεοτήτων, διαβάσει - 'έτσι είναι ο νους σου, έτσι είναι ο νους σου, αυτή είναι η συνείδησή σου'. Ακόμη κι αν διαβάσει πολλά, έτσι ακριβώς είναι αυτό, όχι διαφορετικά.

«Εδώ λοιπόν, βραχμάνε, κάποιος δεν διαβάσει βέβαια μέσω σημαδιών, ούτε αφού ακούσει τον ήχο ανθρώπων ή πνευμάτων ή θεοτήτων διαβάσει, αλλά αφού ακούσει τον ήχο της διάχυσης του λογισμού κάποιου που σκέφτεται και συλλογίζεται, διαβάσει - 'έτσι είναι ο νους σου, έτσι είναι ο νους σου, αυτή είναι η συνείδησή σου'. Ακόμη κι αν διαβάσει πολλά, έτσι ακριβώς είναι αυτό, όχι διαφορετικά.

«Εδώ λοιπόν, βραχμάνε, κάποιος δεν διαβάσει βέβαια μέσω σημαδιών, ούτε αφού ακούσει τον ήχο ανθρώπων ή πνευμάτων ή θεοτήτων διαβάσει, ούτε αφού ακούσει τον ήχο της διάχυσης του λογισμού κάποιου που σκέφτεται και συλλογίζεται διαβάσει, αλλά περιλαμβάνοντας με τον νου του τον νου κάποιου που έχει επιτύχει αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό, κατανοεί - 'με τον τρόπο που οι νοητικές δραστηριότητες αυτού του αξιοτίμου έχουν κατευθυνθεί, αμέσως μετά από αυτή τη συνείδηση θα σκεφτεί αυτόν τον συγκεκριμένο λογισμό'. Ακόμη κι αν διαβάσει πολλά, έτσι ακριβώς είναι αυτό, όχι διαφορετικά. Αυτό ονομάζεται, βραχμάνε, το θαύμα της τηλεπάθειας.

«Και τι, βραχμάνε, είναι το θαύμα της παραίνεσης; Εδώ, βραχμάνε, κάποιος παραινεί έτσι - 'σκεφτείτε έτσι, μη σκέφτεστε έτσι· προσέχετε έτσι, μη προσέχετε έτσι· εγκαταλείψτε αυτό, επιτύχετε αυτό και παραμείνετε σε αυτό'. Αυτό ονομάζεται, βραχμάνε, το θαύμα της παραίνεσης. Αυτά λοιπόν, βραχμάνε, είναι τα τρία θαύματα.

Από αυτά τα τρία θαύματα, βραχμάνε, ποιο θαύμα σου αρέσει ως πιο ανώτερο και πιο εξαίσιο;»

«Εκεί, αγαπητέ Γκόταμα, αυτό το θαύμα όπου κάποιος εδώ βιώνει πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης... κ.λπ... ασκεί κυριαρχία με το σώμα του μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα, αυτό, αγαπητέ Γκόταμα, το θαύμα, όποιος το κάνει αυτός το βιώνει, όποιος το κάνει σε αυτόν ανήκει. Αυτό το θαύμα, αγαπητέ Γκόταμα, μου φαίνεται σαν να έχει τη φύση της μαγείας.

«Και αυτό το θαύμα, αγαπητέ Γκόταμα, όπου κάποιος εδώ διαβάζει μέσω σημαδιών - 'έτσι είναι ο νους σου, έτσι είναι ο νους σου, αυτή είναι η συνείδησή σου', ακόμη κι αν διαβάσει πολλά, έτσι ακριβώς είναι αυτό, όχι διαφορετικά. Εδώ λοιπόν, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος δεν διαβάσει βέβαια μέσω σημαδιών, αλλά αφού ακούσει τον ήχο ανθρώπων ή πνευμάτων ή θεοτήτων διαβάσει... κ.λπ... ούτε αφού ακούσει τον ήχο ανθρώπων ή πνευμάτων ή θεοτήτων διαβάσει, αλλά αφού ακούσει τον ήχο της διάχυσης του λογισμού κάποιου που σκέφτεται και συλλογίζεται διαβάσει... κ.λπ... ούτε αφού ακούσει τον ήχο της διάχυσης του λογισμού κάποιου που σκέφτεται και συλλογίζεται διαβάσει, αλλά περιλαμβάνοντας με τον νου του τον νου κάποιου που έχει επιτύχει αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό, κατανοεί - 'με τον τρόπο που οι νοητικές δραστηριότητες αυτού του αξιότιμου έχουν κατευθυνθεί, αμέσως μετά από αυτή τη συνείδηση θα σκεφτεί αυτόν τον συγκεκριμένο λογισμό', ακόμη κι αν διαβάσει πολλά, έτσι ακριβώς είναι αυτό, όχι διαφορετικά. Και αυτό το θαύμα, αγαπητέ Γκόταμα, όποιος το κάνει αυτός το βιώνει, όποιος το κάνει σε αυτόν ανήκει. Και αυτό το θαύμα, αγαπητέ Γκόταμα, μου φαίνεται σαν να έχει τη φύση της μαγείας.

«Και αυτό το θαύμα, αγαπητέ Γκόταμα, όπου κάποιος παραινεί έτσι - 'σκεφτείτε έτσι, μη σκέφτεστε έτσι· προσέχετε έτσι, μη προσέχετε έτσι· εγκαταλείψτε αυτό, επιτύχετε αυτό και παραμείνετε σε αυτό'. Αυτό ακριβώς το θαύμα, αγαπητέ Γκόταμα, μου αρέσει ως πιο εξαίρετο και πιο εξαίσιο από αυτά τα τρία θαύματα.

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα, εκπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα! Πόσο καλά ειπωμένο είναι αυτό από τον αξιότιμο Γκόταμα, και εμείς θυμόμαστε τον αξιότιμο Γκόταμα ως προικισμένο με αυτά τα τρία θαύματα. Διότι ο αξιότιμος Γκόταμα βιώνει πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης... κ.λπ... ασκεί κυριαρχία με το σώμα του μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα· διότι ο αξιότιμος Γκόταμα, περιλαμβάνοντας με τον νου του τον νου κάποιου που έχει επιτύχει αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό, κατανοεί - 'με τον τρόπο που οι νοητικές δραστηριότητες αυτού του αξιότιμου έχουν κατευθυνθεί, αμέσως μετά από αυτή τη συνείδηση θα σκεφτεί αυτόν τον συγκεκριμένο λογισμό'. Διότι ο αξιότιμος Γκόταμα παραινεί έτσι - 'σκεφτείτε έτσι, μη σκέφτεστε έτσι· προσέχετε έτσι, μη προσέχετε έτσι· εγκαταλείψτε αυτό, επιτύχετε αυτό και παραμείνετε σε αυτό'».

«Σίγουρα πράγματι, βραχμάνε, αυτή η ρήση ειπώθηκε προσβάλλοντας και επιτιθέμενη· αλλά όμως θα σου απαντήσω. Διότι εγώ, βραχμάνε, βιώνω πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης... κ.λπ... ασκώ κυριαρχία με το σώμα μου μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα. Διότι εγώ, βραχμάνε, περιλαμβάνοντας με τον νου μου τον νου κάποιου που έχει επιτύχει αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό, κατανοώ - 'με τον τρόπο που οι νοητικές δραστηριότητες αυτού του αξιότιμου έχουν κατευθυνθεί, αμέσως μετά από αυτή τη συνείδηση θα σκεφτεί αυτόν τον συγκεκριμένο λογισμό'.

Διότι εγώ, βραχμάνε, παραινώ έτσι - 'σκεφτείτε έτσι, μη σκέφτεστε έτσι· προσέχετε έτσι, μη προσέχετε έτσι· εγκαταλείψτε αυτό, επιτύχετε αυτό και παραμείνετε σε αυτό'».

«Υπάρχει όμως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος άλλος έστω και ένας μοναχός που είναι προικισμένος με αυτά τα τρία θαύματα, εκτός από τον αξιότιμο Γκόταμα;» «Όχι μόνο μία εκατοντάδα, βραχμάνε, ούτε δύο εκατοντάδες, ούτε τρεις εκατοντάδες, ούτε τέσσερις εκατοντάδες, ούτε πέντε εκατοντάδες, αλλά πολύ περισσότεροι είναι οι μοναχοί που είναι προικισμένοι με αυτά τα τρία θαύματα». «Πού όμως, αγαπητέ Γκόταμα, διαμένουν τώρα αυτοί οι μοναχοί;» «Σε αυτή ακριβώς την κοινότητα μοναχών, βραχμάνε».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυριστεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι - 'αυτοί που έχουν μάτια θα δουν τα αντικείμενα', έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Γκόταμα με πολλούς τρόπους. Εγώ καταφεύγω στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Δέκατη.

Το κεφάλαιο Μπραχμάνα, πρώτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο βραχμάνοι και κάποιος, με τον περιπλανώμενο ασκητή ο κατασβεσμένος·
Ο Παλόκαβάτσα, ο Τικάννα, ο Σόνι και με τον Σανγκάραβα.

2. Το μεγάλο κεφάλαιο

1. Η ομιλία για τους Σεκταριστικές και λοιπά

62. «Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι βάσεις των αιρετικών που, όταν εξετάζονται από σοφούς, όταν διερευνώνται, όταν νοθετούνται, ακόμη και πηγαίνοντας στο έπακρο, καταλήγουν στη μη-πράξη. Ποια τρία; Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιον ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - 'ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν'. Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιον ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - 'ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο'. Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιον ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - 'ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι χωρίς αιτία και χωρίς συνθήκη'.

«Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - 'ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν', αφού τους πλησιάζω, λέω έτσι - "είναι αλήθεια, λοιπόν,

ότι εσείς οι σεβάσμιοι λέτε έτσι και έχετε τέτοια άποψη - ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν;" Και αυτοί, όταν τους ρωτώ έτσι, παραδέχονται "ναι". Τότε εγώ λέω έτσι - "τότε, σεβάσμιοι, αυτοί που σκοτώνουν έμβια όντα θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, αυτοί που παίρνουν το μη δοσμένο θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, αυτοί που δεν ασκούν την άγια ζωή θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, οι ψεύτες θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, αυτοί που μιλούν διχαστικά θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, αυτοί που μιλούν σκληρά θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, αυτοί που φλυαρούν θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, οι πλεονέκτες θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, αυτοί με κακόβουλο νου θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν, αυτοί με λανθασμένες απόψεις θα είναι εξαιτίας όσων διαπράχθηκαν στο παρελθόν".

«Για αυτούς όμως, μοναχοί, που επιστρέφουν σε όσα διαπράχθηκαν στο παρελθόν ως ουσιώδη, δεν υπάρχει θέληση ή προσπάθεια ή 'αυτό πρέπει να γίνει' ή 'αυτό δεν πρέπει να γίνει'. Έτσι, όταν το τι πρέπει να γίνει και τι δεν πρέπει να γίνει δεν βρίσκεται ως αληθινό και σταθερό, για αυτούς που διαμένουν επιλήσμονες και χωρίς προστασία, δεν υπάρχει ατομικά εύλογος ισχυρισμός ασκητή. Αυτή, μοναχοί, είναι η πρώτη εύλογη αναίρεσή μου σε εκείνους τους ασκητές και βραχμάνους που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη.

«Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - 'ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο', αφού τους πλησιάζω, λέω έτσι - "είναι αλήθεια, λοιπόν, ότι εσείς οι σεβάσμιοι λέτε έτσι και έχετε τέτοια άποψη - ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο;" Και αυτοί, όταν τους ρωτώ έτσι, παραδέχονται "ναι". Τότε εγώ λέω έτσι - "τότε, σεβάσμιοι, αυτοί που σκοτώνουν έμβια όντα θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, αυτοί που παίρνουν το μη δοσμένο θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, αυτοί που δεν ασκούν την άγια ζωή θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, οι ψεύτες θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, αυτοί που μιλούν διχαστικά θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, αυτοί που μιλούν σκληρά θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, αυτοί που φλυαρούν θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, οι πλεονέκτες θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, αυτοί με κακόβουλο νου θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο, αυτοί με λανθασμένες απόψεις θα είναι εξαιτίας της δημιουργίας από έναν κύριο".

«Για αυτούς όμως, μοναχοί, που επιστρέφουν στη δημιουργία από έναν κύριο ως ουσιώδη, δεν υπάρχει θέληση ή προσπάθεια ή 'αυτό πρέπει να γίνει' ή 'αυτό δεν πρέπει να γίνει'. Έτσι, όταν το τι πρέπει να γίνει και τι δεν πρέπει να γίνει δεν βρίσκεται ως αληθινό και σταθερό, για αυτούς που διαμένουν επιλήσμονες και χωρίς προστασία, δεν υπάρχει ατομικά εύλογος ισχυρισμός ασκητή. Αυτή, μοναχοί, είναι η δεύτερη εύλογη αναίρεσή μου σε εκείνους τους ασκητές και βραχμάνους που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη.

«Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, εκείνοι οι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - 'ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι χωρίς αιτία και χωρίς συνθήκη', αφού τους πλησιάζω, λέω έτσι - "είναι αλήθεια, λοιπόν, ότι εσείς οι σεβάσμιοι λέτε έτσι και έχετε τέτοια άποψη - ό,τι κι αν βιώνει αυτό το αρσενικό άτομο, είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, όλο αυτό είναι χωρίς αιτία και χωρίς συνθήκη;" Και αυτοί, όταν τους ρωτώ έτσι, παραδέχονται "ναι". Τότε εγώ λέω έτσι - "τότε, σεβάσμιοι, αυτοί που σκοτώνουν έμβια όντα θα είναι χωρίς αιτία και χωρίς συνθήκη... κ.λπ... αυτοί με λανθασμένες απόψεις θα είναι χωρίς αιτία και χωρίς συνθήκη".

«Όμως για αυτούς που επιστρέφουν στο χωρίς αιτία και χωρίς συνθήκη ως ουσιώδες, μοναχοί, δεν υπάρχει θέληση ή προσπάθεια ή αυτό πρέπει να γίνει ή αυτό δεν πρέπει να γίνει. Έτσι, όταν το τι πρέπει να γίνει και τι δεν πρέπει να γίνει δεν βρίσκεται ως αληθινό και σταθερό, για αυτούς που διαμένουν επιλήσμονες και χωρίς προστασία, δεν υπάρχει ατομικά εύλογος ισχυρισμός ασκητή. Αυτή λοιπόν, μοναχοί, είναι η τρίτη εύλογη αναίρεσή μου σε εκείνους τους ασκητές και βραχμάνους που έχουν τέτοιες απόψεις και τέτοιες θεωρίες.

«Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις βάσεις των αιρετικών που, όταν εξετάζονται, διερευνώνται και νοθεύονται από τους σοφούς, ακόμη και πηγαίνοντας πιο πέρα, καταλήγουν στη μη-πράξη.

«Αυτή όμως, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες. Και ποια, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες; Αυτά τα έξι στοιχεία, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες. Αυτές οι έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες. Αυτές οι δεκαοκτώ νοητικές εξερευνήσεις, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες. Αυτές οι τέσσερις ευγενείς αλήθειες, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες.

«Αυτά τα έξι στοιχεία, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες». Έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Αυτά τα έξι, μοναχοί, είναι στοιχεία - το στερεό στοιχείο, το υγρό στοιχείο, το θερμό στοιχείο, το στοιχείο του αέρα, το στοιχείο του χώρου, το στοιχείο της συνείδησης. Αυτά τα έξι στοιχεία, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες». Έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Αυτές οι έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες». Έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι

αυτό ειπώθηκε; Αυτές οι έξι, μοναχοί, είναι αισθητηριακές βάσεις της επαφής -ο οφθαλμός ως αισθητηριακή βάση της επαφής, το αυτί ως αισθητηριακή βάση της επαφής, η μύτη ως αισθητηριακή βάση της επαφής, η γλώσσα ως αισθητηριακή βάση της επαφής, το σώμα ως αισθητηριακή βάση της επαφής, ο νους ως αισθητηριακή βάση της επαφής. Αυτές οι έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες». Έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Αυτές οι δεκαοκτώ νοητικές εξερευνήσεις, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες». Έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για ευαρέσκεια, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για δυσαρέσκεια, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για ουδετερότητα· έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για ευαρέσκεια, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για δυσαρέσκεια, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για ουδετερότητα. Αυτές οι δεκαοκτώ νοητικές εξερευνήσεις, μοναχοί, είναι η Διδασκαλία που διδάχθηκε από εμένα, αναναίρετη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες». Έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Αυτές οι τέσσερις ευγενείς αλήθειες», μοναχοί, διδάχθηκε από εμένα η Διδασκαλία, αδιάψευστη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες. Έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εξαρτώμενα από τα έξι στοιχεία, μοναχοί, γίνεται σύλληψη σε μήτρα· όταν υπάρχει σύλληψη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις, με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή, με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα. Σε αυτόν που βιώνει, μοναχοί, διακηρύσσω: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», διακηρύσσω: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου», διακηρύσσω: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», διακηρύσσω: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου».

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια του υπαρξιακού πόνου; Η γέννηση είναι υπαρξιακός πόνος, το γήρας είναι υπαρξιακός πόνος, ο θάνατος είναι υπαρξιακός πόνος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος είναι υπαρξιακός πόνος, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί είναι επίσης υπαρξιακός πόνος. Συνοπτικά, τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης είναι υπαρξιακός πόνος. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια του υπαρξιακού πόνου.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου; Με την άγνοια ως συνθήκη υπάρχουν δραστηριότητες, με τις δραστηριότητες ως συνθήκη υπάρχει συνείδηση, με τη συνείδηση ως συνθήκη υπάρχει νοητικότητα και υλικότητα, με τη νοητικότητα και υλικότητα ως συνθήκη υπάρχουν οι έξι αισθητήριες βάσεις, με τις έξι αισθητήριες βάσεις ως συνθήκη υπάρχει επαφή, με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα, με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει

επιθυμία, με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση, με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γένεσθαι, με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση, με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της παύσης του υπαρξιακού πόνου; Αλλά ακριβώς από την πλήρη φθίση και παύση της άγνοιας υπάρχει η παύση των δραστηριοτήτων, από την παύση των δραστηριοτήτων υπάρχει η παύση της συνείδησης, από την παύση της συνείδησης υπάρχει η παύση της νοητικότητας και υλικότητας, από την παύση της νοητικότητας και υλικότητας υπάρχει η παύση των έξι αισθητήριων βάσεων, από την παύση των έξι αισθητήριων βάσεων υπάρχει η παύση της επαφής, από την παύση της επαφής υπάρχει η παύση του αισθήματος, από την παύση του αισθήματος υπάρχει η παύση της επιθυμίας, από την παύση της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης, από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι, από την παύση του γίνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης, από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της παύσης του υπαρξιακού πόνου.

«Και ποια είναι, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η ευγενής αλήθεια της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου.

«Αυτές οι τέσσερις ευγενείς αλήθειες», μοναχοί, διδάχθηκε από εμένα η Διδασκαλία, αδιάψευστη, αμόλυντη, χωρίς μομφή, μη-απορριπτέα από ασκητές, βραχμάνους και νοήμονες. Έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε». Πρώτο.

63. «Αυτοί οι τρεις, μοναχοί, είναι κίνδυνοι που χωρίζουν μητέρα και παιδί», λέει ο αδαής κοινός άνθρωπος. Ποια τρία; Έρχεται ο καιρός, μοναχοί, που ξεσπά μεγάλη πυρκαγιά. Όταν όμως, μοναχοί, ξεσπά μεγάλη πυρκαγιά, εξαιτίας της καίγονται χωριά, καίγονται κωμοπόλεις, καίγονται πόλεις. Ενώ καίγονται χωριά, ενώ καίγονται κωμοπόλεις, ενώ καίγονται πόλεις, εκεί ούτε η μητέρα βρίσκει το παιδί, ούτε το παιδί βρίσκει τη μητέρα. Αυτός, μοναχοί, είναι ο πρώτος κίνδυνος που χωρίζει μητέρα και παιδί, λέει ο αδαής κοινός άνθρωπος.

«Επιπλέον, μοναχοί, έρχεται ο καιρός που ξεσπά μεγάλη καταιγίδα. Όταν όμως, μοναχοί, ξεσπά μεγάλη καταιγίδα, δημιουργείται μεγάλη πλημμύρα. Όταν όμως, μοναχοί, δημιουργείται μεγάλη πλημμύρα, εξαιτίας της παρασύρονται χωριά, παρασύρονται κωμοπόλεις, παρασύρονται πόλεις. Ενώ παρασύρονται χωριά, ενώ παρασύρονται κωμοπόλεις, ενώ παρασύρονται πόλεις, εκεί ούτε η μητέρα βρίσκει το παιδί, ούτε το παιδί βρίσκει τη μητέρα. Αυτός, μοναχοί, είναι ο δεύτερος κίνδυνος που χωρίζει μητέρα και παιδί, λέει ο αδαής κοινός άνθρωπος.

«Επιπλέον, μοναχοί, έρχεται ο καιρός που υπάρχει κίνδυνος, αναταραχή στο δάσος, και οι κάτοικοι της υπαίθρου ανεβασμένοι σε τροχοφόρα περιφέρονται. Όταν όμως, μοναχοί, υπάρχει κίνδυνος, αναταραχή στο δάσος, ενώ οι κάτοικοι της υπαίθρου

ανεβασμένοι σε τροχοφόρα περιφέρονται, εκεί ούτε η μητέρα βρίσκει το παιδί, ούτε το παιδί βρίσκει τη μητέρα. Αυτός, μοναχοί, είναι ο τρίτος κίνδυνος που χωρίζει μητέρα και παιδί, λέει ο αδαής κοινός άνθρωπος. Αυτοί λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις κίνδυνοι που χωρίζουν μητέρα και παιδί, λέει ο αδαής κοινός άνθρωπος.

«Αυτοί όμως οι τρεις, μοναχοί, είναι κίνδυνοι που δεν χωρίζουν μητέρα και παιδί, αλλά ο αδαής κοινός άνθρωπος λέει ότι είναι κίνδυνοι που χωρίζουν μητέρα και παιδί. Ποια τρία; Έρχεται ο καιρός, μοναχοί, που ξεσπά μεγάλη πυρκαγιά. Όταν όμως, μοναχοί, ξεσπά μεγάλη πυρκαγιά, εξαιτίας της καίγονται χωριά, καίγονται κωμοπόλεις, καίγονται πόλεις. Ενώ καίγονται χωριά, ενώ καίγονται κωμοπόλεις, ενώ καίγονται πόλεις, έρχεται ο καιρός που κάποτε η μητέρα βρίσκει το παιδί και το παιδί βρίσκει τη μητέρα. Αυτός, μοναχοί, είναι ο πρώτος κίνδυνος που δεν χωρίζει μητέρα και παιδί, αλλά ο αδαής κοινός άνθρωπος λέει ότι είναι κίνδυνος που χωρίζει μητέρα και παιδί.

«Επιπλέον, μοναχοί, έρχεται ο καιρός που ξεσπά μεγάλη καταιγίδα. Όταν όμως, μοναχοί, ξεσπά μεγάλη καταιγίδα, δημιουργείται μεγάλη πλημμύρα. Όταν όμως, μοναχοί, δημιουργείται μεγάλη πλημμύρα, εξαιτίας της παρασύρονται χωριά, παρασύρονται κωμοπόλεις, παρασύρονται πόλεις. Ενώ παρασύρονται χωριά, ενώ παρασύρονται κωμοπόλεις, ενώ παρασύρονται πόλεις, έρχεται ο καιρός που κάποτε η μητέρα βρίσκει το παιδί και το παιδί βρίσκει τη μητέρα. Αυτός, μοναχοί, είναι ο δεύτερος κίνδυνος που δεν χωρίζει μητέρα και παιδί, αλλά ο αδαής κοινός άνθρωπος λέει ότι είναι κίνδυνος που χωρίζει μητέρα και παιδί.

«Επιπλέον, μοναχοί, έρχεται ο καιρός που υπάρχει κίνδυνος, αναταραχή στο δάσος, και οι κάτοικοι της υπαίθρου ανεβασμένοι σε τροχοφόρα περιφέρονται. Όταν όμως, μοναχοί, υπάρχει κίνδυνος, αναταραχή στο δάσος, ενώ οι κάτοικοι της υπαίθρου ανεβασμένοι σε τροχοφόρα περιφέρονται, έρχεται ο καιρός που κάποτε η μητέρα βρίσκει το παιδί και το παιδί βρίσκει τη μητέρα. Αυτός, μοναχοί, είναι ο τρίτος κίνδυνος που δεν χωρίζει μητέρα και παιδί, αλλά ο αδαής κοινός άνθρωπος λέει ότι είναι κίνδυνος που χωρίζει μητέρα και παιδί. «Αυτοί λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις κίνδυνοι που δεν χωρίζουν μητέρα και παιδί, αλλά ο αδαής κοινός άνθρωπος λέει ότι είναι κίνδυνοι που χωρίζουν μητέρα και παιδί».

«Αυτοί οι τρεις, μοναχοί, είναι οι κίνδυνοι χωρίς μητέρα και γιο. Ποια τρία; Ο φόβος του γήρατος, ο φόβος της ασθένειας, ο φόβος του θανάτου. Η μητέρα, μοναχοί, δεν μπορεί να επιτύχει αυτό για τον γιο της που γερνάει - 'εγώ γερνάω, ας μη γεράσει ο γιος μου'· ούτε ο γιος μπορεί να επιτύχει αυτό για τη μητέρα του που γερνάει - 'εγώ γερνάω, ας μη γεράσει η μητέρα μου'.

Η μητέρα, μοναχοί, δεν μπορεί να επιτύχει αυτό για τον γιο της που αρρωσταίνει - 'εγώ αρρωσταίνω, ας μην αρρωστήσει ο γιος μου'· ούτε ο γιος μπορεί να επιτύχει αυτό για τη μητέρα του που αρρωσταίνει - 'εγώ αρρωσταίνω, ας μην αρρωστήσει η μητέρα μου'.

Η μητέρα, μοναχοί, δεν μπορεί να επιτύχει αυτό για τον γιο της που πεθαίνει - 'εγώ πεθαίνω, ας μην πεθάνει ο γιος μου'· ούτε ο γιος μπορεί να επιτύχει αυτό για τη μητέρα του που πεθαίνει - 'εγώ πεθαίνω, ας μην πεθάνει η μητέρα μου'. Αυτοί λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις κίνδυνοι χωρίς μητέρα και γιο».

«Υπάρχει, μοναχοί, οδός, υπάρχει πρακτική που οδηγεί στην εγκατάλειψη και στην υπέρβαση αυτών των τριών κινδύνων με μητέρα και γιο και αυτών των τριών κινδύνων χωρίς μητέρα και γιο. Και ποια, μοναχοί, είναι η οδός, ποια η πρακτική που οδηγεί στην εγκατάλειψη και στην υπέρβαση αυτών των τριών κινδύνων με μητέρα και γιο και αυτών των τριών κινδύνων χωρίς μητέρα και γιο; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση. Αυτή λοιπόν, μοναχοί, είναι η οδός, αυτή η πρακτική που οδηγεί στην εγκατάλειψη και στην υπέρβαση αυτών των τριών κινδύνων με μητέρα και γιο και αυτών των τριών κινδύνων χωρίς μητέρα και γιο». Δεύτερο.

3. Η ομιλία στο Βενάγκαπούρα

64. Κάποτε ο Ευλογημένος περιπλανιόταν στους Κοσάλα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών και έφτασε σε ένα βραχμανικό χωριό των Κοσάλα που ονομαζόταν Βενάγκαπούρα. Οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες της Βενάγκαπούρα άκουσαν: «Ο ασκητής Γκόταμα, γιος των Σάκυα, που αναχώρησε από την οικογένεια των Σάκυα, έφτασε στη Βενάγκαπούρα. Και για αυτόν τον αξιότιμο Γκόταμα έχει διαδοθεί αυτή η καλή φήμη: 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρης Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Αυτός, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση αυτόν τον κόσμο μαζί με τους θεούς, τον Μάρα, τον Βράχμα, αυτή τη γενιά μαζί με τους ασκητές και τους βραχμάνους, μαζί με τους θεούς και τους ανθρώπους, τον διακηρύσσει. Αυτός διδάσκει τη Διδασκαλία που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Είναι πράγματι καλό να δει κανείς τέτοιους Άξιους».

Τότε οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες της Βενάγκαπούρα πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, μερικοί αφού απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο, κάθισαν στο πλάι· μερικοί χαιρέτησαν τον Ευλογημένο, και αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι· μερικοί χαιρέτησαν με ενωμένες παλάμες προς την κατεύθυνση του Ευλογημένου και κάθισαν στο πλάι· μερικοί αφού ανακοίνωσαν το όνομα και το σόι τους, κάθισαν στο πλάι· μερικοί σιωπηλοί κάθισαν στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Βατσαγκόττα από τη Βενάγκαπούρα είπε στον Ευλογημένο:

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα, εκπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα! Τόσο πολύ γαλήνιες είναι οι ικανότητες του αξιότιμου Γκόταμα, το χρώμα του δέρματός του είναι αγνό και λαμπερό. Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, ένα φθινοπωρινό ζιζύφιο είναι αγνό και λαμπερό· ακριβώς έτσι οι ικανότητες του αξιότιμου Γκόταμα είναι γαλήνιες, το χρώμα του δέρματός του είναι αγνό και λαμπερό. Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, ένας ώριμος καρπός φοίνικα μόλις απελευθερωμένος από το δέσιμό του είναι αγνός και λαμπερός· ακριβώς έτσι οι ικανότητες του αξιότιμου Γκόταμα είναι γαλήνιες, το χρώμα του δέρματός του είναι αγνό και λαμπερό. Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, ένα χρυσό κόσμημα από χρυσάφι του ποταμού Τζάμπου, καλά επεξεργασμένο από έναν επιδέξιο γιο χρυσοχόου, επιδέξια γυαλισμένο στο στόμιο του χωνευτηρίου, τοποθετημένο σε μια ωχροκίτρινη μάλλινη κουβέρτα, λάμπει και θερμαίνει και ακτινοβολεί· ακριβώς έτσι οι ικανότητες του αξιότιμου Γκόταμα είναι γαλήνιες, το

χρώμα του δέρματός του είναι αγνό και λαμπερό. Εκείνα τα ψηλά και πολυτελή κρεβάτια, αγαπητέ Γκόταμα, δηλαδή - ψηλά καθίσματα, ανάκλιντρα, μακριά χαλιά από μαλλί προβάτου, πολύχρωμα σκεπάσματα, λευκά σκεπάσματα, μάλλινα σκεπάσματα με λουλούδια, στρώματα από βαμβάκι, μάλλινα χαλιά με σχέδια, χαλιά με μαλλί και στις δύο πλευρές, χαλιά με μαλλί στη μία πλευρά, σκεπάσματα κεντημένα με πολύτιμους λίθους, μεταξωτά σκεπάσματα, μεγάλα μάλλινα χαλιά, σκεπάσματα για ελέφαντες, σκεπάσματα για άλογα, σκεπάσματα για άρματα, σκεπάσματα από δέρμα αντιλόπης, εκλεκτά σκεπάσματα από δέρμα ελαφιού, κρεβάτια με θόλο και κόκκινα μαξιλάρια και στις δύο άκρες - τέτοιου είδους ψηλά και πολυτελή κρεβάτια σίγουρα ο αξιότιμος Γκόταμα αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο».

«Εκείνα όμως τα ψηλά και πολυτελή κρεβάτια, βραχμάνε, δηλαδή - ψηλά καθίσματα, ανάκλιντρα, μακριά χαλιά από μαλλί προβάτου, πολύχρωμα σκεπάσματα, λευκά σκεπάσματα, μάλλινα σκεπάσματα με λουλούδια, στρώματα από βαμβάκι, μάλλινα χαλιά με σχέδια, χαλιά με μαλλί και στις δύο πλευρές, χαλιά με μαλλί στη μία πλευρά, σκεπάσματα κεντημένα με πολύτιμους λίθους, μεταξωτά σκεπάσματα, μεγάλα μάλλινα χαλιά, σκεπάσματα για ελέφαντες, σκεπάσματα για άλογα, σκεπάσματα για άρματα, σκεπάσματα από δέρμα αντιλόπης, εκλεκτά σκεπάσματα από δέρμα ελαφιού, κρεβάτια με θόλο και κόκκινα μαξιλάρια και στις δύο άκρες. Αυτά είναι δυσεύρετα για τους αναχωρητές, και ακόμη κι αν τα αποκτήσουν δεν επιτρέπονται.

«Υπάρχουν αυτά τα τρία ψηλά και πολυτελή κρεβάτια, βραχμάνε, που εγώ τώρα αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο. Ποια τρία; Το θεϊκό ψηλό και πολυτελές κρεβάτι, το βραχμικό ψηλό και πολυτελές κρεβάτι, το ευγενές ψηλό και πολυτελές κρεβάτι. Αυτά λοιπόν, βραχμάνε, είναι τα τρία ψηλά και πολυτελή κρεβάτια, που εγώ τώρα αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο».

«Ποιο είναι, αγαπητέ Γκόταμα, αυτό το θεϊκό ψηλό και πολυτελές κρεβάτι, που ο αξιότιμος Γκόταμα τώρα αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο;» «Εδώ εγώ, βραχμάνε, διαμένω εξαρτώμενος από κάποιο χωριό ή κωμόπολη, και αυτός την πρωινή περίοδο της ημέρας, αφού ντυθώ και πάρω το κύπελλο και τους χιτώνες μου, εισέρχομαι σε εκείνο ακριβώς το χωριό ή την κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή. Αυτός, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, εισέρχομαι στο δάσος. Αυτός, ό,τι χόρτα ή φύλλα υπάρχουν εκεί, αφού τα μαζέψω σε ένα σημείο, κάθομαι διασταυρώνοντας τα πόδια μου, κρατώντας το σώμα μου ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο. Αυτός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένω· με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένω· με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένω με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βιώνω σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένω· με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την

εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένω. Αν εγώ, βραχμάνε, όντας σε αυτή την κατάσταση περπατώ, αυτό το μονοπάτι περιπάτου μου είναι θεϊκό εκείνη την περίοδο. Αν εγώ, βραχμάνε, όντας σε αυτή την κατάσταση στέκομαι, αυτή η θέση μου είναι θεϊκή εκείνη την περίοδο. Αν εγώ, βραχμάνε, όντας σε αυτή την κατάσταση κάθομαι, αυτό το κάθισμά μου είναι θεϊκό εκείνη την περίοδο. Αν εγώ, βραχμάνε, όντας σε αυτή την κατάσταση ξαπλώνω, αυτό το ψηλό και πολυτελές κρεβάτι μου είναι θεϊκό εκείνη την περίοδο. Αυτό λοιπόν, βραχμάνε, είναι το θεϊκό ψηλό και πολυτελές κρεβάτι, που εγώ τώρα αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο».

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα, εκπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα! Ποιος άλλος θα αποκτήσει κατά βούληση, θα αποκτήσει χωρίς δυσκολία, θα αποκτήσει χωρίς κόπο ένα τέτοιο θεϊκό ψηλό και μεγάλο κρεβάτι, εκτός από τον αξιότιμο Γκόταμα!

Ποιο είναι όμως, αγαπητέ Γκόταμα, αυτό το υπέροχο ψηλό και μεγάλο κρεβάτι, του οποίου ο αξιότιμος Γκόταμα τώρα αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο;» «Εδώ εγώ, βραχμάνε, διαμένω εξαρτώμενος από κάποιο χωριό ή κωμόπολη, και αυτός την πρωινή περίοδο της ημέρας, αφού ντυθώ και πάρω το κύπελλο και τους χιτώνες μου, εισέρχομαι σε εκείνο ακριβώς το χωριό ή την κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή. Αυτός, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, εισέρχομαι στο δάσος. Αυτός, ό,τι χόρτα ή φύλλα υπάρχουν εκεί, αφού τα μαζέψω σε ένα σημείο, κάθομαι διασταυρώνοντας τα πόδια μου, κρατώντας το σώμα μου ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο. Αυτός, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη· έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Με νου συνοδευόμενο από συμπόνια... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αλτρουιστική χαρά... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη· έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Αν εγώ, βραχμάνε, έτσι όντας περπατώ, αυτό το μονοπάτι περιπάτου μου εκείνη την περίοδο είναι υπέροχο. Αν εγώ, βραχμάνε, έτσι όντας στέκομαι... κ.λπ... κάθομαι... κ.λπ... ξαπλώνω, αυτό το ψηλό και μεγάλο κρεβάτι μου εκείνη την περίοδο είναι υπέροχο. Αυτό, βραχμάνε, είναι το υπέροχο ψηλό και μεγάλο κρεβάτι, του οποίου εγώ τώρα αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο».

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα, εκπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα! Ποιος άλλος θα αποκτήσει κατά βούληση, θα αποκτήσει χωρίς δυσκολία, θα αποκτήσει χωρίς κόπο ένα τέτοιο υπέροχο ψηλό και μεγάλο κρεβάτι, εκτός από τον αξιότιμο Γκόταμα!

Ποιο είναι όμως, αγαπητέ Γκόταμα, αυτό το ευγενές ψηλό και μεγάλο κρεβάτι, του οποίου ο αξιότιμος Γκόταμα τώρα αποκτά κατά βούληση, αποκτά χωρίς δυσκολία, αποκτά χωρίς κόπο;» «Εδώ εγώ, βραχμάνε, διαμένω εξαρτώμενος από κάποιο χωριό ή κωμόπολη, και αυτός την πρωινή περίοδο της ημέρας, αφού ντυθώ και πάρω το

κύπελλο και τους χιτώνες μου, εισέρχομαι σε εκείνο ακριβώς το χωριό ή την κωμόπολη για προσφερόμενη τροφή. Αυτός, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, εισέρχομαι στο δάσος. Αυτός, ό,τι χόρτα ή φύλλα υπάρχουν εκεί, αφού τα μαζέψω σε ένα σημείο, κάθομαι διασταυρώνοντας τα πόδια μου, κρατώντας το σώμα μου ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο. Αυτός έτσι γνωρίζει - 'η λαγνεία μου έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον· το μίσος μου έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα του έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον· η αυταπάτη μου έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον'. Αν εγώ, βραχμάνε, έτσι όντας περπατώ, αυτό το μονοπάτι περιπάτου μου εκείνη την περίοδο είναι ευγενές. Αν εγώ, βραχμάνε, έτσι όντας στέκομαι... κ.λπ... κάθομαι... κ.λπ... ξαπλώνω, αυτό το ψηλό και μεγάλο κρεβάτι μου εκείνη την περίοδο είναι ευγενές. Αυτό, βραχμάνε, είναι το ευγενές ψηλό και μεγάλο κρεβάτι, του οποίου εγώ τώρα αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο».

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα, εκπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα! Ποιος άλλος θα αποκτήσει κατά βούληση, θα αποκτήσει χωρίς δυσκολία, θα αποκτήσει χωρίς κόπο ένα τέτοιο ευγενές υψηλό και μεγάλο κρεβάτι, εκτός από τον αξιότιμο Γκόταμα!

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυρισθεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι - 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Γκόταμα με πολλούς τρόπους. Εμείς καταφεύγουμε στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας μας θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκούς ακολούθους που έχουν καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Τρίτη.

4. Η ομιλία στον Σαράμπα

65. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Εκείνη την περίοδο ένας περιπλανώμενος ασκητής ονόματι Σαράμπα είχε πρόσφατα αποχωρήσει από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή. Αυτός έλεγε τα εξής λόγια στη συνέλευση της Ρατζάγκαχα: «Η Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκκα έχει γίνει γνωστή από εμένα. Και αφού γνώρισα τη Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκκα, για αυτό αποχώρησα από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή». Τότε αρκετοί μοναχοί, αφού ντύθηκαν το πρωί και πήραν τα κύπελλα και τους χιτώνες τους, μπήκαν στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή. Εκείνοι οι μοναχοί άκουσαν τον περιπλανώμενο ασκητή Σαράμπα να λέει τα εξής λόγια στη συνέλευση της Ρατζάγκαχα: «Η Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκκα έχει γίνει γνωστή από εμένα. Και αφού γνώρισα τη Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκκα, για αυτό αποχώρησα από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή».

Τότε εκείνοι οι μοναχοί, αφού περπάτησαν στη Ρατζάγκαχα για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Ένας

περιπλανώμενος ασκητής ονόματι Σαράμπχα, σεβάσμιε κύριε, έχει πρόσφατα αποχωρήσει από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή. Αυτός έλεγε τα εξής λόγια στη συνέλευση της Ρατζάγκαχα: 'Η Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκυα έχει γίνει γνωστή από εμένα. Και αφού γνώρισα τη Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκυα, για αυτό αποχώρησα από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή'. Καλό θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος να πάει στην όχθη του ποταμού Σιππινικά, στο πάρκο περιπλανώμενων ασκητών, εκεί όπου είναι ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπχα, από συμπόνια». Ο Ευλογημένος αποδέχθηκε με σιωπή.

Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην όχθη του ποταμού Σιππινικά, στο πάρκο περιπλανώμενων ασκητών, εκεί όπου ήταν ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπχα· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος είπε στον περιπλανώμενο ασκητή Σαράμπχα: «Είναι αλήθεια λοιπόν, Σαράμπχα, ότι εσύ λες έτσι: 'Η Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκυα έχει γίνει γνωστή από εμένα. Και αφού γνώρισα τη Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκυα, για αυτό αποχώρησα από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή';» Όταν αυτό ειπώθηκε, ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπχα έμεινε σιωπηλός.

Για δεύτερη φορά ο Ευλογημένος είπε στον περιπλανώμενο ασκητή Σαράμπχα: «Μίλησε, Σαράμπχα, πώς έχει γίνει γνωστή από εσένα η Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκυα; Αν είναι ατελής, εγώ θα τη συμπληρώσω. Αν όμως είναι πλήρης, εγώ θα δώσω ευχαριστίες». Για δεύτερη φορά ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπχα έμεινε σιωπηλός.

Για τρίτη φορά ο Ευλογημένος είπε στον περιπλανώμενο ασκητή Σαράμπχα: «Μίλησε, Σαράμπχα, πώς έχει γίνει γνωστή από εσένα η Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκυα; Αν είναι ατελής, εγώ θα τη συμπληρώσω. Αν όμως είναι πλήρης, εγώ θα δώσω ευχαριστίες». Για τρίτη φορά ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπχα έμεινε σιωπηλός.

Τότε εκείνοι οι περιπλανώμενοι ασκητές είπαν στον περιπλανώμενο ασκητή Σαράμπχα: «Ό,τι ακριβώς εσύ, φίλε Σαράμπχα, θα ζητούσες από τον ασκητή Γκόταμα, αυτό ακριβώς ο ασκητής Γκόταμα σε προσκαλεί να πεις. Πες, φίλε Σαράμπχα, τι έχεις κατανοήσει από τη Διδασκαλία των ασκητών γιων των Σάκυα; Αν αυτό που έχεις είναι ατελές, ο ασκητής Γκόταμα θα το συμπληρώσει. Αν όμως αυτό που έχεις είναι πλήρες, ο ασκητής Γκόταμα θα δώσει ευχαριστίες». Όταν αυτό ειπώθηκε, ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπχα έμεινε σιωπηλός, ντροπιασμένος, με σκυμμένους ώμους, με το κεφάλι κάτω, σκεπτόμενος βαθιά, χωρίς οξυδέρκεια, καθισμένος.

Τότε ο Ευλογημένος, γνωρίζοντας ότι ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπχα ήταν σιωπηλός, ντροπιασμένος, με σκυμμένους ώμους, με το κεφάλι κάτω, σκεπτόμενος βαθιά, χωρίς οξυδέρκεια, είπε σε εκείνους τους περιπλανώμενους ασκητές:

«Όποιος, περιπλανώμενος ασκητής, μου έλεγε έτσι - "Εσύ που διακηρύσσεις ότι είσαι πλήρως αυτοφωτισμένος, αυτά τα φαινόμενα δεν έχουν κατανοηθεί πλήρως", αυτόν εγώ εκεί θα ανέκρινα καλά, θα εξέταζα και θα νουθετούσα. Αυτός βεβαίως, ενώ ανακρινόταν καλά από εμένα, εξεταζόταν και νουθετούνταν, αυτό είναι αδύνατον, δεν υπάρχει δυνατότητα να μην καταλήξει σε κάποια από τις τρεις καταστάσεις: ή θα αποφύγει το ένα με το άλλο, ή θα παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, ή θα εκδηλώσει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια, ή θα καθίσει σιωπηλός,

ντροπιασμένος, με σκυμμένους ώμους, με το κεφάλι κάτω, σκεπτόμενος βαθιά, χωρίς οξυδέρκεια, όπως ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπα.

«Όποιος, περιπλανώμενοι ασκητές, μου έλεγε έτσι - "Εσύ που διακηρύσσεις ότι έχεις εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, αυτές οι νοητικές διαφθορές δεν έχουν εξαλειφθεί", αυτόν εγώ εκεί θα ανέκρινα καλά, θα εξέταζα και θα νουθετούσα. Αυτός βεβαίως, ενώ ανακρινόταν καλά από εμένα, εξεταζόταν και νουθετούνταν, αυτό είναι αδύνατον, δεν υπάρχει δυνατότητα να μην καταλήξει σε κάποια από τις τρεις καταστάσεις: ή θα αποφύγει το ένα με το άλλο, ή θα παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, ή θα εκδηλώσει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια, ή θα καθίσει σιωπηλός, ντροπιασμένος, με σκυμμένους ώμους, με το κεφάλι κάτω, σκεπτόμενος βαθιά, χωρίς οξυδέρκεια, όπως ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπα.

«Όποιος, περιπλανώμενοι ασκητές, μου έλεγε έτσι - "Η Διδασκαλία που διδάχθηκε για τον σκοπό της οποίας, δεν οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου", αυτόν εγώ εκεί θα ανέκρινα καλά, θα εξέταζα και θα νουθετούσα. Αυτός βεβαίως, ενώ ανακρινόταν καλά από εμένα, εξεταζόταν και νουθετούνταν, αυτό είναι αδύνατον, δεν υπάρχει δυνατότητα να μην καταλήξει σε κάποια από τις τρεις καταστάσεις: ή θα αποφύγει το ένα με το άλλο, ή θα παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, ή θα εκδηλώσει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια, ή θα καθίσει σιωπηλός, ντροπιασμένος, με σκυμμένους ώμους, με το κεφάλι κάτω, σκεπτόμενος βαθιά, χωρίς οξυδέρκεια, όπως ο περιπλανώμενος ασκητής Σαράμπα». Τότε ο Ευλογημένος, αφού βρυχήθηκε τρεις φορές το βρύχημα του λιονταριού στο πάρκο περιπλανώμενων ασκητών στην όχθη της Σιπινικά, αναχώρησε στον αέρα.

Τότε εκείνοι οι περιπλανώμενοι ασκητές, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, κατακεραύνωσαν τον περιπλανώμενο ασκητή Σαράμπα από παντού με λεκτικά κεντρίσματα: «Όπως, φίλε Σαράμπα, ένα γερασμένο τσακάλι στο μεγάλο δάσος σκεπτόμενο "θα βρυχηθώ το βρύχημα του λιονταριού" ουρλιάζει μόνο σαν τσακάλι, γαβγίζει μόνο σαν σκύλος· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εσύ, φίλε Σαράμπα, μακριά από τον ασκητή Γκόταμα σκεπτόμενος "θα βρυχηθώ το βρύχημα του λιονταριού" ουρλιάζεις μόνο σαν τσακάλι, γαβγίζεις μόνο σαν σκύλος. Όπως, φίλε Σαράμπα, μια μικρή κότα σκεπτόμενη "θα λαλήσω σαν κόκορας" λαλάει μόνο σαν μικρή κότα· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εσύ, φίλε Σαράμπα, μακριά από τον ασκητή Γκόταμα σκεπτόμενος "θα λαλήσω σαν κόκορας" λαλάς μόνο σαν μικρή κότα. Όπως, φίλε Σαράμπα, ένας ταύρος σε άδειο στάβλο φαντάζεται ότι πρέπει να μουγκρίσει βαθιά· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εσύ, φίλε Σαράμπα, μακριά από τον ασκητή Γκόταμα φαντάζεσαι ότι πρέπει να μουγκρίσεις βαθιά». Τότε εκείνοι οι περιπλανώμενοι ασκητές κατακεραύνωσαν τον περιπλανώμενο ασκητή Σαράμπα από παντού με λεκτικά κεντρίσματα. Τέταρτο.

5. Η ομιλία στους Κεσαμούττι

66. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος περιπλανιόταν στους Κοσάλα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών και έφτασε σε μια κωμόπολη των Καλάμα που ονομαζόταν Κεσαμούττα. Οι Καλάμα της Κεσαμούττα άκουσαν: «Ο ασκητής Γκόταμα, γιος των Σάκυα, που αναχώρησε από την οικογένεια των Σάκυα, έφτασε στην Κεσαμούττα. Και για αυτόν τον αξιότιμο Γκόταμα έχει διαδοθεί αυτή η καλή φήμη: 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος... κ.λπ... Είναι πράγματι καλό να δει κανείς τέτοιους Άξιους'».

Τότε οι Καλάμα της Κεσαμούττα πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, μερικοί αφού απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο, κάθισαν στο πλάι· μερικοί χαιρέτησαν τον Ευλογημένο, και αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι· μερικοί χαιρέτησαν με ενωμένες παλάμες προς την κατεύθυνση του Ευλογημένου και κάθισαν στο πλάι· μερικοί αφού ανακοίνωσαν το όνομα και το σόι τους, κάθισαν στο πλάι· μερικοί σιωπηλοί κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι Καλάμα της Κεσαμούττα είπαν στον Ευλογημένο:

«Υπάρχουν, σεβάσμιε κύριε, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που έρχονται στην Κεσαμούττα. Αυτοί παρουσιάζουν και φωτίζουν μόνο τη δική τους διδασκαλία, ενώ τη διδασκαλία των άλλων τη χλευάζουν, την περιφρονούν, την υποτιμούν και την απορρίπτουν. Επίσης, σεβάσμιε κύριε, κάποιοι άλλοι ασκητές και βραχμάνοι έρχονται στην Κεσαμούττα. Κι αυτοί παρουσιάζουν και φωτίζουν μόνο τη δική τους διδασκαλία, ενώ τη διδασκαλία των άλλων τη χλευάζουν, την περιφρονούν, την υποτιμούν και την απορρίπτουν. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, υπάρχει αβεβαιότητα, υπάρχει σκεπτικιστική αμφιβολία - 'Ποιος άραγε από αυτούς τους αξιότιμους ασκητές και βραχμάνους είπε την αλήθεια, ποιος ψεύδεται;'» «Αρκετό βέβαια για εσάς, Καλάμα, να είστε αβέβαιοι, αρκετό να αμφιβάλλετε σκεπτικιστικά. Σε κατάσταση που πρέπει να αμφιβάλλετε, σε εσάς εγέρθηκε σκεπτικιστική αμφιβολία».

«Ελάτε, Καλάμα, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Καλάμα, γνωρίζετε οι ίδιοι - 'αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι φαύλες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επιλήψιμες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι κατακριτέες από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις όταν είναι πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη', τότε εσείς, Καλάμα, θα πρέπει να τις εγκαταλείψετε».

«Τι νομίζετε, Καλάμα, η απληστία όταν εγείρεται εσωτερικά σε έναν άνθρωπο, εγείρεται προς ευημερία ή προς βλάβη;»

«Προς βλάβη, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως το αρσενικό άτομο που είναι άπληστο, Καλάμα, κυριευμένο από την απληστία, με κατακυριευμένη συνείδηση, σκοτώνει έμβιο ον, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ψεύδεται, και παρακινεί άλλον για τον ίδιο σκοπό, κάτι που είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Καλάμα, το μίσος όταν εγείρεται εσωτερικά σε έναν άνθρωπο, εγείρεται προς ευημερία ή προς βλάβη;»

«Προς βλάβη, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως το αρσενικό άτομο που είναι κυριευμένο από μίσος, Καλάμα, κατακυριευμένο από το μίσος, με κατακυριευμένη συνείδηση, σκοτώνει έμβιο ον, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ψεύδεται, και

παρακινεί άλλον για τον ίδιο σκοπό, κάτι που είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Κάλαμα, η αυταπάτη ενός ανθρώπου όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται προς ευημερία ή προς βλάβη;»

«Προς βλάβη, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτός όμως που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, Κάλαμα, αρσενικό άτομο κατακυριευμένο από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, σκοτώνει έμβριο, παίρνει κάτι μη δοσμένο, πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ψεύδεται, παρακινεί και άλλον για εκείνο τον σκοπό, αυτό που είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Κάλαμα, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές ή φαύλες;»

«Φαύλες, σεβάσμιε κύριε».

«Επιλήψιμες ή άμεμπτες;»

«Επιλήψιμες, σεβάσμιε κύριε».

«Κατακριτέες από τους νοήμονες ή επαινετές από τους νοήμονες;»

«Κατακριτέες από τους νοήμονες, σεβάσμιε κύριε».

«Πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη, ή όχι; Ή πώς το βλέπετε αυτό;»

«Πλήρεις, σεβάσμιε κύριε, και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη. Έτσι το βλέπουμε αυτό».

«Έτσι λοιπόν, Κάλαμα, αυτό που σας είπαμε - 'Ελάτε, Κάλαμα! Μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχική μετάδοση, μη βασίζεστε στο «έτσι λέγεται», μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο «ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας». Όταν εσείς, Κάλαμα, γνωρίζετε οι ίδιοι - «αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι φαύλες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επιλήψιμες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι κατακριτέες από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη», τότε εσείς, Κάλαμα, θα τις εγκαταλείπατε', έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Ελάτε, Καλάμα, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Καλάμα, γνωρίζετε οι ίδιοι - «αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι

άμεμπτες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επαινετές από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε ευημερία και ευτυχία», τότε εσείς, Κάλαμα, έχοντας επιτύχει, θα παραμένατε.

«Τι νομίζετε, Κάλαμα, η μη-απληστία ενός ανθρώπου όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται προς ευημερία ή προς βλάβη;»

«Προς ευημερία, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτός όμως που δεν είναι άπληστος, Κάλαμα, αρσενικό άτομο μη κατακυριευμένο από την απληστία, με μη κατακυριευμένη συνείδηση, ούτε σκοτώνει έμβιο ον, ούτε παίρνει κάτι μη δοσμένο, ούτε πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ούτε ψεύδεται, ούτε παρακινεί άλλον για εκείνο τον σκοπό, αυτό που είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Κάλαμα, το μη-μίσος ενός ανθρώπου όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται... κ.λπ... η μη αυταπάτη ενός ανθρώπου όταν εγείρεται εσωτερικά εγείρεται... κ.λπ... προς ευημερία και ευτυχία».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Κάλαμα, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές ή φαύλες;»

«Καλές, σεβάσμιε κύριε».

«Επιλήψιμες ή άμεμπτες;»

«Άμεμπτες, σεβάσμιε κύριε».

«Κατακριτέες από τους νοήμονες ή επαινετές από τους νοήμονες;»

«Επαινετές από τους νοήμονες, σεβάσμιε κύριε».

«Όταν αναληφθούν πλήρως, οδηγούν στην ευημερία και την ευτυχία ή όχι; Ή πώς το βλέπετε αυτό;»

«Όταν αναληφθούν πλήρως, σεβάσμιε κύριε, οδηγούν στην ευημερία και την ευτυχία. Έτσι το βλέπουμε αυτό».

«Έτσι λοιπόν, Κάλαμα, αυτό που σας είπαμε - 'Ελάτε, Κάλαμα! Μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχική μετάδοση, μη βασίζεστε στο «έτσι λέγεται», μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο «ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας». Όταν εσείς, Κάλαμα, γνωρίζετε οι ίδιοι - αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι άμεμπτες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επαινετές από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις όταν αναληφθούν πλήρως οδηγούν στην ευημερία και την ευτυχία, τότε εσείς, Κάλαμα, έχοντας επιτύχει, να παραμείνετε', έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Αυτός λοιπόν, Καλάμα, ο ευγενής μαθητής, έτσι απαλλαγμένος από πλεονεξία, απαλλαγμένος από θυμό, χωρίς σύγχυση, με πλήρη επίγνωση και μνήμων, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη· έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Με νου συνοδευόμενο από συμπόνια... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αλτρουιστική χαρά... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη· έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει.

«Αυτός λοιπόν, Καλάμα, ο ευγενής μαθητής, έτσι με νου χωρίς εχθρότητα, έτσι με νου χωρίς κακία, έτσι με αμόλυντο νου, έτσι με καθαρό νου. Σε αυτόν στην παρούσα ζωή τέσσερις παρηγοριές έχουν επιτευχθεί. 'Αν υπάρχει άλλος κόσμος, αν υπάρχει καρπός και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων, τότε εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθώ στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο', αυτή είναι η πρώτη παρηγοριά που έχει επιτύχει.

'Αν όμως δεν υπάρχει άλλος κόσμος, αν δεν υπάρχει καρπός και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων, τότε εγώ στην παρούσα ζωή διατηρώ τον εαυτό μου χωρίς εχθρότητα, χωρίς κακία, χωρίς ταραχή, ευτυχισμένο', αυτή είναι η δεύτερη παρηγοριά που έχει επιτύχει.

'Αν σε αυτόν που πράττει διαπράττεται κακό, εγώ όμως δεν προτίθεμαι κακό σε κανέναν. Σε μένα που δεν κάνω κακόβουλη πράξη, από πού θα με αγγίξει η δυστυχία;', αυτή είναι η τρίτη παρηγοριά που έχει επιτύχει.

'Αν όμως σε αυτόν που πράττει δεν διαπράττεται κακό, τότε εγώ θεωρώ τον εαυτό μου καθαρό και από τις δύο πλευρές', αυτή είναι η τέταρτη παρηγοριά που έχει επιτύχει.

«Αυτός λοιπόν, Καλάμα, ο ευγενής μαθητής, έτσι με νου χωρίς εχθρότητα, έτσι με νου χωρίς κακία, έτσι με αμόλυντο νου, έτσι με καθαρό νου. Σε αυτόν στην παρούσα ζωή αυτές οι τέσσερις παρηγοριές έχουν επιτευχθεί».

«Έτσι είναι, Ευλογημένε, έτσι είναι, Καλότυχε! Αυτός λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, ο ευγενής μαθητής, έτσι με νου χωρίς εχθρότητα, έτσι με νου χωρίς κακία, έτσι με αμόλυντο νου, έτσι με καθαρό νου. Σε αυτόν στην παρούσα ζωή τέσσερις παρηγοριές έχουν επιτευχθεί. 'Αν υπάρχει άλλος κόσμος, αν υπάρχει καρπός και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων, τότε εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθώ στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο', αυτή είναι η πρώτη παρηγοριά που έχει επιτύχει.

'Αν όμως δεν υπάρχει άλλος κόσμος, αν δεν υπάρχει καρπός και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων, τότε εγώ στην παρούσα ζωή διατηρώ τον εαυτό μου χωρίς εχθρότητα, χωρίς κακία, χωρίς ταραχή, ευτυχισμένο', αυτή είναι η δεύτερη παρηγοριά που έχει επιτύχει.

«Αν όμως σε αυτόν που πράττει διαπράττεται κακό, εγώ όμως δενπροτίθεμαι κακό σε κανέναν· σε μένα που δεν κάνω κακόβουλη πράξη, από πού θα με αγγίξει η δυστυχία;», αυτή είναι η τρίτη παρηγοριά που έχει επιτύχει.

'Αν όμως σε αυτόν που πράττει δεν διαπράττεται κακό, τότε εγώ θεωρώ τον εαυτό μου καθαρό και από τις δύο πλευρές', αυτή είναι η τέταρτη παρηγοριά που έχει επιτύχει.

«Αυτός λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, ο ευγενής μαθητής έτσι με νου χωρίς εχθρότητα, έτσι με νου χωρίς ταλαιπωρία, έτσι με αμόλυντο νου, έτσι με καθαρό νου. Σε αυτόν στην παρούσα ζωή αυτές οι τέσσερις παρηγορίες έχουν επιτευχθεί.

«Θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... Εμείς, σεβάσμιε κύριε, καταφεύγουμε στον Ευλογημένο ως καταφύγιο και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας μας θεωρεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, λαϊκούς ακολούθους που έχουν καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Πέμπτο.

6. Η ομιλία στον Σάλχα

67. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο σεβάσμιος Νάντακα διέμενε στη Σαβάτθι, στο Ανατολικό Μοναστήρι, στο μέγαρο της μητέρας του Μιγκάρα. Τότε ο Σάλχα, εγγονός του Μιγκάρα, και ο Σάνα, εγγονός του Σεκχουνίγια, πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Νάντακα· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον σεβάσμιο Νάντακα και κάθισαν στο πλάι. Στον Σάλχα, εγγονό του Μιγκάρα, που καθόταν στο πλάι, ο σεβάσμιος Νάντακα είπε αυτό:

«Ελάτε, Σάλχα, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Σάλχα, γνωρίζετε οι ίδιοι 'αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι φαύλες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επιλήψιμες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι κατακριτέες από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις όταν είναι πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη', τότε εσείς, Σάλχα, θα πρέπει να τις εγκαταλείψετε.

«Τι νομίζετε, Σάλχα, υπάρχει απληστία;»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Πλεονεξία, Σάλχα, εγώ ονομάζω αυτό το νόημα. Αυτός που είναι άπληστος, Σάλχα, πλεονέκτης, σκοτώνει έμβιο ον, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ψεύδεται, και παρακινεί άλλον για τον ίδιο σκοπό, κάτι που είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Σάλχα, υπάρχει μίσος;»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Θυμός, Σάλχα, εγώ ονομάζω αυτό το νόημα. Αυτός που είναι κυριευμένος από μίσος, Σάλχα, με κακόβουλο νου, σκοτώνει έμβιο ον, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ψεύδεται, και παρακινεί άλλον για τον ίδιο σκοπό, κάτι που είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Σάλχα, υπάρχει αυταπάτη;»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Άγνοια, Σάλχα, εγώ ονομάζω αυτό το νόημα. Αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, Σάλχα, κατεχόμενος από άγνοια, σκοτώνει έμβιο ον, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ψεύδεται, και παρακινεί άλλον για τον ίδιο σκοπό, κάτι που είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Σάλχα, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές ή φαύλες;»

«Φαύλες, σεβάσμιε κύριε».

«Επιλήψιμες ή άμεμπτες;»

«Επιλήψιμες, σεβάσμιε κύριε».

«Κατακριτέες από τους νοήμονες ή επαινετές από τους νοήμονες;»

«Κατακριτέες από τους νοήμονες, σεβάσμιε κύριε».

«Πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη, ή όχι; Ή πώς το βλέπετε αυτό;»

«Πλήρεις, σεβάσμιε κύριε, και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη. Έτσι το βλέπουμε αυτό».

«Έτσι λοιπόν, Σάλχα, αυτό που σας είπαμε - 'ελάτε, Σάλχα, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Σάλχα, γνωρίζετε οι ίδιοι - «αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι φαύλες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επιλήψιμες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι κατακριτέες από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε βλάβη και οδύνη», τότε εσείς, Σάλχα, θα τις εγκαταλείπατε', έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Ελάτε, Σάλχα, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Σάλχα, γνωρίζετε οι ίδιοι - «αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι άμεμπτες,

αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επαινετές από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις πλήρεις και αποδεκτές οδηγούν σε ευημερία και ευτυχία», τότε εσείς, Σάλχα, έχοντας επιτύχει, θα παραμένετε.

«Τι νομίζετε, Σάλχα, υπάρχει μη-απληστία;»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«'Μη πλεονεξία', Σάλχα, εγώ λέω αυτό το νόημα. Αυτός που δεν είναι άπληστος, Σάλχα, χωρίς πλεονεξία, ούτε σκοτώνει έμβιο ον, ούτε παίρνει κάτι μη δοσμένο, ούτε πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ούτε ψεύδεται, ούτε παρακινεί άλλον για εκείνο τον σκοπό, αυτό που είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Σάλχα, υπάρχει μη-μίσος;»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«'Μη θυμός', Σάλχα, εγώ λέω αυτό το νόημα. Αυτός που δεν έχει κακία, Σάλχα, χωρίς κακόβουλο νου, ούτε σκοτώνει έμβιο ον, ούτε παίρνει κάτι μη δοσμένο, ούτε πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ούτε ψεύδεται, ούτε παρακινεί άλλον για εκείνο τον σκοπό, αυτό που είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Σάλχα, υπάρχει μη αυταπάτη;»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«'Αληθινή γνώση', Σάλχα, εγώ λέω αυτό το νόημα. Αυτός που δεν έχει σύγχυση, Σάλχα, κάτοχος αληθινής γνώσης, ούτε σκοτώνει έμβιο ον, ούτε παίρνει κάτι μη δοσμένο, ούτε πηγαίνει με τη γυναίκα άλλου, ούτε ψεύδεται, ούτε παρακινεί άλλον για εκείνο τον σκοπό, αυτό που είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία του».

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, Σάλχα, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές ή φάυλες;»

«Καλές, σεβάσμιε κύριε».

«Επιλήψιμες ή άμεμπτες;»

«Άμεμπτες, σεβάσμιε κύριε».

«Κατακριτέες από τους νοήμονες ή επαινετές από τους νοήμονες;»

«Επαινετές από τους νοήμονες, σεβάσμιε κύριε».

«Όταν αναληφθούν πλήρως, οδηγούν στην ευημερία και την ευτυχία ή όχι; Ή πώς το βλέπετε αυτό;»

«Όταν αναληφθούν πλήρως, σεβάσμιε κύριε, οδηγούν στην ευημερία και την ευτυχία. Έτσι το βλέπουμε αυτό».

«Έτσι λοιπόν, Σάλχα, αυτό που σας είπαμε - 'ελάτε, Σάλχα, μη βασίζεστε στην προφορική παράδοση, μη βασίζεστε στη διαδοχή διδασκάλων, μη βασίζεστε στο 'έτσι λέγεται', μη βασίζεστε στη συμφωνία με τον κανόνα, μη βασίζεστε στη λογική, μη

βασίζεστε στη συμπερασματική μέθοδο, μη βασίζεστε στον αναλογισμό των λόγων, μη βασίζεστε στην αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή, μη βασίζεστε στην αξιοπιστική εμφάνιση, μη βασίζεστε στο ότι 'ο ασκητής είναι ο δάσκαλός μας'. Όταν εσείς, Σάλλα, γνωρίζετε οι ίδιοι - αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι καλές, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι άμεμπτες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις είναι επαινετές από τους νοήμονες, αυτές οι νοητικές καταστάσεις όταν αναληφθούν πλήρως οδηγούν για πολύ καιρό στην ευημερία και την ευτυχία, τότε εσείς, Σάλλα, έχοντας επιτύχει, να παραμείνετε', έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Αυτός λοιπόν, Σάλλα, ο ευγενής μαθητής, έτσι απαλλαγμένος από πλεονεξία, απαλλαγμένος από θυμό, χωρίς σύγχυση, με πλήρη επίγνωση και μνήμων, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα... κ.λπ... συμπόνια... κ.λπ... αλτρουιστική χαρά... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη· έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'υπάρχει αυτό, υπάρχει το κατώτερο, υπάρχει το ανώτερο, υπάρχει περαιτέρω διαφυγή από αυτό που έχει φτάσει στην αντίληψη'. Καθώς αυτός γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

«Αυτός κατανοεί έτσι - 'υπήρχε πριν απληστία, αυτή ήταν φαύλη, αυτή τώρα δεν υπάρχει, αυτό είναι καλό· υπήρχε πριν μίσος... κ.λπ... υπήρχε πριν αυταπάτη, αυτή ήταν φαύλη, αυτή τώρα δεν υπάρχει, αυτό είναι καλό'. Αυτός στην παρούσα ζωή χωρίς πόθο, κατασβεσμένος, ψυχρός, βιώνοντας ευτυχία, διαμένει με τον εαυτό του σε υψηλή κατάσταση». Έκτο.

7. Η ομιλία για τα θέματα συζήτησης

68. «Αυτά τα τρία, μοναχοί, είναι τα θέματα συζήτησης. Ποια τρία; Κάποιος μπορεί να μιλήσει σχετικά με το παρελθόν, μοναχοί - 'έτσι ήταν στο παρελθόν'. Ή κάποιος μπορεί να μιλήσει σχετικά με το μέλλον, μοναχοί - 'έτσι θα είναι στο μέλλον'. Ή κάποιος μπορεί να μιλήσει τώρα σχετικά με το παρόν, μοναχοί - 'έτσι είναι τώρα στο παρόν'».

«Μέσω της συσχέτισης με τη συζήτηση, μοναχοί, ένα άτομο πρέπει να γίνει γνωστό αν είναι ικανό ή ανίκανο να συζητά. Αν αυτό το άτομο, μοναχοί, όταν ερωτάται μια ερώτηση, δεν απαντά κατηγορηματικά σε ερώτηση που πρέπει να απαντηθεί κατηγορηματικά, δεν απαντά με διάκριση σε ερώτηση που πρέπει να απαντηθεί με διάκριση, δεν απαντά με αντερώτηση σε ερώτηση που πρέπει να απαντηθεί με αντερώτηση, δεν αφήνει κατά μέρος ερώτηση που πρέπει να αφεθεί κατά μέρος, έτσι όντας, μοναχοί, αυτό το άτομο είναι ανίκανο να συζητά. Αν όμως αυτό το άτομο, μοναχοί, όταν ερωτάται μια ερώτηση, απαντά κατηγορηματικά σε ερώτηση που πρέπει να απαντηθεί κατηγορηματικά, απαντά με διάκριση σε ερώτηση που πρέπει να

απαντηθεί με διάκριση, απαντά με αντερώτηση σε ερώτηση που πρέπει να απαντηθεί με αντερώτηση, αφήνει κατά μέρος ερώτηση που πρέπει να αφεθεί κατά μέρος, έτσι όντας, μοναχοί, αυτό το άτομο είναι ικανό να συζητά.

«Μέσω της συσχέτισης με τη συζήτηση, μοναχοί, ένα άτομο πρέπει να γίνει γνωστό αν είναι ικανό ή ανίκανο να συζητά. Αν αυτό το άτομο, μοναχοί, όταν ερωτάται μια ερώτηση, δεν εδραιώνεται στο δυνατόν και αδύνατον, δεν εδραιώνεται στην υπόθεση, δεν εδραιώνεται στη γνωστή διδασκαλία, δεν εδραιώνεται στην πρακτική, έτσι όντας, μοναχοί, αυτό το άτομο είναι ανίκανο να συζητά. Αν όμως αυτό το άτομο, μοναχοί, όταν ερωτάται μια ερώτηση, εδραιώνεται στο δυνατόν και αδύνατον, εδραιώνεται στην υπόθεση, εδραιώνεται στη γνωστή διδασκαλία, εδραιώνεται στην πρακτική, έτσι όντας, μοναχοί, αυτό το άτομο είναι ικανό να συζητά.

«Μέσω της συσχέτισης με τη συζήτηση, μοναχοί, ένα άτομο πρέπει να γίνει γνωστό αν είναι ικανό ή ανίκανο να συζητά. Αν αυτό το άτομο, μοναχοί, όταν ερωτάται μια ερώτηση, αποφεύγει το ένα με το άλλο, παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, και εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια, έτσι όντας, μοναχοί, αυτό το άτομο είναι ανίκανο να συζητά. Αν όμως αυτό το άτομο, μοναχοί, όταν ερωτάται μια ερώτηση, δεν αποφεύγει το ένα με το άλλο, δεν παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, και δεν εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια, έτσι όντας, μοναχοί, αυτό το άτομο είναι ικανό να συζητά.

«Μέσω της συσχέτισης με τη συζήτηση, μοναχοί, ένα άτομο πρέπει να γίνει γνωστό αν είναι ικανό ή ανίκανο να συζητά. Αν αυτό το άτομο, μοναχοί, όταν ερωτάται μια ερώτηση, καταπλακώνει, συντρίβει, γελάει περιφρονητικά και πιάνει τα ολισθήματα, έτσι όντας, μοναχοί, αυτό το άτομο είναι ανίκανο να συζητά. Αν όμως αυτό το άτομο, μοναχοί, όταν ερωτάται μια ερώτηση, δεν καταπλακώνει, δεν συντρίβει, δεν γελάει περιφρονητικά και δεν πιάνει τα ολισθήματα, έτσι όντας, μοναχοί, αυτό το άτομο είναι ικανό να συζητά.

«Μέσω της συσχέτισης με τη συζήτηση, μοναχοί, ένα άτομο πρέπει να γίνει γνωστό αν έχει κοντινή αιτία ή δεν έχει κοντινή αιτία. Αυτός που δεν έχει προσεκτικό αυτί, μοναχοί, δεν έχει κοντινή αιτία· αυτός που έχει προσεκτικό αυτί έχει κοντινή αιτία. Αυτός, έχοντας κοντινή αιτία, γνωρίζει άμεσα ένα φαινόμενο, κατανοεί πλήρως ένα φαινόμενο, εγκαταλείπει ένα φαινόμενο, συνειδητοποιεί ένα φαινόμενο. Αυτός, γνωρίζοντας άμεσα ένα φαινόμενο, κατανοώντας πλήρως ένα φαινόμενο, εγκαταλείποντας ένα φαινόμενο, συνειδητοποιώντας ένα φαινόμενο, αγγίζει την ορθή απελευθέρωση. Αυτόν τον σκοπό έχει, μοναχοί, η συζήτηση· αυτόν τον σκοπό έχει η διαβούλευση· αυτόν τον σκοπό έχει η κοντινή αιτία· αυτόν τον σκοπό έχει το αφούγκρασμα, δηλαδή η απολύτρωση της συνείδησης μέσω της μη προσκόλλησης».

«Αυτοί που συνομιλούν σε σύγκρουση, προκατειλημμένοι και υπερήφανοι· αγγίζοντας μη ευγενή ιδιότητα, αναζητώντας ο ένας τα ελαττώματα του άλλου.

«Την προσβλητική ομιλία, το σφάλμα, τη σύγχυση, την ήττα· χαίρονται ο ένας για τον άλλον, αυτό ο ευγενής δεν πράττει στη συζήτηση.

«Αν όμως επιθυμεί συζήτηση, ο σοφός γνωρίζοντας τον κατάλληλο χρόνο· συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία και το νόημα, η συζήτηση που ασκούν οι

ευγενείς.

«Αυτή τη συζήτηση ας συζητά ο σοφός, χωρίς εχθρότητα, χωρίς αλαζονεία· με ταπεινό νου, χωρίς θρασύτητα, χωρίς βιασύνη.

«Χωρίς να φθονεί αυτός, γνωρίζοντας ορθά μιλάει· ας επιδοκιμάζει το καλά ειπωμένο, στο κακά ειπωμένο ας μην επικρίνει.

«Ας μην εξασκείται στην επίκριση, και ας μην πιάνει το σφάλμα· ας μην καταπιέζει, ας μην συντρίβει, ας μην λέει λόγια συνδεδεμένα με ψέμα.

«Για σκοπό γνώσης, για σκοπό πεποίθησης, πράγματι είναι η συζήτηση των αγαθών·

έτσι λοιπόν οι ευγενείς συζητούν, αυτή είναι η συζήτηση των ευγενών· γνωρίζοντας αυτό ο ευφυής, ας μην υψώνεται με αλαζονεία όταν συζητά». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τους αλλόδοξους

69. «Αν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'υπάρχουν αυτοί οι τρεις νοητικοί παράγοντες, φίλε. Ποιοι τρεις; Η λαγνεία, το μίσος, η αυταπάτη - αυτοί πράγματι, φίλε, είναι οι τρεις νοητικοί παράγοντες. Αυτών, φίλε, των τριών νοητικών παραγόντων ποια είναι η διάκριση, ποια η ανομοιότητα, ποια η διαφορά;' Όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, πώς θα απαντούσατε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές;» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, μοναχοί, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Αν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'υπάρχουν αυτοί οι τρεις νοητικοί παράγοντες, φίλε. Ποιοι τρεις; Η λαγνεία, το μίσος, η αυταπάτη - αυτοί πράγματι, φίλε, είναι οι τρεις νοητικοί παράγοντες· αυτών, φίλε, των τριών νοητικών παραγόντων ποια είναι η διάκριση, ποια η ανομοιότητα, ποια η διαφορά;' Όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι - 'η λαγνεία πράγματι, φίλε, είναι μικρού σφάλματος αλλά αργά ξεθωριάζει, το μίσος είναι μεγάλου σφάλματος αλλά γρήγορα ξεθωριάζει, η αυταπάτη είναι μεγάλου σφάλματος και αργά ξεθωριάζει'.

'Ποια όμως, φίλε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η μη εγερμένη λαγνεία εγείρεται ή η εγερμένη λαγνεία οδηγεί σε αύξηση και επέκταση; 'Πρέπει να ειπωθεί σε αυτόν: το σημάδι της ομορφιάς. Σε αυτόν που ασύνετα στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της ομορφιάς, η μη εγερμένη λαγνεία εγείρεται ή η εγερμένη λαγνεία οδηγεί σε αύξηση και επέκταση. Αυτή λοιπόν, φίλε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία η μη εγερμένη λαγνεία εγείρεται ή η εγερμένη λαγνεία οδηγεί σε αύξηση και επέκταση'.

'Ποια όμως, φίλε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία το μη εγερμένο μίσος εγείρεται ή το εγερμένο μίσος οδηγεί σε αύξηση και επέκταση;' 'Πρέπει να ειπωθεί σε αυτόν: το σημάδι της αποστροφής. Σε αυτόν που ασύνετα στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αποστροφής, το μη εγερμένο μίσος εγείρεται ή το εγερμένο μίσος οδηγεί σε αύξηση και επέκταση. Αυτή λοιπόν, φίλε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία το μη εγερμένο μίσος εγείρεται ή το εγερμένο μίσος οδηγεί σε αύξηση και επέκταση'.

«Ποια όμως, φίλε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η μη εγερμένη αυταπάτη εγείρεται ή η εγερμένη αυταπάτη οδηγεί σε αύξηση και επέκταση;» «Η μη-σοφή προσοχή», πρέπει να ειπωθεί σε αυτόν. Σε αυτόν που ασύνετα στρέφει την προσοχή του, η μη εγερμένη αυταπάτη εγείρεται ή η εγερμένη αυταπάτη οδηγεί σε αύξηση και επέκταση. Αυτή λοιπόν, φίλε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία η μη εγερμένη αυταπάτη εγείρεται ή η εγερμένη αυταπάτη οδηγεί σε αύξηση και επέκταση».

«Ποια όμως, φίλε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η μη εγερμένη λαγνεία δεν εγείρεται και η εγερμένη λαγνεία εγκαταλείπεται;» «Το σημάδι της ρυπαρότητας», πρέπει να ειπωθεί σε αυτόν. Σε αυτόν που συνετά στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της ρυπαρότητας, η μη εγερμένη λαγνεία δεν εγείρεται και η εγερμένη λαγνεία εγκαταλείπεται. Αυτή λοιπόν, φίλε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία η μη εγερμένη λαγνεία δεν εγείρεται και η εγερμένη λαγνεία εγκαταλείπεται».

«Ποια όμως, φίλε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία το μη εγερμένο μίσος δεν εγείρεται και το εγερμένο μίσος εγκαταλείπεται;» «Η απελευθέρωση του νου μέσω της φιλικότητας», πρέπει να ειπωθεί σε αυτόν. Σε αυτόν που συνετά στρέφει την προσοχή του στην απελευθέρωση του νου μέσω της φιλικότητας, το μη εγερμένο μίσος δεν εγείρεται και το εγερμένο μίσος εγκαταλείπεται. Αυτή λοιπόν, φίλε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία το μη εγερμένο μίσος δεν εγείρεται και το εγερμένο μίσος εγκαταλείπεται».

«Ποια όμως, φίλε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία η μη εγερμένη αυταπάτη δεν εγείρεται και η εγερμένη αυταπάτη εγκαταλείπεται;» «Η συνετή προσοχή», πρέπει να ειπωθεί σε αυτόν. Σε αυτόν που συνετά στρέφει την προσοχή του, η μη εγερμένη αυταπάτη δεν εγείρεται και η εγερμένη αυταπάτη εγκαταλείπεται. Αυτή λοιπόν, φίλε, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία η μη εγερμένη αυταπάτη δεν εγείρεται και η εγερμένη αυταπάτη εγκαταλείπεται». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τις φαύλες ρίζες

70. «Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι φαύλες ρίζες. Ποια τρία; Η απληστία είναι φαύλη ρίζα, το μίσος είναι φαύλη ρίζα, η αυταπάτη είναι φαύλη ρίζα.

«Ακόμη και η απληστία, μοναχοί, είναι φαύλη ρίζα· ακόμη και αυτό που ο άπληστος δημιουργεί με το σώμα, την ομιλία και τον νου είναι φαύλο· ακόμη και όταν ο άπληστος, κυριευμένος από την απληστία, με κατακυριευμένη συνείδηση, προκαλεί δυστυχία σε άλλον με ψέματα, με δολοφονία ή φυλάκιση ή δήμευση ή επίπληξη ή εξορία, λέγοντας 'είμαι δυνατός, έχω ανάγκη τη δύναμη', αυτό επίσης είναι φαύλο.

Έτσι σε αυτόν πολλές κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις προκύπτουν γεννημένες από την απληστία, με πηγή την απληστία, με προέλευση την απληστία, με συνθήκη την απληστία.

«Ακόμη και το μίσος, μοναχοί, είναι φαύλη ρίζα· ακόμη και αυτό που ο κυριευμένος από μίσος δημιουργεί με το σώμα, την ομιλία και τον νου είναι φαύλο· ακόμη και όταν ο κυριευμένος από μίσος, κατακυριευμένος από το μίσος, με κατακυριευμένη συνείδηση, προκαλεί δυστυχία σε άλλον με ψέματα, με δολοφονία ή φυλάκιση ή δήμευση ή επίπληξη ή εξορία, λέγοντας 'είμαι δυνατός, έχω ανάγκη τη δύναμη', αυτό επίσης είναι φαύλο. Έτσι σε αυτόν πολλές κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις προκύπτουν γεννημένες από το μίσος, με πηγή το μίσος, με προέλευση το μίσος, με συνθήκη το μίσος.

«Ακόμη και η αυταπάτη, μοναχοί, είναι φαύλη ρίζα· ακόμη και αυτό που ο κυριευμένος από αυταπάτη δημιουργεί με το σώμα, την ομιλία και τον νου είναι φαύλο· ακόμη και όταν ο κυριευμένος από αυταπάτη, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, προκαλεί δυστυχία σε άλλον με ψέματα, με δολοφονία ή φυλάκιση ή δήμευση ή επίπληξη ή εξορία, λέγοντας 'είμαι δυνατός, έχω ανάγκη τη δύναμη', αυτό επίσης είναι φαύλο. Έτσι σε αυτόν πολλές κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις προκύπτουν γεννημένες από την αυταπάτη, με πηγή την αυταπάτη, με προέλευση την αυταπάτη, με συνθήκη την αυταπάτη. Ένα τέτοιο άτομο, μοναχοί, ονομάζεται αυτός που μιλάει σε ακατάλληλο χρόνο, αυτός που μιλάει μη πραγματικά, αυτός που μιλάει ανώφελα, αυτός που μιλάει για ό,τι δεν συμφωνεί με τη Διδασκαλία, αυτός που μιλάει για μη μοναστική διαγωγή.

«Γιατί όμως, μοναχοί, ένα τέτοιο άτομο ονομάζεται αυτός που μιλάει σε ακατάλληλο χρόνο, αυτός που μιλάει μη πραγματικά, αυτός που μιλάει ανώφελα, αυτός που μιλάει για ό,τι δεν συμφωνεί με τη Διδασκαλία, αυτός που μιλάει για μη μοναστική διαγωγή; Διότι αυτό το άτομο, μοναχοί, προκαλεί δυστυχία σε άλλον με ψέματα, με δολοφονία ή φυλάκιση ή δήμευση ή επίπληξη ή εξορία, λέγοντας 'είμαι δυνατός, έχω ανάγκη τη δύναμη'. Όταν όμως του λένε την αλήθεια, αρνείται, δεν παραδέχεται· όταν του λένε ψέματα, δεν καταβάλλει προσπάθεια για την απαλλαγή του λέγοντας 'αυτό είναι αναληθές, αυτό είναι μη πραγματικό'. Για αυτό ένα τέτοιο άτομο ονομάζεται αυτός που μιλάει σε ακατάλληλο χρόνο, αυτός που μιλάει μη πραγματικά, αυτός που μιλάει ανώφελα, αυτός που μιλάει για ό,τι δεν συμφωνεί με τη Διδασκαλία, αυτός που μιλάει για μη μοναστική διαγωγή.

«Ένα τέτοιο άτομο, μοναχοί, κυριευμένο από κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις γεννημένες από την απληστία, με κατακυριευμένη συνείδηση, στην παρούσα ζωή διαμένει με δυστυχία, με δυσφορία, με άγχος, με πυρετό. Και με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο αναμένεται κακός προορισμός.

«Από αυτές που γεννιούνται από το μίσος... κ.λπ... κυριευμένο από κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις γεννημένες από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, στην παρούσα ζωή διαμένει με δυστυχία, με δυσφορία, με άγχος, με πυρετό. Και με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο αναμένεται κακός προορισμός. Όπως, μοναχοί, ένα δέντρο σάλα ή νυχάβα ή φαντάνα, περιτυλιγμένο και σκεπασμένο από τρία αναρριχητικά φυτά μαλούβα, φτάνει σε συμφορά, φτάνει σε καταστροφή, φτάνει σε συμφορά και καταστροφή· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ένα τέτοιο άτομο, κυριευμένο από κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις γεννημένες από την

απληστία, με κατακυριευμένη συνείδηση, στην παρούσα ζωή διαμένει με δυστυχία, με δυσφορία, με άγχος, με πυρετό. Και με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο αναμένεται κακός προορισμός.

«Από αυτές που γεννιούνται από το μίσος... κ.λπ... κυριευμένος από κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις γεννημένες από αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, στην παρούσα ζωή διαμένει με δυστυχία, με δυσφορία, με άγχος, με πυρετό. Και με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο αναμένεται κακός προορισμός. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις φαύλες ρίζες.

«Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι καλές ρίζες. Ποια τρία; Η μη-απληστία είναι καλή ρίζα, το μη-μίσος είναι καλή ρίζα, η μη αυταπάτη είναι καλή ρίζα.

«Ακόμη και η μη-απληστία, μοναχοί, είναι καλή ρίζα· ακόμη και ό,τι αυτός που δεν είναι άπληστος δημιουργεί με το σώμα, την ομιλία και τον νου, αυτό επίσης είναι καλό· ακόμη και αυτός που δεν είναι άπληστος, μη κατακυριευμένος από την απληστία, με μη κατακυριευμένη συνείδηση, δεν προκαλεί δυστυχία σε άλλον με ψέματα, με δολοφονία ή φυλάκιση ή δήμευση ή επίπληξη ή εξορία, λέγοντας 'είμαι δυνατός, έχω ανάγκη τη δύναμη', αυτό επίσης είναι καλό. Έτσι αυτές οι πολλές καλές νοητικές καταστάσεις γεννημένες από μη-απληστία, με πηγή τη μη-απληστία, με προέλευση τη μη-απληστία, με συνθήκη τη μη-απληστία, προκύπτουν.

«Ακόμη και το μη-μίσος, μοναχοί, είναι καλή ρίζα· ακόμη και ό,τι αυτός που δεν έχει κακία δημιουργεί με το σώμα, την ομιλία και τον νου, αυτό επίσης είναι καλό· ακόμη και αυτός που δεν έχει κακία, μη κατακυριευμένος από το μίσος, με μη κατακυριευμένη συνείδηση, δεν προκαλεί δυστυχία σε άλλον με ψέματα, με δολοφονία ή φυλάκιση ή δήμευση ή επίπληξη ή εξορία, λέγοντας 'είμαι δυνατός, έχω ανάγκη τη δύναμη', αυτό επίσης είναι καλό. Έτσι αυτές οι πολλές καλές νοητικές καταστάσεις γεννημένες από μη-μίσος, με πηγή το μη-μίσος, με προέλευση το μη-μίσος, με συνθήκη το μη-μίσος, προκύπτουν.

«Ακόμη και η μη αυταπάτη, μοναχοί, είναι καλή ρίζα· ακόμη και ό,τι αυτός που δεν έχει σύγχυση δημιουργεί με το σώμα, την ομιλία και τον νου, αυτό επίσης είναι καλό· ακόμη και αυτός που δεν έχει σύγχυση, μη κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με μη κατακυριευμένη συνείδηση, δεν προκαλεί δυστυχία σε άλλον με ψέματα, με δολοφονία ή φυλάκιση ή δήμευση ή επίπληξη ή εξορία, λέγοντας 'είμαι δυνατός, έχω ανάγκη τη δύναμη', αυτό επίσης είναι καλό. Έτσι αυτές οι πολλές καλές νοητικές καταστάσεις γεννημένες από μη αυταπάτη, με πηγή τη μη αυταπάτη, με προέλευση τη μη αυταπάτη, με συνθήκη τη μη αυταπάτη, προκύπτουν. Ένα τέτοιο άτομο, μοναχοί, ονομάζεται αυτός που μιλάει την κατάλληλη στιγμή, αυτός που μιλάει αλήθεια, αυτός που μιλάει για το καλό, αυτός που μιλάει για ό,τι είναι η Διδασκαλία, αυτός που μιλάει για τη μοναστική διαγωγή.

«Και γιατί αυτό το άτομο, μοναχοί, ονομάζεται αυτός που μιλάει την κατάλληλη στιγμή, αυτός που μιλάει αλήθεια, αυτός που μιλάει για το καλό, αυτός που μιλάει για ό,τι είναι η Διδασκαλία, αυτός που μιλάει για τη μοναστική διαγωγή; Διότι αυτό το άτομο, μοναχοί, δεν προκαλεί δυστυχία σε άλλον με ψέματα, με δολοφονία ή φυλάκιση ή δήμευση ή επίπληξη ή εξορία, λέγοντας 'είμαι δυνατός, έχω ανάγκη τη δύναμη'. Όταν του λένε κάτι πραγματικό, το παραδέχεται, δεν το αρνείται· όταν του λένε κάτι μη πραγματικό, καταβάλλει θερμή προσπάθεια για την απαλλαγή του από αυτό - 'αυτό είναι αναληθές, αυτό είναι μη πραγματικό'. Για αυτό ένα τέτοιο άτομο

ονομάζεται αυτός που μιλάει την κατάλληλη στιγμή, αυτός που μιλάει για το καλό, αυτός που μιλάει για ό,τι είναι η Διδασκαλία, αυτός που μιλάει για τη μοναστική διαγωγή.

«Σε ένα τέτοιο άτομο, μοναχοί, οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις γεννημένες από απληστία έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Στην παρούσα ζωή ζει με ευτυχία, χωρίς δυσφορία, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό. Στην παρούσα ζωή επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα.

«Γεννημένες από μίσος... κ.λπ... επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Γεννημένες από αυταπάτη... κ.λπ... επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Όπως, μοναχοί, ένα δέντρο σάλα ή ντάβα ή φαντάνο τυλιγμένο και περιτυλιγμένο από τρεις αναρριχητικές μαλούβα. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος παίρνοντας φτυάρι και καλάθι. Αυτός θα έκοβε εκείνη την αναρριχητική μαλούβα στη ρίζα, αφού την έκοβε στη ρίζα θα έσκαβε, αφού έσκαβε θα ξερίζωνε τις ρίζες, ακόμη και αυτές που είναι λεπτές σαν στέλεχος ουσίρα. Αυτός θα έκοβε εκείνη την αναρριχητική μαλούβα κομμάτι κομμάτι, αφού την έκοβε κομμάτι κομμάτι θα την έσχιζε, αφού την έσχιζε θα την έκανε σκλήθρες σκλήθρες, αφού την έκανε σκλήθρες σκλήθρες θα την στέγνωνε στον άνεμο και τον ήλιο, αφού την στέγνωνε στον άνεμο και τον ήλιο θα την έκαιγε με φωτιά, αφού την έκαιγε με φωτιά θα την έκανε στάχτη, αφού την έκανε στάχτη είτε θα την λίχνιζε σε δυνατό άνεμο είτε θα την παρέσυρε σε ποτάμι με ορμητικό ρεύμα. Έτσι εκείνες οι αναρριχητικές μαλούβα, μοναχοί, θα είχαν τη ρίζα τους κομμένη, θα είχαν γίνει σαν κορμός φοίνικα, θα είχαν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, θα είχαν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, σε ένα τέτοιο άτομο οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις γεννημένες από απληστία έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Στην παρούσα ζωή ζει με ευτυχία, χωρίς δυσφορία, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό. Στην παρούσα ζωή επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα.

«Γεννημένες από μίσος... κ.λπ... οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις γεννημένες από αυταπάτη έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Στην παρούσα ζωή ζει με ευτυχία, χωρίς δυσφορία, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό. Στην παρούσα ζωή επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις καλές ρίζες». Ένατη.

10. Η ομιλία για την τήρηση των κανόνων

71. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο Ανατολικό Μοναστήρι, στο μέγαρο της μητέρας του Μιγκάρα. Τότε η Βισάκχα, η μητέρα του Μιγκάρα, την ημέρα της τήρησης των κανόνων, πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στη Βισάκχα, τη μητέρα του Μιγκάρα, που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Λοιπόν, από πού έρχεσαι, Βισάκχα, το μεσημέρι;» «Εγώ, σεβάσμιε κύριε, τηρώ σήμερα την ημέρα τήρησης των κανόνων».

«Υπάρχουν, Βισάκχα, τρεις τρόποι τήρησης των κανόνων. Ποιοι τρεις; Η τήρηση των κανόνων του βοσκού, η τήρηση των κανόνων των Τζαϊν, η τήρηση των κανόνων των ευγενών. Και πώς, Βισάκχα, είναι η τήρηση των κανόνων του βοσκού; Όπως, Βισάκχα, ένας βοσκός την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού παραδώσει τις αγελάδες

στους ιδιοκτήτες, σκέφτεται έτσι: 'Σήμερα οι αγελάδες βοσκήσαν σε τάδε και τάδε περιοχή, ήπιαν νερά σε τάδε και τάδε περιοχή· αύριο λοιπόν οι αγελάδες θα βοσκήσουν σε τάδε και τάδε περιοχή, θα πιουν νερά σε τάδε και τάδε περιοχή· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Βισάκχα, εδώ κάποιος που τηρεί τους κανόνες σκέφτεται έτσι: 'Εγώ σήμερα έφαγα τάδε και τάδε στερεά τροφή, έφαγα τάδε και τάδε μαλακή τροφή· αύριο λοιπόν εγώ θα φάω τάδε και τάδε στερεά τροφή, θα φάω τάδε και τάδε μαλακή τροφή'. Αυτός περνά την ημέρα με νου συνοδευόμενο από πλεονεξία. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, είναι η τήρηση των κανόνων του βοσκού. Έτσι τηρούμενη, Βισάκχα, η τήρηση των κανόνων του βοσκού δεν έχει μεγάλο καρπό, δεν έχει μεγάλο όφελος, δεν έχει μεγάλη λαμπρότητα, δεν έχει μεγάλη εξάπλωση.

«Και πώς, Βισάκχα, είναι η τήρηση των κανόνων των Τζαϊν; Υπάρχουν, Βισάκχα, ασκητές που ονομάζονται Τζαϊν. Αυτοί παρακινούν τον μαθητή έτσι: 'Έλα εσύ, άνθρωπε, όσα έμβια όντα υπάρχουν στην ανατολική κατεύθυνση πέρα από εκατό γιότζανα, σε αυτά απόθεσε το ρόπαλο· όσα έμβια όντα υπάρχουν στη δυτική κατεύθυνση πέρα από εκατό γιότζανα, σε αυτά απόθεσε το ρόπαλο· όσα έμβια όντα υπάρχουν στη βόρεια κατεύθυνση πέρα από εκατό γιότζανα, σε αυτά απόθεσε το ρόπαλο· όσα έμβια όντα υπάρχουν στη νότια κατεύθυνση πέρα από εκατό γιότζανα, σε αυτά απόθεσε το ρόπαλο'. Έτσι παρακινούν με στοργή και συμπόνια για μερικά έμβια όντα, ενώ παρακινούν χωρίς στοργή και χωρίς συμπόνια για μερικά έμβια όντα. Αυτοί την ημέρα της τήρησης των κανόνων παρακινούν τον μαθητή έτσι: 'Έλα εσύ, άνθρωπε, αφού αποθέσεις όλα τα ρούχα, πες έτσι: Εγώ δεν είμαι πουθενά κατοχή κανενός, και δεν υπάρχει πουθενά σε τίποτα κατοχή δική μου'. Όμως οι γονείς του γνωρίζουν: 'Αυτός είναι ο γιος μας'· κι αυτός γνωρίζει: 'Αυτοί είναι οι γονείς μου'. Όμως η σύζυγος και τα παιδιά του γνωρίζουν: 'Αυτός είναι ο σύζυγός μου'· κι αυτός γνωρίζει: 'Αυτή είναι η σύζυγος και τα παιδιά μου'. Όμως οι δούλοι, οι εργάτες και οι υπηρέτες του γνωρίζουν: 'Αυτός είναι ο κύριός μας'· κι αυτός γνωρίζει: 'Αυτοί είναι οι δούλοι, οι εργάτες και οι υπηρέτες μου'. Έτσι, τη στιγμή που πρέπει να παρακινηθούν στην αλήθεια, εκείνη τη στιγμή τους παρακινούν στην ψευδολογία. Αυτό το λέω ως ψευδολογία του. Αυτός, αφού περάσει εκείνη η νύχτα, απολαμβάνει τα αγαθά χωρίς να του έχουν δοθεί. Αυτό το λέω ως λήψη του μη δοσμένου από αυτόν. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, είναι η τήρηση των κανόνων των Τζαϊν. Έτσι τηρούμενη, Βισάκχα, η τήρηση των κανόνων των Τζαϊν δεν έχει μεγάλο καρπό, δεν έχει μεγάλο όφελος, δεν έχει μεγάλη λαμπρότητα, δεν έχει μεγάλη εξάπλωση.

«Και πώς, Βισάκχα, είναι η ευγενής τήρηση των κανόνων; Με προσπάθεια, Βισάκχα, γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης. Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον Τατχάγκατα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Σε αυτόν που αναθυμάται τον Τατχάγκατα η συνείδηση γαληνεύει, χαρά εγείρεται. Οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται, όπως, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση του μολυσμένου κεφαλιού.

«Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση του μολυσμένου κεφαλιού; Εξαρτώμενη από σκόνη αμλά και εξαρτώμενη από πηλό και εξαρτώμενη από νερό και εξαρτώμενη από την κατάλληλη προσπάθεια ενός ανθρώπου, έτσι λοιπόν, Βισάκχα,

με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση του μολυσμένου κεφαλιού. Ακριβώς έτσι, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον Τατχάγκατα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Σε αυτόν που αναθυμάται τον Τατχάγκατα η συνείδηση γαληνεύει, χαρά εγείρεται, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται. Αυτό ονομάζεται, Βισάκχα - 'ο ευγενής μαθητής τηρεί την τήρηση των κανόνων του Βράχμα, συγκατοικεί με τον Βράχμα, και σχετικά με τον Βράχμα η συνείδησή του γαληνεύει, χαρά εγείρεται, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται'. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Με προσπάθεια, Βισάκχα, γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης. Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη Διδασκαλία - 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'. Σε αυτόν που αναθυμάται τη Διδασκαλία η συνείδηση γαληνεύει, χαρά εγείρεται, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται, όπως, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση του μολυσμένου σώματος.

«Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση του μολυσμένου σώματος; Εξαρτώμενη από σφουγγάρι και εξαρτώμενη από σκόνη για μπάνιο και εξαρτώμενη από νερό και εξαρτώμενη από την κατάλληλη προσπάθεια ενός ανθρώπου. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση του μολυσμένου σώματος. Ακριβώς έτσι, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη Διδασκαλία - 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'. Σε αυτόν που αναθυμάται τη Διδασκαλία η συνείδηση γαληνεύει, χαρά εγείρεται, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται. Αυτό ονομάζεται, Βισάκχα, 'ο ευγενής μαθητής τηρεί την τήρηση των κανόνων της Διδασκαλίας, συγκατοικεί με τη Διδασκαλία, και σχετικά με τη Διδασκαλία η συνείδησή του γαληνεύει, χαρά εγείρεται, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται'. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Με προσπάθεια, Βισάκχα, γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης. Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την Κοινότητα - 'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί ευθέως, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί με την πραγματική μέθοδο, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί σωστά, δηλαδή τα τέσσερα ζεύγη ατόμων, τα οκτώ αρσενικά άτομα· αυτή η Κοινότητα των μαθητών

του Ευλογημένου είναι άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'. Σε αυτόν που αναθυμάται την Κοινότητα η συνείδηση γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται, όπως ακριβώς, Βισάκχα, του μολυσμένου υφάσματος με προσπάθεια γίνεται κάθαρση.

«Και πώς, Βισάκχα, του μολυσμένου υφάσματος με προσπάθεια γίνεται κάθαρση; Εξαρτώμενη από θερμότητα και εξαρτώμενη από αλκαλικό διάλυμα και εξαρτώμενη από κοπριά και εξαρτώμενη από νερό και εξαρτώμενη από την κατάλληλη προσπάθεια ενός ανθρώπου. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, του μολυσμένου υφάσματος με προσπάθεια γίνεται κάθαρση. Ακριβώς έτσι, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την Κοινότητα -'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'. Σε αυτόν που αναθυμάται την Κοινότητα η συνείδηση γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται. Αυτό ονομάζεται, Βισάκχα, 'ο ευγενής μαθητής τηρεί την ημέρα τήρησης των κανόνων της Κοινότητας, συγκατοικεί με την Κοινότητα, και σχετικά με την Κοινότητα η συνείδησή του γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται'. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Με προσπάθεια, Βισάκχα, γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης. Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις ηθικές αρχές του εαυτού του, άθραυστες, αδιάτρητες, χωρίς κηλίδες, χωρίς λεκέδες, απελευθερωτικές, επαινεμένες από τους νοήμονες, μη προσκολλημένες, οδηγούσες στην αυτοσυγκέντρωση. Σε αυτόν που αναθυμάται την ηθική η συνείδηση γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται, όπως ακριβώς, Βισάκχα, του μολυσμένου καθρέφτη με προσπάθεια γίνεται κάθαρση.

«Και πώς, Βισάκχα, του μολυσμένου καθρέφτη με προσπάθεια γίνεται κάθαρση; Εξαρτώμενη από λάδι και εξαρτώμενη από στάχτη και εξαρτώμενη από βούρτσα από τρίχες και εξαρτώμενη από την κατάλληλη προσπάθεια ενός ανθρώπου. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, του μολυσμένου καθρέφτη με προσπάθεια γίνεται κάθαρση. Ακριβώς έτσι, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις ηθικές αρχές του εαυτού του, άθραυστες... κ.λπ... οδηγούσα στην αυτοσυγκέντρωση. Σε αυτόν που αναθυμάται την ηθική η συνείδηση γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται. Αυτό ονομάζεται, Βισάκχα, 'ο ευγενής μαθητής τηρεί την ημέρα τήρησης των κανόνων της ηθικής, συγκατοικεί με την ηθική, και σχετικά με την ηθική η συνείδησή του γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται'. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Με προσπάθεια, Βισάκχα, γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης. Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ,

Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις θεότητες - 'Υπάρχουν οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, υπάρχουν οι Τριάντα Τρεις θεοί, υπάρχουν οι θεοί Γιάμα, υπάρχουν οι θεοί Τουσίτα, υπάρχουν οι δημιουργοχαρείς θεοί, υπάρχουν οι θεοί που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων, υπάρχουν οι θεοί Βραχμακαγίκα, υπάρχουν θεοί ανώτεροι από αυτούς. Με όποιου είδους πίστη ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους πίστη. Με όποιου είδους ηθική ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους ηθική. Με όποιου είδους μάθηση ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους μάθηση. Με όποιου είδους γενναιοδωρία ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους γενναιοδωρία. Με όποιου είδους σοφία ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους σοφία'. Σε αυτόν που αναθυμάται τον εαυτό του και εκείνες τις θεότητες ως προς την πίστη και την ηθική και τη μάθηση και τη γενναιοδωρία και τη σοφία, η συνείδηση γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται· όπως ακριβώς, Βισάκχα, του μολυσμένου χρυσού με προσπάθεια γίνεται κάθαρση.

«Και πώς, Βισάκχα, του μολυσμένου χρυσού με προσπάθεια γίνεται κάθαρση; Εξαρτώμενη από το καμίνι και εξαρτώμενη από το αλάτι και εξαρτώμενη από την κόκκινη κιμωλία και εξαρτώμενη από τον σωλήνα φυσήματος και την τσιμπίδα και εξαρτώμενη από την κατάλληλη προσπάθεια ενός ανθρώπου. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, του μολυσμένου χρυσού με προσπάθεια γίνεται κάθαρση. Ακριβώς έτσι, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Και πώς, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης; Εδώ, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις θεότητες - 'Υπάρχουν οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, υπάρχουν οι Τριάντα Τρεις θεοί... κ.λπ... υπάρχουν θεοί ανώτεροι από αυτούς. Με όποιου είδους πίστη ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους πίστη. Με όποιου είδους ηθική... κ.λπ... μάθηση... κ.λπ... γενναιοδωρία... κ.λπ... με σοφία ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους σοφία'. Σε αυτόν που αναθυμάται τον εαυτό του και εκείνες τις θεότητες ως προς την πίστη και την ηθική και τη μάθηση και τη γενναιοδωρία και τη σοφία, η συνείδηση γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται. Αυτό ονομάζεται, Βισάκχα, 'ο ευγενής μαθητής τηρεί την ημέρα τήρησης των κανόνων των θεοτήτων, συγκατοικεί με τις θεότητες, σχετικά με τις θεότητες η συνείδηση γαληνεύει, εγείρεται χαρά, οι ακαθαρσίες της συνείδησης εγκαταλείπονται'. Έτσι λοιπόν, Βισάκχα, με προσπάθεια γίνεται η κάθαρση της μολυσμένης συνείδησης.

«Αυτός λοιπόν, Βισάκχα, ο ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - 'Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι, έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχουν από τον φόνο έμβιων όντων, έχουν αφήσει το ραβδί, έχουν αφήσει το μαχαίρι, είναι ευσυνείδητοι, γεμάτοι συμπόνια, και διαμένουν επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων· και εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα, έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχω από τον φόνο έμβιων όντων, έχω αφήσει το ραβδί, έχω αφήσει το

μαχαίρι, είμαι ευσυνείδητος, γεμάτος συμπόνια, και διαμένω επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων. Και με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους, και η ημέρα τήρησης των κανόνων θα έχει τηρηθεί από μένα.

«Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι, έχοντας εγκαταλείψει τη λήψη του μη δοσμένου, απέχουν από τη λήψη του μη δοσμένου, παίρνουν μόνο ό,τι τους δίνεται, περιμένουν μόνο ό,τι τους δίνεται, και διαμένουν με ειλικρίνεια χωρίς σκέψεις κλοπής· εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα, έχοντας εγκαταλείψει τη λήψη του μη δοσμένου, απέχω από τη λήψη του μη δοσμένου, παίρνω μόνο ό,τι μου δίνεται, περιμένω μόνο ό,τι μου δίνεται, και διαμένω με ειλικρίνεια χωρίς σκέψεις κλοπής. Και με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους, και η ημέρα τήρησης των κανόνων θα έχει τηρηθεί από μένα.

«Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι, έχοντας εγκαταλείψει τη μη αγνή ζωή, ζουν αγνή ζωή, μένοντας μακριά και απέχοντας από τη σεξουαλική πράξη, τη συνήθη πρακτική των χωρικών· εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα, έχοντας εγκαταλείψει τη μη αγνή ζωή, ζω αγνή ζωή, μένοντας μακριά και απέχοντας από τη σεξουαλική πράξη, τη συνήθη πρακτική των χωρικών. Και με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους, και η ημέρα τήρησης των κανόνων θα έχει τηρηθεί από μένα.

«Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι, έχοντας εγκαταλείψει την ψευδολογία, απέχουν από την ψευδολογία, λένε την αλήθεια, είναι αφοσιωμένοι στην αλήθεια, είναι αξιόπιστοι, έμπιστοι, δεν εξαπατούν τον κόσμο· εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα, έχοντας εγκαταλείψει την ψευδολογία, απέχω από την ψευδολογία, λέω την αλήθεια, είμαι αφοσιωμένος στην αλήθεια, είμαι αξιόπιστος, έμπιστος, δεν εξαπατώ τον κόσμο. Και με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους, και η ημέρα τήρησης των κανόνων θα έχει τηρηθεί από μένα.

«Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι, έχοντας εγκαταλείψει τα οينوπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, απέχουν από τα οينوπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία· εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα, έχοντας εγκαταλείψει τα οينوπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, απέχω από τα οينوπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία. Και με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους, και η ημέρα τήρησης των κανόνων θα έχει τηρηθεί από μένα.

«Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι τρώνε μόνο ένα γεύμα την ημέρα, απέχουν από το φαγητό τη νύχτα, απέχουν από το φαγητό σε ακατάλληλη ώρα· εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα τρώω μόνο ένα γεύμα, απέχω από το φαγητό τη νύχτα, απέχω από το φαγητό σε ακατάλληλη ώρα. Και με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους, και η ημέρα τήρησης των κανόνων θα έχει τηρηθεί από μένα.

«Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι απέχουν από χορό, τραγούδι, μουσική και παρακολούθηση ψυχαγωγικών θεαμάτων, από το να φορούν γιρλάντες, να χρησιμοποιούν αρώματα και καλλυντικά και να στολίζονται· εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα απέχω από χορό, τραγούδι, μουσική και παρακολούθηση ψυχαγωγικών θεαμάτων, από το να φορώ γιρλάντες, να χρησιμοποιώ αρώματα και καλλυντικά και να στολίζομαι. Και με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους, και η ημέρα τήρησης των κανόνων θα έχει τηρηθεί από μένα.

«Για όλη τους τη ζωή οι Άξιοι, έχοντας εγκαταλείψει τα ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, απέχουν από τα ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, χρησιμοποιούν χαμηλό τόπο ύπνου, σε μικρό κρεβάτι ή σε κάλυψη με χόρτο· εγώ σήμερα αυτή τη νύχτα και αυτή τη μέρα, έχοντας εγκαταλείψει τα ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, απέχω από τα ψηλά και μεγάλα κρεβάτια, χρησιμοποιώ χαμηλό τόπο ύπνου, σε μικρό κρεβάτι ή σε κάλυψη με χόρτο. Και με αυτή την ιδιότητα μιμούμαι τους Άξιους, και η τήρηση των κανόνων θα έχει τηρηθεί από εμένα».

«Έτσι λοιπόν, Βισάκα, είναι η ευγενής τήρηση των κανόνων. Έτσι τηρημένη λοιπόν, Βισάκα, η ευγενής τήρηση των κανόνων έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, έχει μεγάλη λαμπρότητα, έχει μεγάλη εξάπλωση».

«Πόσο μεγάλο καρπό έχει, πόσο μεγάλο όφελος, πόσο μεγάλη λαμπρότητα, πόσο μεγάλη εξάπλωση;» «Όπως, Βισάκα, κάποιος που θα ασκούσε κυρίαρχη εξουσία και βασιλεία επί αυτών των δεκαέξι μεγάλων χωρών πλούσιων σε πολύτιμα αντικείμενα, δηλαδή - των Άνγκα, των Μαγκάντα, των Κασί, των Κοσάλα, των Βατζτζί, των Μάλλα, των Τσετί, των Βάνγκα, των Κούρου, των Παντσάλα, των Μάτσα, των Σουρασένα, των Ασσάκα, των Αβαντί, των Γκαντάρα, των Καμπότζα, αυτό δεν αξίζει ούτε ένα δέκατο έκτο κλάσμα της τήρησης των κανόνων προικισμένης με οκτώ ιδιότητες. Για ποιο λόγο; Ασήμαντη είναι, Βισάκα, η ανθρώπινη βασιλεία σε σύγκριση με τη θεία ευδαιμονία».

«Πενήντα ανθρώπινα χρόνια, Βισάκα, είναι μία μέρα και νύχτα για τους θεούς που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς. Με αυτή τη νύχτα, τριάντα νύχτες είναι ένας μήνας. Με αυτόν τον μήνα, δώδεκα μήνες είναι ένας χρόνος. Με αυτόν τον χρόνο, πεντακόσια θεϊκά χρόνια είναι η διάρκεια ζωής των θεών που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς. Είναι όμως δυνατόν, Βισάκα, κάποια γυναίκα ή άνδρας εδώ, αφού τηρήσει την τήρηση των κανόνων προικισμένη με οκτώ ιδιότητες, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς. Αναφερόμενος σε τούτο λοιπόν, Βισάκα, αυτό ειπώθηκε - 'Ασήμαντη είναι η ανθρώπινη βασιλεία σε σύγκριση με τη θεία ευδαιμονία'».

«Εκατό ανθρώπινα χρόνια, Βισάκα, είναι μία μέρα και νύχτα για τους θεούς Ταβατίμσα. Με αυτή τη νύχτα, τριάντα νύχτες είναι ένας μήνας. Με αυτόν τον μήνα, δώδεκα μήνες είναι ένας χρόνος. Με αυτόν τον χρόνο, χίλια θεϊκά χρόνια είναι η διάρκεια ζωής των θεών Ταβατίμσα. Είναι όμως δυνατόν, Βισάκα, κάποια γυναίκα ή άνδρας εδώ, αφού τηρήσει την ημέρα τήρησης των κανόνων προικισμένη με οκτώ παράγοντες, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών Ταβατίμσα. Αναφερόμενος σε τούτο λοιπόν, Βισάκα, αυτό ειπώθηκε - 'Ασήμαντη είναι η ανθρώπινη βασιλεία σε σύγκριση με τη θεία ευδαιμονία'».

«Διακόσια ανθρώπινα χρόνια, Βισάκα, είναι μία μέρα και νύχτα για τους θεούς Γιάμα. Με αυτή τη νύχτα, τριάντα νύχτες είναι ένας μήνας. Με αυτόν τον μήνα, δώδεκα μήνες είναι ένας χρόνος. Με αυτόν τον χρόνο, δύο χιλιάδες θεϊκά χρόνια είναι η διάρκεια ζωής των θεών Γιάμα. Είναι όμως δυνατόν, Βισάκα, κάποια γυναίκα ή άνδρας εδώ, αφού τηρήσει την ημέρα τήρησης των κανόνων προικισμένη με οκτώ παράγοντες, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί

ως σύντροφος των θεών Γιάμα. Αναφερόμενος σε τούτο λοιπόν, Βισάκα, αυτό ειπώθηκε - 'Ασήμαντη είναι η ανθρώπινη βασιλεία σε σύγκριση με τη θεία ευδαιμονία'».

«Τετρακόσια ανθρώπινα χρόνια, Βισάκχα, είναι μία μέρα και νύχτα για τους θεούς Τουσίτα. Με αυτή τη νύχτα, τριάντα νύχτες είναι ένας μήνας. Με αυτόν τον μήνα, δώδεκα μήνες είναι ένας χρόνος. Με αυτόν τον χρόνο, τέσσερις χιλιάδες θεϊκά χρόνια είναι η διάρκεια ζωής των θεών Τουσίτα. Είναι όμως δυνατόν, Βισάκχα, κάποια γυναίκα ή άνδρας εδώ, αφού τηρήσει την ημέρα τήρησης των κανόνων προικισμένη με οκτώ παράγοντες, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών Τουσίτα. Αναφερόμενος σε τούτο λοιπόν, Βισάκα, αυτό ειπώθηκε - 'Ασήμαντη είναι η ανθρώπινη βασιλεία σε σύγκριση με τη θεία ευδαιμονία'».

«Οκτακόσια ανθρώπινα χρόνια, Βισάκχα, είναι μία μέρα και νύχτα για τους δημιουργοχαρείς θεούς. Με αυτή τη νύχτα, τριάντα νύχτες είναι ένας μήνας. Με αυτόν τον μήνα, δώδεκα μήνες είναι ένας χρόνος. Με αυτόν τον χρόνο, οκτώ χιλιάδες θεϊκά χρόνια είναι η διάρκεια ζωής των δημιουργοχαρών θεών. Είναι όμως δυνατόν, Βισάκχα, κάποια γυναίκα ή άνδρας εδώ, αφού τηρήσει την ημέρα τήρησης των κανόνων προικισμένη με οκτώ παράγοντες, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των δημιουργοχαρών θεών. Αναφερόμενος σε τούτο λοιπόν, Βισάκα, αυτό ειπώθηκε - 'Ασήμαντη είναι η ανθρώπινη βασιλεία σε σύγκριση με τη θεία ευδαιμονία'».

«Χίλια εξακόσια ανθρώπινα χρόνια, Βισάκχα, είναι μία μέρα και νύχτα για τους θεούς που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων. Με αυτή τη νύχτα, τριάντα νύχτες είναι ένας μήνας. Με αυτόν τον μήνα, δώδεκα μήνες είναι ένας χρόνος. Με αυτόν τον χρόνο, δεκαέξι χιλιάδες θεϊκά χρόνια είναι η διάρκεια ζωής των θεών που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων. Είναι όμως δυνατόν, Βισάκχα, κάποια γυναίκα ή άνδρας εδώ, αφού τηρήσει την ημέρα τήρησης των κανόνων προικισμένη με οκτώ παράγοντες, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων. Αναφερόμενος σε τούτο λοιπόν, Βισάκα, αυτό ειπώθηκε - «Ασήμαντη είναι η ανθρώπινη βασιλεία σε σύγκριση με τη θεία ευδαιμονία»».

«Δεν πρέπει να σκοτώνει έμβιο ον ούτε να παίρνει το μη δοσμένο,
δεν πρέπει να λείει ψέματα ούτε να πίνει μεθυστικά·
πρέπει να απέχει από τη μη-άγια ζωή, τη συνουσία,
δεν πρέπει να τρώει τη νύχτα, φαγητό σε ακατάλληλη ώρα.

«Δεν πρέπει να φοράει στεφάνια ούτε να χρησιμοποιεί αρώματα,
πρέπει να κοιμάται σε κρεβάτι ή στο δάπεδο σε στρωμένο χαλί·
αυτή πράγματι είναι η οκταμερής τήρηση των κανόνων,
που φανερώθηκε από τον Βούδα, αυτόν που έφτασε στο τέλος της δυστυχίας.

«Η σελήνη και ο ήλιος, και οι δύο όμορφοι στην όψη,
φωτίζοντας περιφέρονται σε όσο χώρο υπάρχει·
αυτοί που διώχνουν το σκοτάδι, που κινούνται στον ουρανό,
λάμπουν στο στερέωμα, φωτίζοντας τις κατευθύνσεις.

«Όποιος πλούτος υπάρχει σε αυτό το διάστημα,
μαργαριτάρια, πολύτιμα πετράδια και εξαίρετο βηρύλλιο·
χρυσός σιγκί και επίσης κάντζανα,
αυτό που ονομάζεται τζαταρούπα και χατάκα.

«Της οκταμερούς τήρησης των κανόνων,
ούτε ένα δέκατο έκτο κλάσμα δεν αξίζουν αυτά·
η λάμψη της σελήνης και όλα τα πλήθη των αστεριών.
«Γι' αυτό η γυναίκα και ο άνδρας που είναι ηθικοί,
ας τηρούν την οκταμερή τήρηση των κανόνων·
αφού κάνουν αξιέπαινες πράξεις που φέρνουν ευτυχία,
ακατηγόρητοι πηγαίνουν στον ουράνιο τόπο». Δέκατη.

Το μεγάλο κεφάλαιο, έβδομο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Τίττα, φόβος και Βενάγκα, Σαράμπχα, Κεσαμούττα·
Σάλχα και επίσης θέματα συζήτησης, ετερόδοξη ρίζα και τήρηση των
κανόνων.

3. Το κεφάλαιο για τον Άναντα

1. Η ομιλία για τον Τσχάννα

72. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο περιπλανώμενος ασκητής Τσάννα πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Άναντα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο περιπλανώμενος ασκητής Τσάννα είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Και εσείς, φίλε Άναντα, διδάσκετε την εγκατάλειψη της λαγνείας, διδάσκετε την εγκατάλειψη του μίσους, διδάσκετε την εγκατάλειψη της αυταπάτης;» «Εμείς πράγματι, φίλε, διδάσκουμε την εγκατάλειψη της λαγνείας, διδάσκουμε την εγκατάλειψη του μίσους, διδάσκουμε την εγκατάλειψη της αυταπάτης».

«Ποιον όμως κίνδυνο έχοντας δει στη λαγνεία διδάσκετε την εγκατάλειψη της λαγνείας, ποιον κίνδυνο έχοντας δει στο μίσος διδάσκετε την εγκατάλειψη του μίσους, ποιον κίνδυνο έχοντας δει στην αυταπάτη διδάσκετε την εγκατάλειψη της αυταπάτης;»

«Αυτός που είναι κυριευμένος από λαγνεία, φίλε, κατακυριευμένος από το πάθος, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· όταν το πάθος έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Αυτός που είναι κυριευμένος από λαγνεία, φίλε, κατακυριευμένος από το πάθος, με κατακυριευμένη συνείδηση, συμπεριφέρεται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά· όταν το πάθος έχει εγκαταλειφθεί, δεν συμπεριφέρεται ούτε με κακή σωματική συμπεριφορά, ούτε

συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, ούτε συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά. Αυτός που είναι κυριευμένος από λαγνεία, φίλε, κατακυριευμένος από το πάθος, με κατακυριευμένη συνείδηση, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δικό του καλό, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό των άλλων, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό και των δύο· όταν το πάθος έχει εγκαταλειφθεί, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δικό του καλό, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό των άλλων, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό και των δύο. Η λαγνεία, φίλε, προκαλεί τύφλωση, προκαλεί απουσία όρασης, προκαλεί αγνωσία, εμποδίζει τη σοφία, ανήκει στη δυσφορία, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα.

«Αυτός που είναι κυριευμένος από μίσος, φίλε, κατακυριευμένος από το μίσος... κ.λπ... αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, φίλε, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, προτίθεται για πάθηση του εαυτού του, προτίθεται για πάθηση άλλου, προτίθεται για πάθηση και των δύο, και βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια· όταν η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο, ούτε βιώνει νοητικό πόνο και δυσαρέσκεια. Αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, φίλε, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, συμπεριφέρεται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά· όταν η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, δεν συμπεριφέρεται ούτε με κακή σωματική συμπεριφορά, ούτε συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, ούτε συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά. Αυτός που είναι κυριευμένος από αυταπάτη, φίλε, κατακυριευμένος από την αυταπάτη, με κατακυριευμένη συνείδηση, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δικό του καλό, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό των άλλων, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό και των δύο· όταν η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δικό του καλό, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό των άλλων, κατανοεί όπως πραγματικά είναι το καλό και των δύο. Η αυταπάτη, φίλε, προκαλεί τύφλωση, προκαλεί απουσία όρασης, προκαλεί αγνωσία, εμποδίζει τη σοφία, ανήκει στη δυσφορία, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα. Αυτόν τον κίνδυνο έχοντας δει στη λαγνεία, εμείς, φίλε, διδάσκουμε την εγκατάλειψη της λαγνείας. Αυτόν τον κίνδυνο έχοντας δει στο μίσος, διδάσκουμε την εγκατάλειψη του μίσους. Αυτόν τον κίνδυνο έχοντας δει στην αυταπάτη, διδάσκουμε την εγκατάλειψη της αυταπάτης».

«Υπάρχει όμως, φίλε, οδός, υπάρχει πρακτική για την εγκατάλειψη αυτής της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης;» «Υπάρχει, φίλε, οδός, υπάρχει πρακτική για την εγκατάλειψη αυτής της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης». «Ποια όμως, φίλε, είναι η οδός, ποια η πρακτική για την εγκατάλειψη αυτής της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης;» «Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση. Αυτή πράγματι, φίλε, είναι η οδός, αυτή η πρακτική για την εγκατάλειψη αυτής της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης». «Ευλογημένη πράγματι, φίλε, είναι η οδός, ευλογημένη η πρακτική για την εγκατάλειψη αυτής της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης. Και είναι αρκετό, φίλε Άναντα, για επιμέλεια». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τον Ατζίβακα

73. Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Τότε κάποιος οικοδεσπότης, μαθητής των ājīvaṇa, πλησίασε τον σεβάσμιο Άναντα·

αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον σεβάσμιο Άναντα και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο οικοδεσπότης, μαθητής των ājīnaka, είπε στον σεβάσμιο Άναντα:

«Ποιων λοιπόν, σεβάσμιε Άναντα, η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη; Ποιοι στον κόσμο ασκούνται καλά; Ποιοι στον κόσμο έχουν επιτύχει καλά;» «Τότε λοιπόν, οικοδεσπότη, θα σε ρωτήσω κάτι σχετικά με αυτό. Όπως σου αρέσει, έτσι να απαντήσεις. Τι νομίζεις, οικοδεσπότη, εκείνοι που διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της λαγνείας, διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του μίσους, διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της αυταπάτης, η Διδασκαλία τους είναι καλά διδαγμένη ή όχι; Ή πώς το βλέπεις αυτό;» «Εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, που διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της λαγνείας, διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του μίσους, διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της αυταπάτης, η Διδασκαλία τους είναι καλά διδαγμένη. Έτσι σκέφτομαι εδώ».

«Τι νομίζεις, οικοδεσπότη, εκείνοι που ασκούνται για την εγκατάλειψη της λαγνείας, ασκούνται για την εγκατάλειψη του μίσους, ασκούνται για την εγκατάλειψη της αυταπάτης, αυτοί στον κόσμο ασκούνται καλά ή όχι; Ή πώς το βλέπεις αυτό;» «Εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, που ασκούνται για την εγκατάλειψη της λαγνείας, ασκούνται για την εγκατάλειψη του μίσους, ασκούνται για την εγκατάλειψη της αυταπάτης, αυτοί στον κόσμο ασκούνται καλά. Έτσι σκέφτομαι εδώ».

«Τι νομίζεις, οικοδεσπότη, εκείνοι στους οποίους η λαγνεία έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, εκείνοι στους οποίους το μίσος έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα του έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, εκείνοι στους οποίους η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, αυτοί στον κόσμο έχουν επιτύχει καλά ή όχι; Ή πώς το βλέπεις αυτό;» «Εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, στους οποίους η λαγνεία έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, εκείνοι στους οποίους το μίσος έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... εκείνοι στους οποίους η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, αυτοί στον κόσμο έχουν επιτύχει καλά. Έτσι σκέφτομαι εδώ».

«Έτσι λοιπόν, οικοδεσπότη, από σένα απαντήθηκε αυτό - 'εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, που διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της λαγνείας, διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του μίσους, διδάσκουν τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της αυταπάτης, η Διδασκαλία τους είναι καλά διδαγμένη'. Από σένα απαντήθηκε αυτό - 'εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, που ασκούνται για την εγκατάλειψη της λαγνείας, ασκούνται για την εγκατάλειψη του μίσους, ασκούνται για την εγκατάλειψη της αυταπάτης, αυτοί στον κόσμο ασκούνται καλά'. Από σένα απαντήθηκε αυτό - 'εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, στους οποίους η λαγνεία έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, εκείνοι στους οποίους το μίσος έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... εκείνοι στους οποίους η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί

στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, αυτοί στον κόσμο έχουν επιτύχει καλά'».

«Θαυμαστό, σεβάσμιε κύριε, εκπληκτικό, σεβάσμιε κύριε! Δεν θα υπάρξει ούτε εξύψωση της δικής του διδασκαλίας, ούτε υποτίμηση της διδασκαλίας των άλλων. Μόνο διδαχή της Διδασκαλίας με βάση, και το νόημα ειπώθηκε, και ο εαυτός δεν προβλήθηκε. Εσείς, σεβάσμιε Άναντα, διδάσκετε τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της λαγνείας, του μίσους... κ.λπ... διδάσκετε τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της αυταπάτης. Η Διδασκαλία σας, σεβάσμιε Άναντα, είναι καλά διδαγμένη. Εσείς, σεβάσμιε Άναντα, ασκείστε για την εγκατάλειψη της λαγνείας, του μίσους... κ.λπ... ασκείστε για την εγκατάλειψη της αυταπάτης. Εσείς, σεβάσμιε κύριε, στον κόσμο ασκείστε καλά. Σε εσάς, σεβάσμιε Άναντα, η λαγνεία έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον, σε εσάς το μίσος έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ... σε εσάς η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Εσείς στον κόσμο έχετε επιτύχει καλά.

«Θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε, θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε! Όπως, Σεβάσμιε Κύριε, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυριστεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι - 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον κύριο Άναντα με πολλούς τρόπους. Εγώ, σεβάσμιε κύριε Άναντα, καταφεύγω σε εκείνον τον Ευλογημένο ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο κύριος Άναντα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον Μαχανάμα τον Σάκκα

74. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Εκείνη την περίοδο ο Ευλογημένος είχε αναρρώσει από ασθένεια, πρόσφατα αναρρωμένος από την αρρώστια. Τότε ο Μαχανάμα ο Σάκκα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Μαχανάμα ο Σάκκα είπε στον Ευλογημένο: «Για πολύ καιρό, σεβάσμιε κύριε, γνωρίζω τη Διδασκαλία που έχει διδάξει έτσι ο Ευλογημένος - 'του αυτοσυγκεντρωμένου υπάρχει γνώση, όχι του μη-αυτοσυγκεντρωμένου'. Η αυτοσυγκέντρωση άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι πρώτα και η γνώση μετά· ή η γνώση πρώτα και η αυτοσυγκέντρωση μετά;» Τότε στον σεβάσμιο Άναντα ήρθε αυτή η σκέψη: «Ο Ευλογημένος έχει αναρρώσει από ασθένεια, πρόσφατα αναρρωμένος από την αρρώστια. Και αυτός ο Μαχανάμα ο Σάκκα ρωτά τον Ευλογημένο μια υπερβολικά βαθιά ερώτηση. Γιατί να μην πάρω τον Μαχανάμα τον Σάκκα στην άκρη και να του διδάξω τη Διδασκαλία;»

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, αφού έπιασε τον Μαχανάμα τον Σάκκα από το χέρι και τον πήρε στην άκρη, είπε στον Μαχανάμα τον Σάκκα: «Η ηθική του ασκούμενου, Μαχανάμα, έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο, και η ηθική του πέραν της άσκησης έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο· η αυτοσυγκέντρωση του ασκούμενου έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο, και η αυτοσυγκέντρωση του πέραν της άσκησης έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο· η σοφία του ασκούμενου έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο, και

η σοφία του πέραν της άσκησης έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο. Και ποια, Μαχανάμα, είναι η ηθική του ασκούμενου; Εδώ, Μαχανάμα, ένας μοναχός είναι ηθικός, διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτή ονομάζεται, Μαχανάμα, η ηθική του ασκούμενου».

«Και ποια, Μαχανάμα, είναι η αυτοσυγκέντρωση του ασκούμενου; Εδώ, Μαχανάμα, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτή ονομάζεται, Μαχανάμα, η αυτοσυγκέντρωση του ασκούμενου.

«Και ποια, Μαχανάμα, είναι η σοφία του ασκούμενου; Εδώ, Μαχανάμα, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος'... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου'. Αυτή ονομάζεται, Μαχανάμα, η σοφία του ασκούμενου.

«Αυτός λοιπόν, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής, έτσι τέλειος στην ηθική, έτσι τέλειος στην αυτοσυγκέντρωση, έτσι τέλειος στη σοφία, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Έτσι λοιπόν, Μαχανάμα, η ηθική του ασκούμενου έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο, και η ηθική του πέραν της άσκησης έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο· η αυτοσυγκέντρωση του ασκούμενου έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο, και η αυτοσυγκέντρωση του πέραν της άσκησης έχει διδαχθεί από τον Ευλογημένο· η σοφία του ασκούμενου έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο, και η σοφία του πέραν της άσκησης έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Νιγκάντχα

75. Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε ο Αμπάγια ο Λίτσαβι και ο Παντιτακουμάρακα ο Λίτσαβι πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον σεβάσμιο Άναντα και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Αμπάγια ο Λίτσαβι είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Ο Τζαϊν Νατάπουττα, σεβάσμιε κύριε, είναι παντογνώστης, βλέπει τα πάντα, διακηρύσσει πλήρη γνώση και ενόραση: 'Είτε περπατώ είτε στέκομαι είτε κοιμάμαι είτε είμαι ξύπνιος, η γνώση και η ενόραση είναι συνεχώς και αδιάκοπα παρούσα σε μένα'. Αυτός διδάσκει την εξάλειψη των παλιών πράξεων μέσω του αυστηρού ασκητισμού, και την καταστροφή της γέφυρας μέσω της μη-εκτέλεσης νέων πράξεων. Έτσι με την εξάλειψη της πράξης, η εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου· με την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου, η εξάλειψη του αισθήματος· με την εξάλειψη του αισθήματος, όλος ο υπαρξιακός πόνος θα έχει διαβρωθεί - έτσι υπάρχει η υπέρβαση αυτής της διάβρωσης για εξαγνισμό ορατή εδώ και τώρα. Εδώ, σεβάσμιε κύριε, τι λέει ο Ευλογημένος;»

«Αυτές οι τρεις, Αμπάγια, διαβρώσεις για εξαγνισμό διδάχθηκαν ορθά από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσaréσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα. Ποια τρία; Εδώ, Αμπάγια, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτός δεν

κάνει νέα πράξη, και την παλιά πράξη τερματίζει βιώνοντάς την ξανά και ξανά. Η διάβρωση είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες.

«Αυτός λοιπόν, Αμπάγια, ο μοναχός, έτσι τέλειος στην ηθική, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει. Με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βιώνει σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει. Με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Αυτός δεν κάνει νέα πράξη, και την παλιά πράξη τερματίζει βιώνοντάς την ξανά και ξανά. Η διάβρωση είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες.

«Αυτός λοιπόν, Αμπάγια, ο μοναχός, έτσι τέλειος στην αυτοσυγκέντρωση, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Αυτός δεν κάνει νέα πράξη, και την παλιά πράξη τερματίζει βιώνοντάς την ξανά και ξανά. Η διάβρωση είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες. Αυτές, Αμπάγια, είναι οι τρεις διαβρώσεις για εξαγνισμό που διδάχθηκαν ορθά από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Παντιτακουμάρακα ο Λίτσαβι είπε στον Αμπάγια τον Λίτσαβι: «Γιατί όμως εσύ, αγαπητέ Αμπάγια, δεν εξέφρασες ευχαριστίες για τα καλά ειπωμένα λόγια του σεβασμίου Άναντα ως καλά ειπωμένα;» «Πώς εγώ, αγαπητέ Παντιτακουμάρακα, να μην εκφράσω ευχαριστίες για τα καλά ειπωμένα λόγια του σεβασμίου Άναντα ως καλά ειπωμένα! Να σπάσει το κεφάλι εκείνου που δεν θα εξέφραζε ευχαριστίες για τα καλά ειπωμένα λόγια του σεβασμίου Άναντα ως καλά ειπωμένα». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Νιβέσακα

76. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Άναντα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Όσους, Άναντα, θα συμπονούσατε, και όσοι θα θεωρούσαν ότι πρέπει να ακούσουν - φίλοι ή σύμβουλοι ή συγγενείς ή ομόαιμοι - αυτοί, Άναντα, πρέπει να ενθαρρυνθούν, να εγκατασταθούν και να εδραιωθούν σε τρεις θέσεις. Σε ποιες τρεις; Πρέπει να ενθαρρυνθούν, να εγκατασταθούν και να εδραιωθούν στην ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν· ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'· πρέπει να ενθαρρυνθούν, να εγκατασταθούν και να εδραιωθούν στην ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία - 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'· πρέπει να ενθαρρυνθούν, να εγκατασταθούν και να εδραιωθούν στην ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα - 'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί ευθέως, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί με την πραγματική μέθοδο, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί σωστά, δηλαδή τα τέσσερα ζεύγη ατόμων, τα οκτώ αρσενικά άτομα· αυτή η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου είναι άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'».

«Θα μπορούσε να υπάρξει, Άναντα, μεταβολή των τεσσάρων πρωταρχικών υλικών στοιχείων - του στερεού στοιχείου, του υγρού στοιχείου, του θερμού στοιχείου, του στοιχείου του αέρα· αλλά δεν θα μπορούσε να υπάρξει μεταβολή για έναν ευγενή μαθητή προικισμένο με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα· εδώ αυτή η μεταβολή. Βεβαίως, Άναντα, αυτός ο ευγενής μαθητής προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα θα επαναγεννηθεί στην κόλαση ή στο ζωικό βασίλειο ή στη σφαίρα των φαντασμάτων - αυτό είναι αδύνατον.

«Θα μπορούσε να υπάρξει, Άναντα, μεταβολή των τεσσάρων πρωταρχικών υλικών στοιχείων - του στερεού στοιχείου, του υγρού στοιχείου, του θερμού στοιχείου, του στοιχείου του αέρα· αλλά όχι στη Διδασκαλία... κ.λπ... αλλά δεν θα μπορούσε να υπάρξει μεταβολή για έναν ευγενή μαθητή προικισμένο με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα· εδώ αυτή η μεταβολή. Βεβαίως, Άναντα, αυτός ο ευγενής μαθητής προικισμένος με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα θα επαναγεννηθεί στην κόλαση ή στο ζωικό βασίλειο ή στη σφαίρα των φαντασμάτων - αυτό είναι αδύνατον.

Όσους, Άναντα, θα συμπονούσατε, και όσοι θα θεωρούσαν ότι πρέπει να ακούσουν - φίλοι ή σύμβουλοι ή συγγενείς ή ομόαιμοι - αυτοί, Άναντα, πρέπει να ενθαρρυνθούν, να εγκατασταθούν και να εδραιωθούν σε αυτές τις τρεις θέσεις». Πέμπτο.

6. Η πρώτη ομιλία για την ύπαρξη

77. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Υπαρξη, ύπαρξη, σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, υπάρχει ύπαρξη;»

«Αν, Άναντα, δεν υπήρχε πράξη που ωριμάζει στο ηδονικό στοιχείο, άραγε θα εμφανιζόταν η ηδονική ύπαρξη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, Άναντα, η πράξη είναι το χωράφι, η συνείδηση είναι ο σπόρος, η επιθυμία είναι η υγρασία. Για

τα όντα που έχουν το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και τον νοητικό δεσμό της επιθυμίας, η συνείδηση είναι εδραιωμένη στο κατώτερο στοιχείο· έτσι συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον.

«Αν, Άναντα, δεν υπήρχε πράξη που ωριμάζει στο υλικό στοιχείο, άραγε θα εμφανιζόταν η λεπτοφυής υλική ύπαρξη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, Άναντα, η πράξη είναι το χωράφι, η συνείδηση είναι ο σπόρος, η επιθυμία είναι η υγρασία. Για τα όντα που έχουν το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και τον νοητικό δεσμό της επιθυμίας, η συνείδηση είναι εδραιωμένη στο μεσαίο στοιχείο· έτσι συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον.

«Αν, Άναντα, δεν υπήρχε πράξη που ωριμάζει στο άυλο στοιχείο, άραγε θα εμφανιζόταν η άυλη ύπαρξη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, Άναντα, η πράξη είναι το χωράφι, η συνείδηση είναι ο σπόρος, η επιθυμία είναι η υγρασία. Για τα όντα που έχουν το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και τον νοητικό δεσμό της επιθυμίας, η συνείδηση είναι εδραιωμένη στο ανώτερο στοιχείο· έτσι συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον. Έτσι λοιπόν, Άναντα, υπάρχει ύπαρξη». Έκτο.

7. Η δεύτερη ομιλία για την ύπαρξη

78. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Υπαρξη, ύπαρξη, σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, υπάρχει ύπαρξη;»

«Αν, Άναντα, δεν υπήρχε πράξη που ωριμάζει στο ηδονικό στοιχείο, άραγε θα εμφανιζόταν η ηδονική ύπαρξη;» «Όχι, σεβάσμιε κύριε». «Έτσι λοιπόν, Άναντα, η πράξη είναι το χωράφι, η συνείδηση είναι ο σπόρος, η επιθυμία είναι η υγρασία. Για τα όντα που έχουν το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και τον νοητικό δεσμό της επιθυμίας, η βούληση είναι εδραιωμένη στο κατώτερο στοιχείο, ο πόθος είναι εδραιωμένος· έτσι συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον».

«Αν, Άναντα, δεν υπήρχε πράξη που ωριμάζει στο υλικό στοιχείο, άραγε θα εμφανιζόταν η λεπτοφυής υλική ύπαρξη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, Άναντα, η πράξη είναι το χωράφι, η συνείδηση είναι ο σπόρος, η επιθυμία είναι η υγρασία. Για τα όντα που έχουν το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και τον νοητικό δεσμό της επιθυμίας, η βούληση είναι εδραιωμένη στο μεσαίο στοιχείο, ο πόθος είναι εδραιωμένος· έτσι συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον».

«Αν, Άναντα, δεν υπήρχε πράξη που ωριμάζει στο άυλο στοιχείο, άραγε θα εμφανιζόταν η άυλη ύπαρξη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, Άναντα, η πράξη είναι το χωράφι, η συνείδηση είναι ο σπόρος, η επιθυμία είναι η υγρασία. Για τα όντα που έχουν το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και τον νοητικό δεσμό της επιθυμίας, η βούληση είναι εδραιωμένη στο ανώτερο στοιχείο, ο πόθος είναι εδραιωμένος· έτσι συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον. Έτσι λοιπόν, Άναντα, υπάρχει ύπαρξη». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τους ηθικούς κανόνες και τις αυστηρότητες

79. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Άναντα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Άραγε, Άναντα, κάθε ηθικός κανόνας και

αυστηρότητα, κάθε τρόπος ζωής, κάθε άγια ζωή που θεωρείται ουσιώδης είναι καρποφόρα;» «Όχι κατηγορηματικά σε αυτό, σεβάσμιε κύριε». «Τότε λοιπόν, Άναντα, διάκρινε».

«Επειδή, σεβάσμιε κύριε, όποιος ηθικός κανόνας και αυστηρότητα, όποιος τρόπος ζωής, όποια άγια ζωή θεωρείται ουσιώδης, όταν κάποιος την ακολουθεί, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις αυξάνονται και οι καλές νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν, ένας τέτοιος ηθικός κανόνας και αυστηρότητα, τέτοιος τρόπος ζωής, τέτοια άγια ζωή που θεωρείται ουσιώδης είναι άκαρπη. Αλλά όποιος ηθικός κανόνας και αυστηρότητα, σεβάσμιε κύριε, όποιος τρόπος ζωής, όποια άγια ζωή θεωρείται ουσιώδης, όταν κάποιος την ακολουθεί, οι φαύλες νοητικές καταστάσεις παρακμάζουν και οι καλές νοητικές καταστάσεις αυξάνονται, ένας τέτοιος ηθικός κανόνας και αυστηρότητα, τέτοιος τρόπος ζωής, τέτοια άγια ζωή που θεωρείται ουσιώδης είναι καρποφόρα». Αυτά είπε ο σεβάσμιος Άναντα· ο Διδάσκαλος συμφώνησε.

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, σκεπτόμενος «ο Διδάσκαλός μου συμφώνησε», σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε. Τότε ο Ευλογημένος, λίγο μετά την αναχώρηση του σεβάσμιου Άναντα, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μαθητευόμενος, μοναχοί, είναι ο Άναντα· αλλά δεν είναι εύκολο να βρεθεί κάποιος ίσος με αυτόν στη σοφία». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τα είδη οσμών

80. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο:

«Αυτά τα τρία, σεβάσμιε κύριε, είδη οσμών, των οποίων η οσμή πηγαίνει μόνο με τον άνεμο, όχι αντίθετα στον άνεμο. Ποια τρία; Η οσμή της ρίζας, η οσμή της ουσίας, η οσμή του άνθους - αυτά λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι τα τρία είδη οσμών, των οποίων η οσμή πηγαίνει μόνο με τον άνεμο, όχι αντίθετα στον άνεμο. Υπάρχει άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιο είδος οσμής του οποίου η οσμή πηγαίνει και με τον άνεμο, και αντίθετα στον άνεμο, και με τον άνεμο και αντίθετα στον άνεμο;»

«Υπάρχει, Άναντα, κάποιο είδος οσμής του οποίου η οσμή πηγαίνει και με τον άνεμο, και αντίθετα στον άνεμο, και με τον άνεμο και αντίθετα στον άνεμο». «Και ποιο όμως, σεβάσμιε κύριε, είναι το είδος οσμής του οποίου η οσμή πηγαίνει και με τον άνεμο, και αντίθετα στον άνεμο, και με τον άνεμο και αντίθετα στον άνεμο;»

«Εδώ, Άναντα, σε όποιο χωριό ή κωμόπολη μια γυναίκα ή ένας άνδρας έχει καταφύγει στον Βούδα ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στη Διδασκαλία ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στην Κοινότητα ως καταφύγιο, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από την ψευδολογία, απέχει από τα οιοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, είναι ηθικός, καλού χαρακτήρα, κατοικεί εντός οικίας με νου απαλλαγμένο από τον ρύπο της τσιγκουνιάς, γενναιόδωρος, με καθαρά χέρια, χαρούμενος στην αποδέσμευση, άξιος να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή.

«Αυτόν επαινούν οι ασκητές και βραχμάνοι σε όλες τις κατευθύνσεις - 'Σε τάδε χωριό ή κωμόπολη μια γυναίκα ή ένας άνδρας έχει καταφύγει στον Βούδα ως

καταφύγιο, έχει καταφύγει στη Διδασκαλία ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στην Κοινότητα ως καταφύγιο, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από την ψευδολογία, απέχει από τα οιοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, είναι ηθικός, καλού χαρακτήρα, κατοικεί εντός οικίας με νου απαλλαγμένο από τον ρύπο της τσιγκουνιάς, γενναιόδωρος, με καθαρά χέρια, χαρούμενος στην αποδέσμευση, άξιος να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή'.

«Και οι θεότητες τον επαινούν - 'Σε τάδε χωριό ή κωμόπολη μια γυναίκα ή ένας άνδρας έχει καταφύγει στον Βούδα ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στη Διδασκαλία ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στην Κοινότητα ως καταφύγιο, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων... κ.λπ... απέχει από τα οιοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, είναι ηθικός, καλού χαρακτήρα, κατοικεί εντός οικίας με νου απαλλαγμένο από τον ρύπο της τσιγκουνιάς, γενναιόδωρος, με καθαρά χέρια, χαρούμενος στην αποδέσμευση, άξιος να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή'. Αυτό λοιπόν, Άναντα, είναι το είδος οσμής του οποίου η οσμή πηγαίνει και με τον άνεμο, και αντίθετα στον άνεμο, και με τον άνεμο και αντίθετα στον άνεμο».

«Η οσμή του άνθους δεν πηγαίνει αντίθετα στον άνεμο,
ούτε το σανταλόξυλο ή το ταγκάρα ή η γιασεμιά·
αλλά η οσμή των αγαθών πηγαίνει αντίθετα στον άνεμο,
το ενάρετο άτομο αποπνέει προς όλες τις κατευθύνσεις». Ένατη.

10. Η ομιλία για την Τσούλανικά

81. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - 'Ο μαθητής του Ευλογημένου Σικχί, Άναντα, ονόματι Αμπιμπού, στεκόμενος στον κόσμο του Βράχμα, ενημέρωσε με τη φωνή του το χιλιοπλάσιο κοσμικό σύστημα'. Ο Ευλογημένος όμως, σεβάσμιε κύριε, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, πόσο μεγάλο χώρο είναι ικανός να ενημερώσει με τη φωνή του;» «Αυτός είναι μαθητής, Άναντα· οι Τατχάγκατα είναι αμέτρητοι».

Για δεύτερη φορά ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - 'Ο μαθητής του Ευλογημένου Σικχί, Άναντα, ονόματι Αμπιμπού, στεκόμενος στον κόσμο του Βράχμα, ενημέρωσε με τη φωνή του το χιλιοπλάσιο κοσμικό σύστημα'. Ο Ευλογημένος όμως, σεβάσμιε κύριε, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, πόσο μεγάλο χώρο είναι ικανός να ενημερώσει με τη φωνή του;» «Αυτός είναι μαθητής, Άναντα· οι Τατχάγκατα είναι αμέτρητοι».

Για τρίτη φορά ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - 'Ο μαθητής του Ευλογημένου Σικχί, Άναντα, ονόματι Αμπιμπού, στεκόμενος στον κόσμο του Βράχμα, ενημέρωσε με τη φωνή του το χιλιοπλάσιο κοσμικό σύστημα'. Ο Ευλογημένος όμως, σεβάσμιε κύριε, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, πόσο μεγάλο χώρο είναι ικανός να ενημερώσει με τη φωνή του;» «Έχεις ακούσει, Άναντα, για το μικρό χιλιοπλάσιο κοσμικό σύστημα;» «Είναι ο κατάλληλος χρόνος γι' αυτό, Ευλογημένε· είναι ο

κατάλληλος χρόνος γι' αυτό, Καλότυχε! Ό,τι ο Ευλογημένος θα έλεγε. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, Άναντα, άκουσε, πρόσεχε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Άναντα στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Όσο μακριά, Άναντα, η σελήνη και ο ήλιος περιφέρονται, λάμποντας προς τις κατευθύνσεις, τόσο χιλιαπλός είναι ο κόσμος. Σε εκείνον τον χιλιαπλό κόσμο υπάρχουν χίλιες σελήνες, χίλιοι ήλιοι, χίλια βουνά Σινέρου βασιλιάδες των βουνών, χίλιες Τζαμπουντίπα, χίλιες Απαραγκογιάννα, χίλιες Ουτταρακούρου, χίλιες Πουμπαβιντέχα, τέσσερις χιλιάδες μεγάλοι ωκεανοί, τέσσερις χιλιάδες μεγάλοι βασιλιάδες, χίλιοι κόσμοι των θεών που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, χίλιοι κόσμοι των θεών Ταβατίμσα, χίλιοι κόσμοι των θεών Γιάμα, χίλιοι κόσμοι των θεών Τουσίτα, χίλιοι κόσμοι των δημιουργοχαρών θεών, χίλιοι κόσμοι των θεών που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων, χίλιοι κόσμοι του Βράχμα - αυτό, Άναντα, ονομάζεται μικρό χιλιοπλάσιο κοσμικό σύστημα.

«Σε όση έκταση, Άναντα, υπάρχει το μικρό χιλιοπλάσιο κοσμικό σύστημα, τόσο χιλιαπλός είναι ο κόσμος. Αυτό, Άναντα, ονομάζεται μεσαίο κοσμικό σύστημα με χίλιους στη δεύτερα δύναμη γαλαξίες.

«Όσο το μεσαίο κοσμικό σύστημα με χίλιους στη δεύτερα δύναμη γαλαξίες, Άναντα, τόσο χιλιαπλός είναι ο κόσμος. Αυτό ονομάζεται, Άναντα, μεγάλο κοσμικό σύστημα με χίλιους στην τρίτη δύναμη γαλαξίες.

«Αν επιθυμεί, Άναντα, ο Τατχάγκατα θα μπορούσε να ενημερώσει με τη φωνή του το μεγάλο κοσμικό σύστημα με χίλιους στην τρίτη δύναμη γαλαξίες, ή όσο θα επιθυμούσε».

«Πώς όμως, σεβάσμιε κύριε, θα μπορούσε ο Ευλογημένος να ενημερώσει με τη φωνή του το μεγάλο κοσμικό σύστημα με χίλιους στην τρίτη δύναμη γαλαξίες, ή όσο θα επιθυμούσε;» «Εδώ, Άναντα, ο Τατχάγκατα θα διαπερνούσε το μεγάλο κοσμικό σύστημα με χίλιους στην τρίτη δύναμη γαλαξίες με φως. Όταν εκείνα τα όντα αντιλαμβάνονταν εκείνο το φως, τότε ο Τατχάγκατα θα έκανε ήχο, θα διακήρυσσε τη φωνή. Έτσι λοιπόν, Άναντα, ο Τατχάγκατα θα ενημέρωνε με τη φωνή του το μεγάλο κοσμικό σύστημα με χίλιους στην τρίτη δύναμη γαλαξίες, ή όσο θα επιθυμούσε».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε αυτό - «Τι κέρδος πράγματι για μένα, τι καλή τύχη πράγματι για μένα, που ο Διδάσκαλός μου έχει τόσο μεγάλη υπερφυσική δύναμη και τόσο μεγάλη επιρροή». Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Ουντάγι είπε στον σεβάσμιο Άναντα - «Τι σημασία έχει αυτό για σένα, φίλε Άναντα, αν ο Διδάσκαλός σου έχει τόσο μεγάλη υπερφυσική δύναμη και τόσο μεγάλη επιρροή;» Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Ευλογημένος είπε στον σεβάσμιο Ουντάγι - «Μην μιλάς έτσι, Ουντάγι, μην μιλάς έτσι, Ουντάγι. Αν, Ουντάγι, ο Άναντα πέθαινε χωρίς να είναι χωρίς πάθος, με εκείνη την πεποίθηση του νου θα άσκούσε βασιλεία μεταξύ των θεών επτά φορές, θα άσκούσε μεγάλη βασιλεία σε αυτή ακριβώς την ινδική χερσόνησο επτά φορές. Αλλά, Ουντάγι, ο Άναντα θα επιτύχει το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Δέκατη.

Το κεφάλαιο Άναντα, τρίτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Τσάννα, γυμνός ασκητής, Σάκκα, και Τζαΐν, κατοικία·

Δύο υπάρξεις, ηθικοί κανόνες και αυστηρότητες, και είδη αρωμάτων, η μικρή.

4. Το κεφάλαιο για τους ασκητές

1. Η ομιλία για τον ασκητή

82. «Αυτά τα τρία, μοναχοί, ανήκουν στον ασκητή, πρέπει να γίνουν από τον ασκητή. Ποια τρία; Η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη ηθική διαγωγή, η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη συνείδηση, η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη σοφία - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τρία που ανήκουν στον ασκητή, που πρέπει να γίνουν από τον ασκητή.

«Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη ηθική διαγωγή, θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη συνείδηση, θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη σοφία'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Πρώτο.

2. Η ομιλία για το γαϊδούρι

83. «Όπως, μοναχοί, ένας γαϊδαρος ακολουθεί από κοντά το κοπάδι των αγελάδων - 'κι εγώ είμαι δαμασμένος, κι εγώ είμαι δαμασμένος'. Αυτός δεν έχει τέτοιο χρώμα όπως οι αγελάδες, δεν έχει τέτοια φωνή όπως οι αγελάδες, δεν έχει τέτοια πατημασιά όπως οι αγελάδες. Αυτός ακολουθεί από κοντά το κοπάδι των αγελάδων - 'κι εγώ είμαι δαμασμένος, κι εγώ είμαι δαμασμένος'».

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, εδώ κάποιος μοναχός ακολουθεί από κοντά την κοινότητα μοναχών - 'κι εγώ είμαι μοναχός, κι εγώ είμαι μοναχός'. Αυτός δεν έχει τέτοια επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη ηθική διαγωγή όπως οι άλλοι μοναχοί, δεν έχει τέτοια επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη συνείδηση όπως οι άλλοι μοναχοί, δεν έχει τέτοια επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη σοφία όπως οι άλλοι μοναχοί. Αυτός ακολουθεί από κοντά την κοινότητα μοναχών - 'κι εγώ είμαι μοναχός, κι εγώ είμαι μοναχός'».

«Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη ηθική διαγωγή, θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη συνείδηση, θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη σοφία'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για το χωράφι

84. «Αυτά τα τρία, μοναχοί, πρέπει να γίνουν προηγουμένως από έναν αγρότη οικοδεσπότη. Ποια τρία; Εδώ, μοναχοί, ένας αγρότης οικοδεσπότης εκ των προτέρων κάνει το χωράφι καλά οργωμένο και καλά ισοπεδωμένο. Αφού εκ των προτέρων κάνει το χωράφι καλά οργωμένο και καλά ισοπεδωμένο, τοποθετεί τους σπόρους την κατάλληλη εποχή. Αφού τοποθετήσει τους σπόρους την κατάλληλη εποχή, την κατάλληλη περίοδο φέρνει νερό και το απομακρύνει. Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τρία που πρέπει να γίνουν προηγουμένως από έναν αγρότη οικοδεσπότη.

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αυτά τα τρία πρέπει να γίνουν προηγουμένως από έναν μοναχό. Ποια τρία; Η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη ηθική διαγωγή, η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη συνείδηση, η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη σοφία - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τρία που πρέπει να γίνουν προηγουμένως από έναν μοναχό.

«Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη ηθική διαγωγή, θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη συνείδηση, θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη σοφία'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον γιο των Βατζζί

85. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε κάποιος μοναχός, γιος των Βατζτζί, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός, γιος των Βατζτζί, είπε στον Ευλογημένο: «Αυτοί οι περισσότεροι από εκατόν πενήντα κανόνες εξάσκησης, σεβάσμιε κύριε, έρχονται για απαγγελία κάθε δεκαπενθήμερο. Δεν μπορώ, σεβάσμιε κύριε, να εξασκηθώ σε αυτούς». «Θα μπορέσεις όμως εσύ, μοναχέ, να εξασκηθείς στις τρεις εξασκήσεις - στην εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, στην εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, στην εξάσκηση στην ανώτερη σοφία;» «Μπορώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, να εξασκηθώ στις τρεις εξασκήσεις - στην εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, στην εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, στην εξάσκηση στην ανώτερη σοφία». «Γι' αυτό λοιπόν εσύ, μοναχέ, εξασκήσου στις τρεις εξασκήσεις - στην εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, στην εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, στην εξάσκηση στην ανώτερη σοφία».

«Όταν λοιπόν εσύ, μοναχέ, θα εξασκηθείς στην ανώτερη ηθική διαγωγή, θα εξασκηθείς στην ανώτερη συνείδηση, θα εξασκηθείς στην ανώτερη σοφία, τότε σε σένα, μοναχέ, που εξασκείσαι στην ανώτερη ηθική διαγωγή, που εξασκείσαι στην ανώτερη συνείδηση, που εξασκείσαι στην ανώτερη σοφία, η λαγνεία θα εγκαταλειφθεί, το μίσος θα εγκαταλειφθεί, η αυταπάτη θα εγκαταλειφθεί. Εσύ, με την εγκατάλειψη της λαγνείας, με την εγκατάλειψη του μίσους, με την εγκατάλειψη της αυταπάτης, ό,τι είναι φάυλο αυτό δεν θα το κάνεις, ό,τι είναι κακό αυτό δεν θα το ακολουθείς».

Τότε εκείνος ο μοναχός, αργότερα, εξασκήθηκε στην ανώτερη ηθική διαγωγή, εξασκήθηκε στην ανώτερη συνείδηση, εξασκήθηκε στην ανώτερη σοφία. Σε αυτόν που εξασκούσαν στην ανώτερη ηθική διαγωγή, που εξασκούσαν στην ανώτερη συνείδηση, που εξασκούσαν στην ανώτερη σοφία, η λαγνεία εγκαταλείφθηκε, το μίσος εγκαταλείφθηκε, η αυταπάτη εγκαταλείφθηκε. Αυτός, με την εγκατάλειψη της λαγνείας, με την εγκατάλειψη του μίσους, με την εγκατάλειψη της αυταπάτης, ό,τι ήταν φάυλο αυτό δεν το έκανε, ό,τι ήταν κακό αυτό δεν το ακολούθησε. Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον ασκούμενο

86. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο:

«'Ασκούμενος, ασκούμενος', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι ασκούμενος;» «'Εξασκεΐται', μοναχέ, για αυτό ονομάζεται ασκούμενος. Και τι εξασκεΐ; Εξασκεΐ την ανώτερη ηθική διαγωγή, εξασκεΐ την ανώτερη συνείδηση, εξασκεΐ την ανώτερη σοφία. 'Εξασκεΐται', μοναχέ, για αυτό ονομάζεται ασκούμενος».

«Του ασκούμενου που εξασκεΐται, που ακολουθεί την ευθεία οδό· στην εξάλειψη πρώτα η γνώση, έπειτα η τελική γνώση με εγγύτητα.

Έπειτα σε αυτόν που απελευθερώθηκε μέσω της τελικής γνώσης, πράγματι υπάρχει γνώση στον ακλόνητο·

'ακλόνητη είναι η απελευθέρωσή μου', με την εξάλειψη των δεσμών της ύπαρξης». Πέμπτο.

6. Η πρώτη ομιλία για την εξάσκηση

87. «Αυτοί οι περισσότεροι από εκατόν πενήντα κανόνες εξάσκησης, μοναχοί, έρχονται για απαγγελία κάθε δεκαπενθήμερο, στους οποίους εξασκούνται οι γιοι καλών οικογενειών που επιθυμούν το καλό τους. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις στις οποίες όλα αυτά περιλαμβάνονται. Ποια τρία; Η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, η εξάσκηση στην ανώτερη σοφία - αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις στις οποίες όλα αυτά περιλαμβάνονται.

«Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, ασκεί σε κάποιο βαθμό την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός όσους μικρούς και δευτερεύοντες κανόνες εξάσκησης υπάρχουν, αυτούς και διαπράττει και εξέρχεται. Για ποιο λόγο; Διότι δεν έχει δηλωθεί από εμένα εδώ αδυναμία, μοναχοί. Όσοι όμως κανόνες εξάσκησης αποτελούν τις βασικές αρχές της άγιας ζωής, κατάλληλοι για την άγια ζωή, σε αυτούς είναι και σταθερός στην ηθική και εδραιωμένος στην ηθική, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκεΐται σε αυτούς. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται εισερχόμενος στο ρεύμα, μη υποκείμενος πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιος, κατευθυνόμενος στην ανώτατη φώτιση.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, ασκεί σε κάποιο βαθμό την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός όσους μικρούς και δευτερεύοντες κανόνες εξάσκησης υπάρχουν, αυτούς και διαπράττει και εξέρχεται. Για ποιο λόγο; Διότι δεν έχει δηλωθεί από εμένα εδώ αδυναμία, μοναχοί. Όσοι όμως κανόνες εξάσκησης αποτελούν τις βασικές αρχές της άγιας ζωής, κατάλληλοι για την άγια ζωή, σε αυτούς είναι και σταθερός στην ηθική και εδραιωμένος στην ηθική, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκεΐται σε αυτούς. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών και με την εξασθένηση της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης γίνεται άπαξ επιστρέφων· επιστρέφοντας μόνο μία φορά σε αυτόν τον κόσμο θέτει τέρμα στον πόνο.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, είναι αυτός που εκπληρώνει την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός όσους μικρούς και δευτερεύοντες κανόνες εξάσκησης υπάρχουν, αυτούς και διαπράττει και εξέρχεται. Για ποιο λόγο; Διότι δεν έχει δηλωθεί από εμένα εδώ

αδυναμία, μοναχοί. Όσοι όμως κανόνες εξάσκησης αποτελούν τις βασικές αρχές της άγιας ζωής, κατάλληλοι για την άγια ζωή, σε αυτούς είναι και σταθερός στην ηθική και εδραιωμένος στην ηθική, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, είναι αυτός που εκπληρώνει την αυτοσυγκέντρωση, είναι αυτός που εκπληρώνει τη σοφία. Αυτός όσους μικρούς και δευτερεύοντες κανόνες εξάσκησης υπάρχουν, αυτούς και διαπράττει και εξέρχεται. Για ποιο λόγο; Διότι δεν έχει δηλωθεί από εμένα εδώ αδυναμία, μοναχοί. Όσοι όμως κανόνες εξάσκησης αποτελούν τις βασικές αρχές της άγιας ζωής, κατάλληλοι για την άγια ζωή, σε αυτούς είναι και σταθερός στην ηθική και εδραιωμένος στην ηθική, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει.

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτός που εκπληρώνει εν μέρει επιτυγχάνει εν μέρει· αυτός που εκπληρώνει πλήρως επιτυγχάνει την πληρότητα. Λέω ότι οι κανόνες εξάσκησης, μοναχοί, δεν είναι άκαρποι». Έκτο.

7. Η δεύτερη ομιλία για την εξάσκηση

88. «Αυτοί οι περισσότεροι από εκατόν πενήντα κανόνες εξάσκησης, μοναχοί, έρχονται για απαγγελία κάθε δεκαπενθήμερο, στους οποίους εξασκούνται οι γιοι καλών οικογενειών που επιθυμούν το καλό τους. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις στις οποίες όλα αυτά περιλαμβάνονται. Ποια τρία; Η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, η εξάσκηση στην ανώτερη σοφία - αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις στις οποίες όλα αυτά περιλαμβάνονται.

«Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, ασκεί σε κάποιο βαθμό την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός όσους μικρούς και δευτερεύοντες κανόνες εξάσκησης υπάρχουν, αυτούς και διαπράττει και εξέρχεται. Για ποιο λόγο; Διότι δεν έχει δηλωθεί από εμένα εδώ αδυναμία, μοναχοί. Όσοι όμως κανόνες εξάσκησης αποτελούν τις βασικές αρχές της άγιας ζωής, κατάλληλοι για την άγια ζωή, σε αυτούς είναι και σταθερός στην ηθική και εδραιωμένος στην ηθική, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται ένας με επτά επαναγεννήσεις το μέγιστον. Ως ένας με επτά επαναγεννήσεις το μέγιστον, αφού περιπλανηθεί και μεταναστεύσει μεταξύ θεών και ανθρώπων, θέτει τέρμα στον πόνο. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται οικογένεια-προς-οικογένεια πορευόμενος· αφού περιπλανηθεί και μεταναστεύσει σε δύο ή τρεις οικογένειες, θέτει τέρμα στον πόνο. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται αυτός που έσπειρε τον σπόρο της επαναγέννησης για μία τελευταία φορά· αφού γεννηθεί μόνο μία ανθρώπινη ύπαρξη, θέτει τέρμα στον πόνο.

Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών και με την εξασθένηση της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης γίνεται άπαξ επιστρέφων· επιστρέφοντας μόνο μία φορά σε αυτόν τον κόσμο θέτει τέρμα στον πόνο.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, είναι αυτός που εκπληρώνει την αυτοσυγκέντρωση, ασκεί σε κάποιο βαθμό τη σοφία. Αυτός όσους μικρούς και δευτερεύοντες κανόνες εξάσκησης υπάρχουν, αυτούς και διαπράττει και εξέρχεται. Για ποιο λόγο; Διότι δεν έχει δηλωθεί από εμένα εδώ αδυναμία, μοναχοί. Όσοι όμως κανόνες εξάσκησης αποτελούν τις βασικές αρχές της άγιας ζωής, κατάλληλοι για την άγια ζωή, σε αυτούς είναι και σταθερός στην ηθική και εδραιωμένος στην ηθική, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται ανοδικά πορευόμενος προς το βασίλειο Ακανίτθα. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα μετά το μεσοδιάστημα. Αυτός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυγχάνων το τελικό Νιμπάνα στο μεσοδιάστημα.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, είναι αυτός που εκπληρώνει την αυτοσυγκέντρωση, είναι αυτός που εκπληρώνει τη σοφία. Αυτός σε όσους κανόνες εξάσκησης υπάρχουν είναι και σταθερός στην ηθική και εδραιωμένος στην ηθική, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει.

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτός που εκπληρώνει εν μέρει επιτυγχάνει εν μέρει· αυτός που εκπληρώνει πλήρως επιτυγχάνει την πληρότητα. Λέω ότι οι κανόνες εξάσκησης, μοναχοί, δεν είναι άκαρποι». Έβδομη.

8. Η τρίτη ομιλία για την εξάσκηση

89. «Αυτοί οι περισσότεροι από εκατόν πενήντα κανόνες εξάσκησης, μοναχοί, έρχονται για απαγγελία κάθε δεκαπενθήμερο, στους οποίους εξασκούνται οι γιοι καλών οικογενειών που επιθυμούν το καλό τους. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις στις οποίες όλα αυτά περιλαμβάνονται. Ποια τρία; Η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, η εξάσκηση στην ανώτερη σοφία - αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις στις οποίες όλα αυτά περιλαμβάνονται.

«Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αυτός που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές, είναι αυτός που εκπληρώνει την αυτοσυγκέντρωση, είναι αυτός που εκπληρώνει τη σοφία. Αυτός όσους μικρούς και δευτερεύοντες κανόνες εξάσκησης υπάρχουν, αυτούς και διαπράττει και εξέρχεται. Για ποιο λόγο; Διότι δεν έχει δηλωθεί από εμένα εδώ αδυναμία, μοναχοί. Όσοι όμως κανόνες εξάσκησης αποτελούν τις βασικές αρχές της άγιας ζωής, κατάλληλοι για την άγια ζωή, σε αυτούς είναι και σταθερός στην ηθική και εδραιωμένος στην ηθική, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος

κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα στο μεσοδιάστημα. Ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα μετά το μεσοδιάστημα. Ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα χωρίς μόχθο. Ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται επιτυχάνων το τελικό Νιμπάνα με μόχθο. Ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται ανοδικά πορευόμενος προς το βασίλειο Ακανίθθα· ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών και με την εξασθένηση της λαγνείας, του μίσους και της αυταπάτης γίνεται άπαξ επιστρέφων· επιστρέφοντας μόνο μία φορά σε αυτόν τον κόσμο θέτει τέρμα στον πόνο. Ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται αυτός που έσπειρε τον σπόρο της επαναγέννησης για μία τελευταία φορά· αφού γεννηθεί μόνο μία ανθρώπινη ύπαρξη, θέτει τέρμα στον πόνο. Ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται οικογένεια-προς-οικογένεια πορευόμενος· αφού περιπλανηθεί και μεταναστεύσει σε δύο ή τρεις οικογένειες, θέτει τέρμα στον πόνο. Ή επίσης, μη φτάνοντας σε αυτό, μη διεισδύοντας, με την πλήρη εξάλειψη των τριών νοητικών δεσμών γίνεται ένας με επτά επαναγεννήσεις το μέγιστον· ως ένας με επτά επαναγεννήσεις το μέγιστον, αφού περιπλανηθεί και μεταναστεύσει μεταξύ θεών και ανθρώπων, θέτει τέρμα στον πόνο.

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτός που εκπληρώνει πλήρως επιτυγχάνει την πληρότητα· αυτός που εκπληρώνει εν μέρει επιτυγχάνει εν μέρει. Λέω ότι οι κανόνες εξάσκησης, μοναχοί, δεν είναι άκαρποι». Όγδοη.

9. Η πρώτη ομιλία για την τριάδα της εξάσκησης

90. «Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις. Ποια τρία; Η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, η εξάσκηση στην ανώτερη σοφία.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η εξάσκηση στην ανώτερη σοφία; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η εξάσκηση στην ανώτερη

σοφία. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για την τριάδα της εξάσκησης

91. «Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις. Ποια τρία; Η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, η εξάσκηση στην ανώτερη σοφία.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η εξάσκηση στην ανώτερη σοφία; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η εξάσκηση στην ανώτερη σοφία. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις εξασκήσεις».

«Την ανώτερη ηθική διαγωγή, την ανώτερη συνείδηση, και την ανώτερη σοφία ο ενεργητικός·
με δύναμη, με σταθερότητα, διαλογιστής, μνήμων με φυλαγμένες αισθήσεις
ας ζει.

«Όπως το μπροστά έτσι και το πίσω, όπως το πίσω έτσι και το μπροστά·
όπως το κάτω έτσι και το πάνω, όπως το πάνω έτσι και το κάτω.

«Όπως η μέρα έτσι και η νύχτα, όπως η νύχτα έτσι και η μέρα·
υπερβαίνοντας όλες τις κατευθύνσεις, με απεριόριστη αυτοσυγκέντρωση.

«Αυτόν τον αποκαλούν μαθητευόμενο στην πρακτική, και επίσης με αγνή συμπεριφορά·
αυτόν τον αποκαλούν στον κόσμο αυτοφωτισμένο, σοφό που έφτασε στο
τέλος της πρακτικής.

«Με την παύση της συνείδησης, αυτού που απελευθερώθηκε με την εξάλειψη
της επιθυμίας·
όπως το σβήσιμο μιας λάμπας, η απολύτρωση του νου γίνεται». Δέκατη.

11. Η ομιλία για αυτόν που έχει αμφιβολίες

92. Κάποτε ο Ευλογημένος περιπλανιόταν στους Κοσάλα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών και έφτασε σε μια κωμόπολη των Κοσάλα που ονομαζόταν Σανκαβά. Εκεί ο Ευλογημένος διέμενε στη Σανκαβά. Εκείνη την περίοδο ένας μοναχός ονόματι Κασσαπαγκόττα ήταν κάτοικος στη Σανκαβά. Εκεί ο Ευλογημένος δίδασκε, παρακινούσε, ενθάρρυνε και ευχαριστούσε τους μοναχούς με μια ομιλία για τη

Διδασκαλία συνδεδεμένη με τους κανόνες εξάσκησης. Τότε στον μοναχό Κασσαπαγκόττα, ενώ ο Ευλογημένος δίδασκε, παρακινούσε, ενθάρρυνε και ευχαριστούσε τους μοναχούς με μια ομιλία για τη Διδασκαλία συνδεδεμένη με τους κανόνες εξάσκησης, υπήρξε ανυπομονησία, υπήρξε δυσαρέσκεια - «αυτός ο ασκητής είναι υπερβολικά αυστηρός». Τότε ο Ευλογημένος, αφού διέμεινε στη Σανκαβά όσο επιθυμούσε, αναχώρησε για περιπλάνηση προς τη Ρατζάγκαχα. Περιπλανώμενος σταδιακά, έφτασε στη Ρατζάγκαχα. Εκεί ο Ευλογημένος διέμενε στη Ρατζάγκαχα.

Τότε στον μοναχό Κασσαπαγκόττα, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, υπήρξε τύψη, υπήρξε μεταμέλεια - «Αλίμονο, είναι απώλεια για μένα, πράγματι δεν είναι κέρδος για μένα· είναι κακή τύχη για μένα, πράγματι δεν είναι καλή τύχη για μένα· αφού σε μένα, ενώ ο Ευλογημένος δίδασκε, παρακινούσε, ενθάρρυνε και ευχαριστούσε τους μοναχούς με μια ομιλία για τη Διδασκαλία συνδεδεμένη με τους κανόνες εξάσκησης, υπήρξε ανυπομονησία, υπήρξε δυσαρέσκεια - 'αυτός ο ασκητής είναι υπερβολικά αυστηρός'. Γιατί να μην πάω εκεί όπου βρίσκεται ο Ευλογημένος· αφού πλησιάσω, να εξομολογηθώ το σφάλμα ως σφάλμα κοντά στον Ευλογημένο». Τότε ο μοναχός Κασσαπαγκόττα, αφού τακτοποίησε το κατάλυμά του και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, αναχώρησε προς τη Ρατζάγκαχα. Σταδιακά πήγε στη Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα, εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο μοναχός Κασσαπαγκόττα είπε στον Ευλογημένο:

«Κάποτε, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος διέμενε στη Σανκαβά· Σανκαβά είναι το όνομα μιας κωμόπολης των Κοσάλα. Εκεί, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος δίδαξε, παρακίνησε, ενθάρρυνε και ευχαρίστησε τους μοναχούς με μια ομιλία για τη Διδασκαλία συνδεδεμένη με τους κανόνες εξάσκησης. Σε μένα, ενώ ο Ευλογημένος δίδασκε, παρακινούσε, ενθάρρυνε και ευχαριστούσε τους μοναχούς με μια ομιλία για τη Διδασκαλία συνδεδεμένη με τους κανόνες εξάσκησης, υπήρξε ανυπομονησία, υπήρξε δυσαρέσκεια - 'αυτός ο ασκητής είναι υπερβολικά αυστηρός'. Τότε ο Ευλογημένος, αφού διέμεινε στη Σανκαβά όσο επιθυμούσε, αναχώρησε για περιπλάνηση προς τη Ρατζάγκαχα. Σε μένα, σεβάσμιε κύριε, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, υπήρξε τύψη, υπήρξε μεταμέλεια - αλίμονο, είναι απώλεια για μένα, πράγματι δεν είναι κέρδος για μένα· είναι κακή τύχη για μένα, πράγματι δεν είναι καλή τύχη για μένα· αφού σε μένα, ενώ ο Ευλογημένος δίδασκε, παρακινούσε, ενθάρρυνε και ευχαριστούσε τους μοναχούς με μια ομιλία για τη Διδασκαλία συνδεδεμένη με τους κανόνες εξάσκησης, υπήρξε ανυπομονησία, υπήρξε δυσαρέσκεια - 'αυτός ο ασκητής είναι υπερβολικά αυστηρός'. Γιατί να μην πάω εκεί όπου βρίσκεται ο Ευλογημένος· αφού πλησιάσω, να εξομολογηθώ το σφάλμα ως σφάλμα κοντά στον Ευλογημένο. Ένα σφάλμα με κατέλαβε, σεβάσμιε κύριε, σαν αδαή, σαν συγχυσμένο, σαν φαύλο, αφού σε μένα, ενώ ο Ευλογημένος δίδασκε, παρακινούσε, ενθάρρυνε και ευχαριστούσε τους μοναχούς με μια ομιλία για τη Διδασκαλία συνδεδεμένη με τους κανόνες εξάσκησης, υπήρξε ανυπομονησία, υπήρξε δυσαρέσκεια - 'αυτός ο ασκητής είναι υπερβολικά αυστηρός'. Ας δεχθεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, το σφάλμα μου ως σφάλμα, για αυτοσυγκράτηση στο μέλλον».

«Πράγματι, Κάσσαπα, ένα σφάλμα σε κατέλαβε σαν αδαή, σαν συγχυσμένο, σαν φαύλο, που ενώ εγώ δίδασκα, παρακινούσα, ενθάρρυνα και ευχαριστούσα τους μοναχούς με μια ομιλία για τη Διδασκαλία σχετική με τους κανόνες εξάσκησης,

υπήρξε σε σένα ανυπομονησία, υπήρξε δυσαρέσκεια - 'αυτός ο ασκητής είναι υπερβολικά αυστηρός'. Αλλά επειδή, Κάσσαπα, βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνεις σύμφωνα με τη Διδασκαλία, αυτό το δεχόμαστε από εσένα. Διότι αυτή είναι πρόοδος, Κάσσαπα, στη διαγωγή των ευγενών, όταν κάποιος βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνει σύμφωνα με τη Διδασκαλία και επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στο μέλλον.

«Ακόμη κι αν, Κάσσαπα, ένας πρεσβύτερος μοναχός δεν είναι πρόθυμος να εξασκηθεί, δεν επαινεί την ανάληψη της εξάσκησης, και τους άλλους μοναχούς που δεν είναι πρόθυμοι να εξασκηθούν δεν τους παρακινεί στην εξάσκηση, και τους άλλους μοναχούς που είναι πρόθυμοι να εξασκηθούν δεν τους επαινεί με πραγματικά, αληθή λόγια την κατάλληλη ώρα, ενός τέτοιου πρεσβύτερου μοναχού, Κάσσαπα, δεν λέω έπαινο. Για ποιο λόγο; Διότι 'ο Διδάσκαλος λέει έπαινο γι' αυτόν', άλλοι μοναχοί θα τον συναναστρέφονταν, αυτοί που θα τον συναναστρέφονταν θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, αυτοί που θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, αυτό θα ήταν για αυτούς για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη. Για αυτό, Κάσσαπα, ενός τέτοιου πρεσβύτερου μοναχού δεν λέω έπαινο.

«Ακόμη κι αν, Κάσσαπα, ένας μεσαίος μοναχός... κ.λπ... ακόμη κι αν, Κάσσαπα, ένας νέος μοναχός δεν είναι πρόθυμος να εξασκηθεί, δεν επαινεί την ανάληψη της εξάσκησης, και τους άλλους μοναχούς που δεν είναι πρόθυμοι να εξασκηθούν δεν τους παρακινεί στην εξάσκηση, και τους άλλους μοναχούς που είναι πρόθυμοι να εξασκηθούν δεν τους επαινεί με πραγματικά, αληθή λόγια την κατάλληλη ώρα, ενός τέτοιου νέου μοναχού, Κάσσαπα, δεν λέω έπαινο. Για ποιο λόγο; Διότι 'ο Διδάσκαλος λέει έπαινο γι' αυτόν', άλλοι μοναχοί θα τον συναναστρέφονταν, αυτοί που θα τον συναναστρέφονταν θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, αυτοί που θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, αυτό θα ήταν για αυτούς για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη. Για αυτό, Κάσσαπα, ενός τέτοιου νέου μοναχού δεν λέω έπαινο.

«Ακόμη κι αν, Κάσσαπα, ένας πρεσβύτερος μοναχός είναι πρόθυμος να εξασκηθεί, επαινεί την ανάληψη της εξάσκησης, και τους άλλους μοναχούς που δεν είναι πρόθυμοι να εξασκηθούν τους παρακινεί στην εξάσκηση, και τους άλλους μοναχούς που είναι πρόθυμοι να εξασκηθούν τους επαινεί με πραγματικά, αληθή λόγια την κατάλληλη ώρα, ενός τέτοιου πρεσβύτερου μοναχού, Κάσσαπα, λέω έπαινο. Για ποιο λόγο; Διότι 'ο Διδάσκαλος λέει έπαινο γι' αυτόν', άλλοι μοναχοί θα τον συναναστρέφονταν, αυτοί που θα τον συναναστρέφονταν θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, αυτοί που θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, αυτό θα ήταν για αυτούς για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία. Για αυτό, Κάσσαπα, ενός τέτοιου πρεσβύτερου μοναχού λέω έπαινο.

«Ακόμη κι αν, Κάσσαπα, ένας μεσαίος μοναχός είναι πρόθυμος να εξασκηθεί... κ.λπ... ακόμη κι αν, Κάσσαπα, ένας νέος μοναχός είναι πρόθυμος να εξασκηθεί, επαινεί την ανάληψη της εξάσκησης, και τους άλλους μοναχούς που δεν είναι πρόθυμοι να εξασκηθούν τους παρακινεί στην εξάσκηση, και τους άλλους μοναχούς που είναι πρόθυμοι να εξασκηθούν τους επαινεί με πραγματικά, αληθή λόγια την κατάλληλη ώρα, ενός τέτοιου νέου μοναχού, Κάσσαπα, λέω έπαινο. Για ποιο λόγο; Διότι 'ο Διδάσκαλος λέει έπαινο γι' αυτόν', άλλοι μοναχοί θα τον συναναστρέφονταν, αυτοί που θα τον συναναστρέφονταν θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, αυτοί που θα ακολουθούσαν το παράδειγμά του, αυτό θα ήταν για αυτούς για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία. Για αυτό, Κάσσαπα, ενός τέτοιου νέου μοναχού λέω έπαινο».

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ασκητής, γάιδαρος, χωράφι, Βατζιπούττα και ασκούμενος·
τρία για την εξάσκηση ειπώθηκαν, δύο εξασκήσεις και η Σανκαβά.

5. Το κεφάλαιο για τον σβώλο αλατιού

1. Η ομιλία για το επείγον

93. «Αυτά τα τρία, μοναχοί, είναι τα επείγοντα καθήκοντα ενός αγρότη οικοδεσπότη. Ποια τρία; Εδώ, μοναχοί, ένας αγρότης οικοδεσπότης γρήγορα γρήγορα κάνει το χωράφι καλά οργωμένο και καλά ισοπεδωμένο. Αφού γρήγορα γρήγορα κάνει το χωράφι καλά οργωμένο και καλά ισοπεδωμένο, γρήγορα γρήγορα τοποθετεί τους σπόρους. Αφού γρήγορα γρήγορα τοποθετήσει τους σπόρους, γρήγορα γρήγορα φέρνει νερό και το απομακρύνει. Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τρία επείγοντα καθήκοντα ενός αγρότη οικοδεσπότη. Εκείνος λοιπόν, μοναχοί, ο αγρότης οικοδεσπότης δεν έχει τέτοια υπερφυσική δύναμη ή ισχύ - 'ας βλαστήσουν σήμερα κιόλας τα δημητριακά μου, αύριο κιόλας ας καρποφορήσουν, μεθαύριο κιόλας ας ωριμάσουν'. Ωστόσο, μοναχοί, έρχεται ο καιρός που εκείνα τα δημητριακά εκείνου του αγρότη οικοδεσπότη, ωριμάζοντας με την εποχή, βλαστάνουν και καρποφορούν και ωριμάζουν.

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αυτά τα τρία είναι τα επείγοντα καθήκοντα ενός μοναχού. Ποια τρία; Η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη ηθική διαγωγή, η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη συνείδηση, η ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη σοφία - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τρία επείγοντα καθήκοντα ενός μοναχού. Εκείνος λοιπόν, μοναχοί, ο μοναχός δεν έχει τέτοια υπερφυσική δύναμη ή ισχύ - 'ας απελευθερωθεί σήμερα κιόλας η συνειδήσή μου από τις νοητικές διαφθορές μέσω της μη προσκόλλησης, ή αύριο ή μεθαύριο'. Ωστόσο, μοναχοί, έρχεται ο καιρός που σε εκείνον τον μοναχό που εξασκείται στην ανώτερη ηθική διαγωγή, που εξασκείται στην ανώτερη συνείδηση, που εξασκείται στην ανώτερη σοφία, η συνείδηση απελευθερώνεται από τις νοητικές διαφθορές μέσω της μη προσκόλλησης.

«Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη ηθική διαγωγή, θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη συνείδηση, θα έχουμε έντονη επιθυμία για την ανάληψη της εξάσκησης στην ανώτερη σοφία'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Πρώτο.

2. Η ομιλία για την αποστασιοποίηση

94. «Αυτές οι τρεις, μοναχοί, αποστασιοποιήσεις διδάσκουν οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές. Ποια τρία; Αποστασιοποίηση μέσω του χιτώνα, αποστασιοποίηση μέσω της προσφερόμενης τροφής, αποστασιοποίηση μέσω του καταλύματος.

«Εδώ αυτό, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές διδάσκουν ως

αποστασιοποίηση μέσω του χιτώνα: φορούν κανναβένια ρούχα, φορούν μεικτά ρούχα, φορούν ρούχα από νεκρούς, φορούν κουρέλια, φορούν φλοιό δέντρου, φορούν δέρμα αντιλόπης, φορούν σχισμένο δέρμα αντιλόπης, φορούν ένδυμα από γρασίδι κούσα, φορούν ένδυμα από φλοιό, φορούν ένδυμα από ξύλινες πλάκες, φορούν κουβέρτα από ανθρώπινα μαλλιά, φορούν κουβέρτα από τρίχες ουράς αλόγου, φορούν ένδυμα από φτερά κουκουβάγιας. Αυτό λοιπόν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές διδάσκουν ως αποστασιοποίηση μέσω του χιτώνα.

«Εδώ αυτό, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές διδάσκουν ως αποστασιοποίηση μέσω της προσφερόμενης τροφής. Τρώνε λαχανικά, τρώνε κεχρί, τρώνε άγριο ρύζι, τρώνε απορρίμματα δέρματος, τρώνε βρύα, τρώνε πίτουρα, τρώνε καμένο ρύζι από τον πάτο της κατσαρόλας, τρώνε πίτα σησαμιού, τρώνε χορτάρι, τρώνε κοπριά αγελάδας, συντηρούνται με ρίζες και καρπούς του δάσους τρώγοντας πεσμένους καρπούς. Αυτό λοιπόν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές διδάσκουν ως αποστασιοποίηση μέσω της προσφερόμενης τροφής.

«Εδώ αυτό, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές διδάσκουν ως αποστασιοποίηση μέσω του καταλύματος: ένα δάσος, τη βάση ενός δένδρου, ένα νεκροταφείο, ένα βαθύ δάσος, ένα ανοιχτό μέρος, έναν σωρό από άχυρα, μια σιταποθήκη. Αυτό λοιπόν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές διδάσκουν ως αποστασιοποίηση μέσω του καταλύματος. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις αποστασιοποιήσεις που διδάσκουν οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές.

«Υπάρχουν όμως αυτές οι τρεις, μοναχοί, αποστασιοποιήσεις ενός μοναχού σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή. Ποια τρία; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός, και η ανηθικότητά του έχει εγκαταλειφθεί, και από αυτήν είναι αποστασιοποιημένος· έχει ορθή άποψη, και η λανθασμένη άποψή του έχει εγκαταλειφθεί, και από αυτήν είναι αποστασιοποιημένος· έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, και οι νοητικές διαφθορές του έχουν εγκαταλειφθεί, και από αυτές είναι αποστασιοποιημένος. Όταν λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός, και η ανηθικότητά του έχει εγκαταλειφθεί, και από αυτήν είναι αποστασιοποιημένος· έχει ορθή άποψη, και η λανθασμένη άποψή του έχει εγκαταλειφθεί, και από αυτήν είναι αποστασιοποιημένος· έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, και οι νοητικές διαφθορές του έχουν εγκαταλειφθεί, και από αυτές είναι αποστασιοποιημένος. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, 'μοναχός που έχει φτάσει στην κορυφή, που έχει φτάσει στην ουσία, αγνός, εδραιωμένος στην ουσία'».

«Όπως, μοναχοί, ένας αγρότης οικοδεσπότης έχει ένα τέλειο ρυζοχώραφο. Αυτός ο αγρότης οικοδεσπότης θα έβαζε να το θερίσουν γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να θερίσουν γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να το μαζέψουν γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να μαζέψουν γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να το μεταφέρουν γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να μεταφέρουν γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να φτιάξουν σωρό γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να φτιάξουν σωρό γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να το αλωνίσουν γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να αλωνίσουν γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να αφαιρέσουν τα άχυρα γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να αφαιρέσουν τα άχυρα γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να αφαιρέσουν τα λέπυρα γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να αφαιρέσουν τα λέπυρα γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να το λιχνίσουν γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να λιχνίσουν γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να το μεταφέρουν μακριά γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να μεταφέρουν μακριά γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να το κοπανίσουν γρήγορα γρήγορα. Αφού το έβαζε να

κοπανίσουν γρήγορα γρήγορα, θα έβαζε να αφαιρέσουν τα φλούδια γρήγορα γρήγορα. Έτσι, μοναχοί, τα δημητριακά αυτού του αγρότη οικοδεσπότη θα είχαν φτάσει στην κορυφή, θα είχαν φτάσει στην ουσία, θα ήταν αγνά, εδραιωμένα στην ουσία.

«Ακριβώς έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν ένας μοναχός είναι ηθικός, και η ανηθικότητά του έχει εγκαταλειφθεί, και είναι απομονωμένος από αυτήν· έχει ορθή άποψη, και η λανθασμένη άποψή του έχει εγκαταλειφθεί, και από αυτήν είναι αποστασιοποιημένος· έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, και οι νοητικές διαφθορές του έχουν εγκαταλειφθεί, και από αυτές είναι αποστασιοποιημένος. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, 'μοναχός που έχει φτάσει στην κορυφή, που έχει φτάσει στην ουσία, αγνός, εδραιωμένος στην ουσία'». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για το φθινόπωρο

95. «Όπως ακριβώς, μοναχοί, κατά την φθινοπωρινή περίοδο, όταν ο ουρανός είναι καθαρός και χωρίς σύννεφα, ο ήλιος ανερχόμενος στον ουρανό, διαλύοντας όλο το σκοτάδι που βρίσκεται στον χώρο, λάμπει και θερμαίνει και ακτινοβολεί.

«Ακριβώς έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν στον ευγενή μαθητή εγείρεται ο οφθαλμός της Διδασκαλίας, χωρίς σκόνη, χωρίς ρύπο, μαζί με την έγερση της ενόρασης, μοναχοί, στον ευγενή μαθητή τρεις νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται - άποψη περί ταυτότητας, σκεπτικιστική αμφιβολία, αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες.

«Έπειτα απαλλάσσεται από δύο νοητικές καταστάσεις, από την πλεονεξία και από τον θυμό. Αυτός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Αν, μοναχοί, εκείνη την περίοδο ο ευγενής μαθητής πέθαινε, δεν υπάρχει εκείνος ο νοητικός δεσμός με τον οποίο δεμένος ο ευγενής μαθητής θα επέστρεφε ξανά σε αυτόν τον κόσμο». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τη συνέλευση

96. «Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις συνελεύσεις. Ποια τρία; Η συνέλευση με κορυφαίους, η ελλιπής συνέλευση, η ενωμένη συνέλευση.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η συνέλευση με κορυφαίους; Εδώ, μοναχοί, σε όποια συνέλευση οι πρεσβύτεροι μοναχοί δεν είναι πολυτελείς, δεν είναι αμελείς, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενοι στην αποστασιοποίηση, ξεκινούν ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματωμένου, οι μελλοντικές γενιές τους ακολουθούν το παράδειγμα. Κι αυτή δεν είναι πολυτελής, δεν είναι αμελής, έχοντας εγκαταλείψει το καθήκον της πτώσης, προπορευόμενη στην αποστασιοποίηση, ξεκινά ενεργητικότητα για την επίτευξη του μη επιτευχθέντος, για το επίτευγμα του μη αποκτηθέντος, για την πραγμάτωση του μη πραγματωμένου. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η συνέλευση με κορυφαίους.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η ελλιπής συνέλευση; Εδώ, μοναχοί, σε όποια συνέλευση οι μοναχοί φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιούν τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη, αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η ελλιπής

συνέλευση.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η ενωμένη συνέλευση; Εδώ, μοναχοί, σε όποια συνέλευση οι μοναχοί ενωμένοι, χαιρόμενοι μαζί, χωρίς να διαφωνούν, σαν γάλα και νερό, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον με στοργικά μάτια, διαβιούν, αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η ενωμένη συνέλευση.

«Όταν, μοναχοί, οι μοναχοί ενωμένοι, χαιρόμενοι μαζί, χωρίς να διαφωνούν, σαν γάλα και νερό, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον με στοργικά μάτια, διαβιούν, πολλή, μοναχοί, αξιέπαινη πράξη οι μοναχοί εκείνη την περίοδο παράγουν. Βραχμική, μοναχοί, διαμονή εκείνη την περίοδο οι μοναχοί διαμένουν, δηλαδή με την απελευθέρωση του νου μέσω της αλτρουιστικής χαράς. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται.

«Όπως, μοναχοί, όταν ο ουρανός βρέχει με μεγάλες σταγόνες στην κορυφή του βουνού, εκείνο το νερό κυλώντας κατά την κλίση γεμίζει τις σχισμές, τις ρωγμές και τα ρυάκια του βουνού· όταν οι σχισμές, οι ρωγμές και τα ρυάκια του βουνού γεμίσουν, γεμίζουν τις μικρές λίμνες· όταν οι μικρές λίμνες γεμίσουν, γεμίζουν τις μεγάλες λίμνες· όταν οι μεγάλες λίμνες γεμίσουν, γεμίζουν τα μικρά ποτάμια· όταν τα μικρά ποτάμια γεμίσουν, γεμίζουν τα μεγάλα ποτάμια· όταν τα μεγάλα ποτάμια γεμίσουν, γεμίζουν τη θάλασσα.

«Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν οι μοναχοί ενωμένοι, χαιρόμενοι μαζί, χωρίς να διαφωνούν, σαν γάλα και νερό, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον με στοργικά μάτια, διαβιούν, πολλή, μοναχοί, αξιέπαινη πράξη οι μοναχοί εκείνη την περίοδο παράγουν. Βραχμική, μοναχοί, διαμονή εκείνη την περίοδο οι μοναχοί διαμένουν, δηλαδή με την απελευθέρωση του νου μέσω της αλτρουιστικής χαράς. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτές, μοναχοί, είναι οι τρεις συνελεύσεις». Τέταρτο.

5. Η πρώτη ομιλία για το καθαρόαιμο άλογο

97. «Με τρεις ιδιότητες προικισμένο, μοναχοί, το καλό καθαρόαιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Με ποιες τρεις; Εδώ, μοναχοί, το καλό καθαρόαιμο άλογο του βασιλιά είναι τέλειο σε ομορφιά και τέλειο σε δύναμη και τέλειο σε ταχύτητα. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένο το καλό καθαρόαιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός προικισμένος με τρεις ιδιότητες είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες τρεις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε δύναμη και τέλειος σε ταχύτητα.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός, διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειος στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τρόπο που συχνάζει,

βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα σφάλματα, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε δύναμη; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη των φάυλων νοητικών καταστάσεων και για την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, με δύναμη, με σταθερή προσπάθεια, χωρίς να εγκαταλείπει το καθήκον στις καλές νοητικές καταστάσεις. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε δύναμη.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ταχύτητα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος»· κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου»· κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου»· κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ταχύτητα. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Πέμπτο.

6. Η δεύτερη ομιλία για το καθάραιμο άλογο

98. «Με τρεις ιδιότητες προικισμένο, μοναχοί, το καλό καθάραιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Με ποιες τρεις; Εδώ, μοναχοί, το καλό καθάραιμο άλογο του βασιλιά είναι τέλειο σε ομορφιά και τέλειο σε δύναμη και τέλειο σε ταχύτητα. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένο το καλό καθάραιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός προικισμένος με τρεις ιδιότητες είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες τρεις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε δύναμη και τέλειος σε ταχύτητα.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός... κ.λπ... αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε δύναμη; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη των φάυλων νοητικών καταστάσεων και για την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, με δύναμη, με σταθερή προσπάθεια, χωρίς να εγκαταλείπει το καθήκον στις καλές νοητικές καταστάσεις. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε δύναμη.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ταχύτητα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών γίνεται αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ταχύτητα. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Έκτο.

7. Η τρίτη ομιλία για το καθάρσιμο αλγο

99. «Με τρεις ιδιότητες προικισμένο, μοναχοί, το καλό καθάρσιμο αλγο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Με ποιες τρεις; Εδώ, μοναχοί, το καλό καθάρσιμο αλγο του βασιλιά είναι τέλειο σε ομορφιά και τέλειο σε δύναμη και τέλειο σε ταχύτητα. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένο το καλό καθάρσιμο αλγο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός προικισμένος με τρεις ιδιότητες είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες τρεις; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά και τέλειος σε δύναμη και τέλειος σε ταχύτητα.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι ηθικός, διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειος στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τόπο που συχνάζει, βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα σφάλματα, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ομορφιά.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε δύναμη; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα για την εγκατάλειψη των φάυλων νοητικών καταστάσεων και για την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων, με δύναμη, με σταθερή προσπάθεια, χωρίς να εγκαταλείπει το καθήκον στις καλές νοητικές καταστάσεις. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε δύναμη.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ταχύτητα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι τέλειος σε ταχύτητα. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Έβδομη.

8. Η ομιλία για το ύφασμα

100. «Ακόμη και το καινούργιο, μοναχοί, κουρέλι είναι άσχημο και δυσάρεστο στην επαφή και χωρίς αξία· ακόμη και το μεσαίας ηλικίας, μοναχοί, κουρέλι είναι άσχημο και δυσάρεστο στην επαφή και χωρίς αξία· ακόμη και το παλιό, μοναχοί, κουρέλι είναι άσχημο και δυσάρεστο στην επαφή και χωρίς αξία. Ακόμη και το παλιό, μοναχοί, κουρέλι το χρησιμοποιούν για να σκουπίζουν κατσαρόλες ή το πετούν στο σωρό των απορριμμάτων.

«Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ακόμη κι αν ένας νέος μοναχός είναι ανήθικος, κακόβουλου χαρακτήρα. Αυτό λέω για την ασχήμια του. Όπως εκείνο, μοναχοί, το κουρέλι είναι άσχημο, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Όσοι τον συναναστρέφονται, τον συντροφεύουν, τον υπηρετούν, ακολουθούν το παράδειγμά του, αυτό είναι για αυτούς για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη. Αυτό λέω για τη δυσάρεστη επαφή του. Όπως εκείνο, μοναχοί, το κουρέλι είναι δυσάρεστο στην επαφή, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Από όσους αυτός

δέχεται τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, σε αυτούς αυτό δεν έχει μεγάλο καρπό, δεν έχει μεγάλο όφελος. Αυτό λέω για τη μικρή αξία του. Όπως εκείνο, μοναχοί, το κουρέλι είναι χωρίς αξία, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Ακόμη κι αν, μοναχοί, ένας μεσαίος μοναχός είναι... κ.λπ... ακόμη κι αν, μοναχοί, ένας πρεσβύτερος μοναχός είναι ανήθικος, κακόβουλου χαρακτήρα, αυτό λέω για την ασχήμια του. Όπως εκείνο, μοναχοί, το κουρέλι είναι άσχημο, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Όσοι τον συναναστρέφονται, τον συντροφεύουν, τον υπηρετούν, ακολουθούν το παράδειγμά του, αυτό είναι για αυτούς για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη. Αυτό λέω για τη δυσάρεστη επαφή του. Όπως εκείνο, μοναχοί, το κουρέλι είναι δυσάρεστο στην επαφή, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Από όσους αυτός δέχεται τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, σε αυτούς αυτό δεν έχει μεγάλο καρπό, δεν έχει μεγάλο όφελος. Αυτό λέω για τη μικρή αξία του. Όπως εκείνο, μοναχοί, το κουρέλι είναι χωρίς αξία, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο.

«Ένας τέτοιος, μοναχοί, πρεσβύτερος μοναχός μιλάει εν μέσω της Κοινότητας. Οι μοναχοί του είπαν έτσι - 'Τι άραγε χρειάζεται η ομιλία σου, αδαή και άπειρε, κι εσύ λοιπόν φαντάζεσαι ότι πρέπει να μιλήσεις!' Αυτός θυμωμένος και δυσαρεστημένος εκφέρει τέτοια λόγια που με τέτοια λόγια η Κοινότητα τον αναστέλλει, όπως το κουρέλι στο σωρό των απορριμμάτων.

«Ακόμη και το καινούργιο, μοναχοί, ύφασμα από την Κάσι είναι όμορφο και ευχάριστο στην επαφή και πολύτιμο· ακόμη και το μεσαίας ηλικίας, μοναχοί, ύφασμα από την Κάσι είναι όμορφο και ευχάριστο στην επαφή και πολύτιμο· ακόμη και το παλιό, μοναχοί, ύφασμα από την Κάσι είναι όμορφο και ευχάριστο στην επαφή και πολύτιμο. Ακόμη και το παλιό, μοναχοί, ύφασμα από την Κάσι το χρησιμοποιούν για να τυλίγουν κοσμήματα ή το τοποθετούν σε κουτί αρωμάτων.

«Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ακόμη κι αν ένας νέος μοναχός είναι ηθικός, καλού χαρακτήρα, αυτό το λέω για την ομορφιά του. Όπως, μοναχοί, το ύφασμα από την Κάσι είναι όμορφο, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Αυτοί που τον συναναστρέφονται, τον συντροφεύουν, τον υπηρετούν, ακολουθούν το παράδειγμά του, αυτό είναι για αυτούς για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία. Αυτό το λέω για την ευχάριστη επαφή του. Όπως, μοναχοί, το ύφασμα από την Κάσι είναι ευχάριστο στην επαφή, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Από όσους δέχεται τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, αυτό έχει μεγάλο καρπό για αυτούς, έχει μεγάλο όφελος. Αυτό το λέω για τη μεγάλη αξία του. Όπως, μοναχοί, το ύφασμα από την Κάσι είναι πολύτιμο, παρόμοιο με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτό το άτομο. Ακόμη κι αν, μοναχοί, ένας μεσαίος μοναχός είναι... κ.λπ... ακόμη κι αν, μοναχοί, ένας πρεσβύτερος μοναχός είναι... κ.λπ... λέω ότι είναι αυτό το άτομο.

«Ένας τέτοιος, μοναχοί, πρεσβύτερος μοναχός μιλάει εν μέσω της Κοινότητας. Οι μοναχοί του είπαν έτσι - 'Να είστε ήσυχοι, σεβάσμιοι, ο πρεσβύτερος μοναχός μιλάει για τη Διδασκαλία και τη μοναστική διαγωγή'. Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'Θα είμαστε σαν το ύφασμα από την Κάσι, όχι σαν το τραχύ ύφασμα'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Ογδοη.

9. Η ομιλία για τη χούφτα αλάτι

101. «Όποιος, μοναχοί, θα έλεγε έτσι - 'με όποιον τρόπο αυτός ο άνθρωπος κάνει πράξη, με τον ίδιο τρόπο τη βιώνει', όταν αυτό συμβαίνει, μοναχοί, δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής, δεν είναι εμφανής η ευκαιρία για τον πλήρη τερματισμό του πόνου. Όποιος όμως, μοναχοί, θα έλεγε έτσι - 'με όποιον τρόπο αυτός ο άνθρωπος κάνει πράξη που πρέπει να βιωθεί, με τον ίδιο τρόπο βιώνει το αποτέλεσμα της', όταν αυτό συμβαίνει, μοναχοί, υπάρχει βίωση της άγιας ζωής, είναι εμφανής η ευκαιρία για τον πλήρη τερματισμό του πόνου. Εδώ, μοναχοί, κάποιου ατόμου ακόμη και μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει τον οδηγεί στην κόλαση. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιου ατόμου η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ.

«Τι είδους ατόμου, μοναχοί, ακόμη και μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει τον οδηγεί στην κόλαση; Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει μη αναπτυγμένο σώμα, μη αναπτυγμένη ηθική, μη αναπτυγμένη συνείδηση, μη αναπτυγμένη σοφία, είναι περιορισμένο, με μικρή ατομική ύπαρξη, που ζει με λίγο πόνο. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, ακόμη και μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει τον οδηγεί στην κόλαση.

«Τι είδους ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει αναπτυγμένο σώμα, αναπτυγμένη ηθική, αναπτυγμένη συνείδηση, αναπτυγμένη σοφία, είναι απεριόριστο, μεγαλειώδες, που ζει απεριόριστα. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ.

«Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα έριχνε μια χούφτα αλάτι σε ένα μικρό δοχείο νερού. Τι νομίζετε, μοναχοί, θα γινόταν άραγε εκείνο το λίγο νερό αλμυρό και μη πόσιμο από εκείνη τη χούφτα αλάτι;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Για ποιο λόγο;» «Επειδή, σεβάσμιε κύριε, εκείνο το νερό στο μικρό δοχείο είναι λίγο, αυτό θα γινόταν αλμυρό και μη πόσιμο από εκείνη τη χούφτα αλάτι». «Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα έριχνε μια χούφτα αλάτι στον ποταμό Γάγγη. Τι νομίζετε, μοναχοί, θα γινόταν άραγε εκείνος ο ποταμός Γάγγης αλμυρός και μη πόσιμος από εκείνη τη χούφτα αλάτι;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Για ποιο λόγο;» «Επειδή, σεβάσμιε κύριε, εκείνη η μεγάλη μάζα νερού του ποταμού Γάγγη δεν θα γινόταν αλμυρή και μη πόσιμη από εκείνη τη χούφτα αλάτι».

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, εδώ κάποιου ατόμου ακόμη και μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει τον οδηγεί στην κόλαση. Εδώ, μοναχοί, κάποιου ατόμου η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ.

«Τι είδους ατόμου, μοναχοί, ακόμη και μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει τον οδηγεί στην κόλαση; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει μη αναπτυγμένο σώμα, μη αναπτυγμένη ηθική, μη αναπτυγμένη συνείδηση, μη αναπτυγμένη σοφία, είναι περιορισμένο, με μικρή ατομική ύπαρξη, που ζει με λίγο πόνο. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, ακόμη και μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει τον οδηγεί στην κόλαση.

«Τι είδους ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει αναπτυγμένο σώμα, αναπτυγμένη ηθική, αναπτυγμένη συνείδηση, αναπτυγμένη σοφία, είναι απεριόριστο, μεγαλειώδες, που ζει απεριόριστα. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ.

«Εδώ, μοναχοί, κάποιος για μισό νόμισμα υφίσταται φυλάκιση, για ένα νόμισμα υφίσταται φυλάκιση, για εκατό νομίσματα υφίσταται φυλάκιση. Εδώ, μοναχοί, κάποιος για μισό νόμισμα δεν υφίσταται φυλάκιση, για ένα νόμισμα δεν υφίσταται φυλάκιση, για εκατό νομίσματα δεν υφίσταται φυλάκιση.

«Τι είδους άτομο, μοναχοί, για μισό νόμισμα υφίσταται φυλάκιση, για ένα νόμισμα υφίσταται φυλάκιση, για εκατό νομίσματα υφίσταται φυλάκιση; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι φτωχός, με λίγα υπάρχοντα, με λίγες απολαύσεις. Ένα τέτοιο άτομο, μοναχοί, για μισό νόμισμα υφίσταται φυλάκιση, για ένα νόμισμα υφίσταται φυλάκιση, για εκατό νομίσματα υφίσταται φυλάκιση.

«Τι είδους άτομο, μοναχοί, για μισό νόμισμα δεν υφίσταται φυλάκιση, για ένα νόμισμα δεν υφίσταται φυλάκιση, για εκατό νομίσματα δεν υφίσταται φυλάκιση; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι πλούσιος, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλες απολαύσεις. Ένα τέτοιο άτομο, μοναχοί, για μισό νόμισμα δεν υφίσταται φυλάκιση, για ένα νόμισμα δεν υφίσταται φυλάκιση, για εκατό νομίσματα δεν υφίσταται φυλάκιση. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, εδώ κάποιο άτομο έχει κάνει μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη. Αυτή τον οδηγεί στην κόλαση. Εδώ, μοναχοί, κάποιου ατόμου η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ.

«Τι είδους ατόμου, μοναχοί, μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει κάνει τον οδηγεί στην κόλαση; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει μη αναπτυγμένο σώμα, μη αναπτυγμένη ηθική, μη αναπτυγμένη συνείδηση, μη αναπτυγμένη σοφία, είναι περιορισμένο, με μικρή ατομική ύπαρξη, που ζει με λίγο πόνο. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει κάνει τον οδηγεί στην κόλαση.

«Τι είδους ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει αναπτυγμένο σώμα, αναπτυγμένη ηθική, αναπτυγμένη συνείδηση, αναπτυγμένη σοφία, είναι απεριόριστο, μεγαλειώδες, που ζει απεριόριστα. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ.

«Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει αναπτυγμένο σώμα, αναπτυγμένη ηθική, αναπτυγμένη συνείδηση, αναπτυγμένη σοφία, είναι απεριόριστο, μεγαλόψυχο, διαμένει απεριόριστα. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ. Όπως, μοναχοί, ένας ιδιοκτήτης προβάτων ή σφαγέας προβάτων είναι ικανός κάποιον που παίρνει ένα μη δοσμένο πρόβατο να τον

σκοτώσει ή να τον φυλακίσει ή να του επιβάλει πρόστιμο ή να του κάνει ό,τι θέλει, αλλά κάποιον άλλον που παίρνει ένα μη δοσμένο πρόβατο δεν είναι ικανός να τον σκοτώσει ή να τον φυλακίσει ή να του επιβάλει πρόστιμο ή να του κάνει ό,τι θέλει.

«Τι είδους άτομο, μοναχοί, ο ιδιοκτήτης προβάτων ή ο σφαγέας προβάτων που παίρνει ένα μη δοσμένο πρόβατο είναι ικανός να σκοτώσει ή να φυλακίσει ή να επιβάλει πρόστιμο ή να κάνει ό,τι θέλει; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι φτωχός, με λίγα υπάρχοντα, με λίγες απολαύσεις. Ένα τέτοιο άτομο, μοναχοί, ο ιδιοκτήτης προβάτων ή ο σφαγέας προβάτων που παίρνει ένα μη δοσμένο πρόβατο είναι ικανός να σκοτώσει ή να φυλακίσει ή να επιβάλει πρόστιμο ή να κάνει ό,τι θέλει.

«Τι είδους άτομο, μοναχοί, ο ιδιοκτήτης προβάτων ή ο σφαγέας προβάτων που παίρνει ένα μη δοσμένο πρόβατο δεν είναι ικανός να σκοτώσει ή να φυλακίσει ή να επιβάλει πρόστιμο ή να κάνει ό,τι θέλει; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι πλούσιος, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλες απολαύσεις, βασιλιάς ή βασιλικός υπουργός. Ένα τέτοιο άτομο, μοναχοί, ο ιδιοκτήτης προβάτων ή ο σφαγέας προβάτων που παίρνει ένα μη δοσμένο πρόβατο δεν είναι ικανός να σκοτώσει ή να φυλακίσει ή να επιβάλει πρόστιμο ή να κάνει ό,τι θέλει. Αντιθέτως, με ενωμένες παλάμες τον ικετεύει: «Δώσε μου, αγαπητέ, το πρόβατο ή την αξία του προβάτου». Ακριβώς έτσι, μοναχοί, εδώ κάποιου ατόμου η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει κάνει τον οδηγεί στην κόλαση. Εδώ επίσης, μοναχοί, κάποιου ατόμου η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει κάνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ.

«Τι είδους ατόμου, μοναχοί, ακόμη και μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει τον οδηγεί στην κόλαση; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει μη αναπτυγμένο σώμα, μη αναπτυγμένη ηθική, μη αναπτυγμένη συνείδηση, μη αναπτυγμένη σοφία, είναι περιορισμένο, με μικρή ατομική ύπαρξη, που ζει με λίγο πόνο. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, ακόμη και μια ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει τον οδηγεί στην κόλαση.

«Τι είδους ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ; Εδώ, μοναχοί, κάποιο άτομο έχει αναπτυγμένο σώμα, αναπτυγμένη ηθική, αναπτυγμένη συνείδηση, αναπτυγμένη σοφία, είναι απεριόριστο, μεγαλειώδες, που ζει απεριόριστα. Ενός τέτοιου ατόμου, μοναχοί, η ίδια ακριβώς ασήμαντη κακόβουλη πράξη που έχει γίνει βιώνεται στην παρούσα ζωή, ούτε ελάχιστα δεν φαίνεται, πόσο μάλλον πολύ.

«Όποιος, μοναχοί, θα έλεγε έτσι - 'με όποιον τρόπο αυτός ο άνθρωπος κάνει μια πράξη, με τον ίδιο τρόπο τη βιώνει', έτσι όντων των πραγμάτων, μοναχοί, δεν υπάρχει βίωση της άγιας ζωής, δεν είναι εμφανής η ευκαιρία για τον πλήρη τερματισμό του πόνου. Όποιος όμως, μοναχοί, θα έλεγε έτσι - 'με όποιον τρόπο πρέπει να βιωθεί η πράξη που κάνει αυτός ο άνθρωπος, με τον ίδιο τρόπο βιώνει το επακόλουθό της', έτσι όντων των πραγμάτων, μοναχοί, υπάρχει βίωση της άγιας ζωής, είναι εμφανής η ευκαιρία για τον πλήρη τερματισμό του πόνου». Ένατη.

10. Η ομιλία για τον χρυσοχόο

102. «Υπάρχουν, μοναχοί, χονδροειδείς ακαθαρσίες του χρυσού - χώμα και άμμος, χαλίκια και κροκάλες. Αυτόν ο πλύντης χρυσού ή ο μαθητευόμενος του πλύντη χρυσού, αφού τον ρίξει σε λεκάνη, τον πλένει, τον ξεπλένει καλά, τον ξεπλένει τελείως. Όταν αυτό έχει εγκαταλειφθεί, όταν αυτό έχει τερματιστεί, υπάρχουν μεσαίες ακαθαρσίες του χρυσού - λεπτά χαλίκια και χοντρή άμμος. Αυτόν ο πλύντης χρυσού ή ο μαθητευόμενος του πλύντη χρυσού τον πλένει, τον ξεπλένει καλά, τον ξεπλένει τελείως. Όταν αυτό έχει εγκαταλειφθεί, όταν αυτό έχει τερματιστεί, υπάρχουν λεπτοφυείς ακαθαρσίες του χρυσού - λεπτή άμμος και μαύρη σκόνη. Αυτόν ο πλύντης χρυσού ή ο μαθητευόμενος του πλύντη χρυσού τον πλένει, τον ξεπλένει καλά, τον ξεπλένει τελείως. Όταν αυτό έχει εγκαταλειφθεί, όταν αυτό έχει τερματιστεί, έπειτα απομένει μόνο χρυσόσκονη. Αυτήν ο χρυσοχός ή ο μαθητευόμενος του χρυσοχού, αφού βάλει τον χρυσό στο χωνευτήριο, τον φυσά, τον φυσά καλά, τον φυσά τελείως. Αυτός ο χρυσός φυσημένος, καλά φυσημένος, τελείως φυσημένος, με μη αφαιρεμένη διαφθορά, δεν είναι ούτε μαλακός ούτε εύπλαστος, ούτε φωτεινός και είναι εύθραυστος, και δεν κατορθώνει σωστά την εργασία. Έρχεται ο καιρός, μοναχοί, που ο χρυσοχός ή ο μαθητευόμενος του χρυσοχού αυτόν τον χρυσό τον φυσά, τον φυσά καλά, τον φυσά τελείως. Αυτός ο χρυσός φυσημένος, καλά φυσημένος, τελείως φυσημένος, με αφαιρεμένη διαφθορά, είναι μαλακός και εύπλαστος και φωτεινός, και δεν είναι εύθραυστος, κατορθώνει σωστά την εργασία. Και όποιο είδος κοσμήματος επιθυμεί - είτε κορδέλα, είτε σκουλαρίκι, είτε περιδέραιο, είτε χρυσή αλυσίδα - αυτό το όφελος το βιώνει.

«Ακριβώς έτσι, μοναχοί, υπάρχουν χονδροειδείς ακαθαρσίες του μοναχού που είναι αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση - η κακή σωματική συμπεριφορά, η κακή λεκτική συμπεριφορά, η κακή νοητική συμπεριφορά· αυτές ο μοναχός με ικανό νου, με σοφή φύση, τις εγκαταλείπει, τις απομακρύνει, τις τερματίζει, τις οδηγεί στην εξαφάνιση. Όταν αυτές έχουν εγκαταλειφθεί, όταν αυτές έχουν τερματιστεί, υπάρχουν μεσαίες ακαθαρσίες του μοναχού που είναι αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση - ο ηδονικός λογισμός, ο λογισμός του θυμού, ο λογισμός της βίας· αυτές ο μοναχός με ικανό νου, με σοφή φύση, τις εγκαταλείπει, τις απομακρύνει, τις τερματίζει, τις οδηγεί στην εξαφάνιση. Όταν αυτές έχουν εγκαταλειφθεί, όταν αυτές έχουν τερματιστεί, υπάρχουν λεπτοφυείς ακαθαρσίες του μοναχού που είναι αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση - ο λογισμός για τους συγγενείς, ο λογισμός για την πατρίδα, ο λογισμός συνδεδεμένος με την αποφυγή της περιφρόνησης· αυτές ο μοναχός με ικανό νου, με σοφή φύση, τις εγκαταλείπει, τις απομακρύνει, τις τερματίζει, τις οδηγεί στην εξαφάνιση. Όταν αυτές έχουν εγκαταλειφθεί, όταν αυτές έχουν τερματιστεί, έπειτα απομένουν μόνο οι λογισμοί για τη Διδασκαλία. Αυτή η αυτοσυγκέντρωση δεν είναι ούτε γαλήνια ούτε εξαίσια, δεν είναι αποκτημένη μέσω της καταπράυνσης, δεν έχει επιτευχθεί μέσω της ενότητας του νου, επιτυγχάνεται μέσω καταστολής και αποτροπής με προσπάθεια. Έρχεται ο καιρός, μοναχοί, που αυτή η συνείδηση εσωτερικά σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτή η αυτοσυγκέντρωση είναι γαλήνια, εξαίσια, αποκτημένη μέσω της καταπράυνσης, επιτευχθείσα μέσω της ενότητας του νου, δεν επιτυγχάνεται μέσω καταστολής και αποτροπής με προσπάθεια. Και προς όποια νοητική κατάσταση πρέπει να πραγματοποιηθεί με άμεση γνώση στρέφει τον νου για την πραγματοποίηση με άμεση γνώση, εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "να βιώσω πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης - ενώ είμαι ένας να

γίνω πολλοί, ενώ είμαι πολλοί να γίνω ένας· εμφανίζεται και εξαφανίζεται· να περνώ χωρίς εμπόδιο μέσα από τοίχους, μέσα από περιφράξεις, μέσα από βουνά, όπως μέσα από τον αέρα· να βυθίζομαι και να αναδύομαι μέσα στη γη όπως στο νερό· να περπατώ πάνω στο νερό χωρίς να βυθίζομαι όπως στη γη· να ταξιδεύω στον αέρα με διασταυρωμένα πόδια όπως ένα φτερωτό πουλί· ακόμη και τη σελήνη και τον ήλιο, τόσο ισχυρούς και τόσο δυνατούς, να τους αγγίζω και να τους χαϊδεύω με το χέρι μου· να ασκώ κυριαρχία με το σώμα μου μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα', εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "με το στοιχείο της θείας ακοής, εξαγνισμένο, που υπερβαίνει το ανθρώπινο, να ακούω και τα δύο είδη ήχων, θείους και ανθρώπινους, είτε είναι μακριά είτε κοντά", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "να κατανοώ τον νου άλλων όντων, άλλων ατόμων, περιλαμβάνοντας τον νου τους με τον δικό μου νου - να κατανοώ τον νου με πάθος ως «νους με πάθος», ή να κατανοώ τον νου χωρίς πάθος ως «νους χωρίς πάθος»· να κατανοώ τον νου με μίσος ως «νους με μίσος», ή να κατανοώ τον νου χωρίς μίσος ως «νους χωρίς μίσος»· να κατανοώ τον νου με αυταπάτη ως «νους με αυταπάτη», ή να κατανοώ τον νου χωρίς αυταπάτη ως «νους χωρίς αυταπάτη»· να κατανοώ τον συσταλμένο νου ως «συσταλμένος νους», ή να κατανοώ τον διασπασμένο νου ως «διασπασμένος νους»· να κατανοώ τον εξυψωμένο νου ως «εξυψωμένος νους», ή να κατανοώ τον μη εξυψωμένο νου ως «μη εξυψωμένος νους»· να κατανοώ τον υπερβατικό νου ως «υπερβατικός νους», ή να κατανοώ τον μη υπερβατικό νου ως «μη υπερβατικός νους»· να κατανοώ τον αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «αυτοσυγκεντρωμένος νους», ή να κατανοώ τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «μη αυτοσυγκεντρωμένος νους»· να κατανοώ τον απελευθερωμένο νου ως «απελευθερωμένος νους», ή να κατανοώ τον μη απελευθερωμένο νου ως «μη απελευθερωμένος νους»", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "να θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις, τρεις γεννήσεις, τέσσερις γεννήσεις, πέντε γεννήσεις, δέκα γεννήσεις, είκοσι γεννήσεις, τριάντα γεννήσεις, σαράντα γεννήσεις, πενήντα γεννήσεις, εκατό γεννήσεις, χίλιες γεννήσεις, εκατό χιλιάδες γεννήσεις, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους διαστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος - εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ· έτσι να θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, να έβλεπα τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· να κατανοούσα τα όντα που

επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση· ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο", έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, να έβλεπα τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· να κατανοούσα τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένω", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης». Δέκατη.

11. Η ομιλία για το σημάδι

103. «Από έναν μοναχό αφοσιωμένο στην ανώτερη συνείδηση, μοναχοί, τρία σημάδια πρέπει κατά καιρούς να στρέφει την προσοχή του - κατά καιρούς πρέπει να στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αυτοσυγκέντρωσης, κατά καιρούς πρέπει να στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της διαρκούς προσπάθειας, κατά καιρούς πρέπει να στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αταραξίας. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση έστρεφε την προσοχή του εντελώς μόνο στο σημάδι της αυτοσυγκέντρωσης, υπάρχει δυνατότητα αυτή η συνείδηση να οδηγούσε σε οκνηρία. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση έστρεφε την προσοχή του εντελώς μόνο στο σημάδι της διαρκούς προσπάθειας, υπάρχει δυνατότητα αυτή η συνείδηση να οδηγούσε σε ανησυχία. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση έστρεφε την προσοχή του εντελώς μόνο στο σημάδι της αταραξίας, υπάρχει δυνατότητα αυτή η συνείδηση να μην αυτοσυγκεντρωνόταν ορθά για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Όταν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση κατά καιρούς στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αυτοσυγκέντρωσης, κατά καιρούς στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της διαρκούς προσπάθειας, κατά καιρούς στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αταραξίας, αυτή η συνείδηση γίνεται μαλακή και εύπλαστη και φωτεινή, και δεν είναι εύθραυστη, αυτοσυγκεντρώνεται ορθά για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών.

«Όπως, μοναχοί, ένας χρυσοχόος ή ο μαθητευόμενος χρυσοχόου θα ετοίμαζε ένα χωνευτήριο, αφού ετοίμαζε το χωνευτήριο θα άναβε το στόμιο του χωνευτηρίου, αφού άναβε το στόμιο του χωνευτηρίου, αφού έπαιρνε τον χρυσό με τσιμπίδα θα τον έβαζε στο στόμιο του χωνευτηρίου, αφού τον έβαζε στο στόμιο του χωνευτηρίου,

κατά καιρούς τον φυσά, κατά καιρούς τον ραντίζει με νερό, κατά καιρούς τον παρατηρεί με αταραξία. Αν, μοναχοί, ο χρυσοχόος ή ο μαθητευόμενος χρυσοχόου αυτόν τον χρυσό τον φυσούσε εντελώς, υπάρχει δυνατότητα αυτός ο χρυσός να καιγόταν. Αν, μοναχοί, ο χρυσοχόος ή ο μαθητευόμενος χρυσοχόου αυτόν τον χρυσό τον ράντιζε εντελώς με νερό, υπάρχει δυνατότητα αυτός ο χρυσός να έσβηνε. Αν, μοναχοί, ο χρυσοχόος ή ο μαθητευόμενος χρυσοχόου αυτόν τον χρυσό τον παρατηρούσε εντελώς με αταραξία, υπάρχει δυνατότητα αυτός ο χρυσός να μην ωρίμαζε σωστά. Όταν όμως, μοναχοί, ο χρυσοχόος ή ο μαθητευόμενος χρυσοχόου αυτόν τον χρυσό κατά καιρούς τον φυσά, κατά καιρούς τον ραντίζει με νερό, κατά καιρούς τον παρατηρεί με αταραξία, αυτός ο χρυσός γίνεται μαλακός και εύπλαστος και φωτεινός, και δεν είναι εύθραυστος, κατορθώνει σωστά την εργασία. Και όποιο είδος κοσμήματος επιθυμεί - είτε κορδέλα, είτε σκουλαρίκι, είτε περιδέραιο, είτε χρυσή αλυσίδα - αυτό το όφελος το βιώνει.

«Ακριβώς έτσι, μοναχοί, από έναν μοναχό αφοσιωμένο στην ανώτερη συνείδηση τρία σημάδια πρέπει κατά καιρούς να στρέφει την προσοχή του - κατά καιρούς πρέπει να στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αυτοσυγκέντρωσης, κατά καιρούς πρέπει να στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της διαρκούς προσπάθειας, κατά καιρούς πρέπει να στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αταραξίας. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση έστρεφε την προσοχή του εντελώς μόνο στο σημάδι της αυτοσυγκέντρωσης, υπάρχει δυνατότητα αυτή η συνείδηση να οδηγούσε σε οκνηρία. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση έστρεφε την προσοχή του εντελώς μόνο στο σημάδι της διαρκούς προσπάθειας, υπάρχει δυνατότητα αυτή η συνείδηση να οδηγούσε σε ανησυχία. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση έστρεφε την προσοχή του εντελώς μόνο στο σημάδι της αταραξίας, υπάρχει δυνατότητα αυτή η συνείδηση να μην αυτοσυγκεντρωνόταν ορθά για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Όταν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση κατά καιρούς στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αυτοσυγκέντρωσης, κατά καιρούς στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της διαρκούς προσπάθειας, κατά καιρούς στρέφει την προσοχή του στο σημάδι της αταραξίας, αυτή η συνείδηση γίνεται μαλακή και εύπλαστη και φωτεινή, και δεν είναι εύθραυστη, αυτοσυγκεντρώνεται ορθά για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Και προς όποια νοητική κατάσταση πρέπει να πραγματοποιηθεί με άμεση γνώση στρέφει τον νου για την πραγματοποίηση με άμεση γνώση, εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης.

«Αυτός αν επιθυμεί - "να βιώσω πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης... κ.λπ... με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών... κ.λπ... έχοντας πραγματοποιήσει, έχοντας επιτύχει, να παραμένω", εκεί ακριβώς επιτυγχάνει την ικανότητα να το βιώσει άμεσα, όταν υπάρχει η βάση της μνήμης». Ενδέκατη.

Το κεφάλαιο Λονακαπάλλα, πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Επείγον, αποστασιοποίηση, φθινόπωρο, τρεις συνελεύσεις·
Ευγενή άλογα και κουρέλι, αλάτι, πλένει και σημάδια.

Τα δεύτερα πενήντα ολοκληρώθηκαν.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών. 03. Το βιβλίο των τριών. 2. Η δεύτερη πεντηκοντάδα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org